

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj : S1 2 K 022492 23 Kžk

Datum donošenja: 27.11.2023. godine

Pred Apelacionim vijećem u sastavu:

sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća

sudija Redžib Begić, član vijeća

sudija Zvezdana Antonović, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženih

Borisa Kordića i Josipa Kvesića

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva BiH: Sanjin Kulenović

Branilac optuženog Borisa Kordića:

Ragib Hadžić, advokat iz Zenice

Branilac optuženog Josipa Kvesića:

Sabina Mehić, advokat iz Sarajeva

Marko Kvesić, advokat iz Širokog Brijega

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE

I. TOK POSTUPKA	17
II. IZVEDENI DOKAZI.....	19
III. ZAVRŠNE RIJEČI	21
1. Završne riječi Tužilaštva BiH	21
2. Završne riječi odbrane optuženog Borisa Kordića	21
3. Završne riječi odbrane optuženog Josipa Kvesića.....	22
IV. PROCESNA PITANJA	23
1. Prigovor prihvatanja iskaza svjedoka Tužilaštva BiH A.C.	23
2. Prigovor o prihvatanju presuda protiv osuđenih V.P. i A.M., Zapisnika o ispitivanju osuđene V.P. iz istrage, kao i iskaza osuđenih P. i M. iz prvostepenog postupka	24
3. Relevantni propisi.....	28
V. OCJENA DOKAZA	40
1. Postojanje organizirane grupe.....	41
2. Službeno svojstvo optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića.....	45
3. Tačka 1. izreke presude	46
4. Tačka 2. izreke presude	72
5. Tačka 3. izreke presude	87
6. Završna razmatranja o krivici optuženih	121
VI. ODMJERAVANJE KAZNI.....	123
1. Prijedlog Tužilaštva BiH za izricanje mjera sigurnosti.....	129
VII. ODLUKA O MJERI SIGURNOSTI TRAJNOG ODUZIMANJA PREDMETA	129
VIII. ODLUKE O UPUĆIVANJU OŠTEĆENIH NA PARNICU	130
IX. ODLUKA O ODUZIMANJU PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI.....	130
X. ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA.....	131
XI. ANEX	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Broj: S1 2 K 022492 23 Kžk

Datum donošenja: 27.11.2023. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudije Hilme Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Zvezdane Antonović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Dženane Deljkic Blagojević u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. i 3. Krivičnog zakona BiH (KZ BiH), u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. st. 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH (KZ FBiH), u vezi sa čl. 53. KZ BiH, po optužnici Tužilaštva BiH: OKT O 0007967 14, nakon pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Sanjina Kulenovića, optuženog Borisa Kordića i Josipa Kvesića i njihovih branilaca advokata Ragiba Hadžića i Sabine Mehić dana 27.11.2023. godine, donosi i objavljuje sljedeću:

P R E S U D U

- I. Optuženi Boris Kordić**, sin Anice Kordić, rođen ... u S., nastanjen u ..., JMB: ..., državljanin BiH i R. Hrvatske, po nacionalnosti ..., VSS – diplomirani pravnik, zaposlen u Službi za poslovanje sa strancima – TC Mostar, oženjen, otac jednog maloljetnog djeteta, osuđen presudom Suda BiH,

- II. Optuženi Josip Kvesić**, sin Stanka i majke Zdravke, djev. Alilović, rođen ... u Č., nastanjen u ..., JMB: ..., državljanin BiH i R. Hrvatske, po nacionalnosti ..., VSS – dipl. ekonomist, zaposlen u Službi za poslovanje sa strancima – TC Mostar, oženjen, otac dvoje maloljetne djece, osuđen presudom Suda BiH,

KRIVI SU

ŠTO SU:

U periodu od oktobra 2012. godine do marta 2014. godine, BORIS KORDIĆ kao šef Terenskog centra Mostar - Službe za poslove sa strancima, rukovodio grupom za organizovani kriminal, kojoj su kao pripadnici pristupili JOSIP KVESIĆ, inspektor u Terenskom centru Mostar- Službe za poslove sa strancima, C.L., direktor hotela „Spa“ Međugorje i odgovorno lice u pravnom licu „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, V.P., direktor u pravnom licu „Vlamon“ d.o.o. Čitluk i A.M., a koja grupa je djelovala na način što su BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ iskoristili svoja službena ovlaštenja, te što nisu izvršili svoje službene dužnosti, postupajući suprotno odredbama članova 21.stav 2., 52., 53., 60., 62., 87., 88. i 89. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (“Službeni glasnik BiH”, br. 36/08 i 87/12) i člana 16. Zakona o službi za poslove sa strancima (“Službeni glasnik BiH”, br.54/05 i 36/08), uz pomoć L.C., V.P., A.M. i pravnog lica “VLAMON“ d.o.o. Čitluk, te na način što su svi članovi grupe uputili ozbiljne prijetnje stranim državljanima koji borave na području Bosne i Hercegovine da će BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ iskoristiti svoja ovlaštenja u Službi za poslove sa strancima da istima onemoguće sticanje i produženje dozvola za boravak i da protiv istih donesu rješenja o protjerivanju iz Bosne i Hercegovine, tako što su uputili ozbiljne prijetnje da će BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ iskoristiti svoja ovlaštenja, uticaj i poznanstva sa drugim uticajnim službenim osobama u državnim, federalnim i kantonalnim insitucijama, kako bi se protiv stranih državljana, predstavništva stranih nevladinih organizacija registrovanih na području Bosne i Hercegovine i pravnih lica kojim upravljaju strani državljanima pokrenuli krivični i prekršajni postupci i donijela rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti, a koje radnje su pripadnici grupe preduzimali u skladu sa međusobnim dogovorom i u skladu sa uputama i naredbama BORISA KORDIĆA, sve sa ciljem kako bi prisilili strane državljanima koji borave na području Bosne i Hercegovine, predstavništva stranih nevladinih organizacija registrovanih na području Bosne i Hercegovine i druga pravna lica kojima upravljaju strani državljanima na području Bosne i Hercegovine da preduzmu radnje na štetu svoje i tuđe imovine, te da na taj način pripadnici grupe pribave sebi imovinsku koristi, na način što su:

- 1. BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ, zajedno sa osuđenim V.P., L.C. i pravnim licem „VLAMON“ d.o.o. Čitluk**

U periodu od oktobra 2012. godine do kraja februara 2014. godine, na području Mostara i Međugorja, BORIS KORDIĆ, kao šef Terenskog centra Mostar-Službe za poslove sa strancima, i JOSIP KVESIĆ, kao inspektor Terenskog centra Mostar-Službe za poslove sa strancima, nakon što su prethodno upoznali L.C., pa su u međusobnom dogovoru i uz pomoć L.C. i V.P., ozbiljnom prijetnjom prisili strane državljane koji borave na području Bosne i Hercegovine, predstavništva stranih nevladinih organizacija registrovanih na području Bosne i Hercegovine i druga pravna lica kojima upravljaju strani državljani na području Bosne i Hercegovine da preduzmu radnje na štetu svoje imovine, postupajući po uputama i naredbama BORISA KORDIĆA, a sve s ciljem pribavljanja protupravne lične imovinske koristi i imovinske koristi kojom bi raspolagalo pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, i to na način što su BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ od oktobra 2012.godine u više navrata stupili u kontakt sa talijanskom državljankom A.C., predstavnicom talijanske strane nevladine organizacije „REGINA DELLA PACE“ u Zvirovićima i generalnim koordinatorom talijanske strane nevladine organizacije „NUOVI ORIZZONTI“ u Bijakovićima bb, Međugorje, i sa S.F., talijanskim državljaninom, predsjednikom strane nevladine organizacije „REGINA DELLA PACE“ i osnivačem pravnog lica „HORIZONTI MIRA“ d.o.o. Zvirovići općina Čitluk, a u okviru kojeg posluje hotel „JOY“ u Zvirovićima, te su u navedenim kontaktima upućivali ozbiljne prijetnje A.C. i S.F. da će onemogućiti rad predstavništva stranih nevladinih organizacija „NUOVI ORIZZONTI“ u Bijakovićima i „REGINA DELLA PACE“ u Zvirovićima i pravnom licu „HORIZONTI MIRA“ d.o.o. Zvirovići, i to na način što će, suprotno odredbama članova 52., 53., 60. i 62. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (“Službeni glasnik BiH”, br .36/08 i 87/12), iskoristiti svoja ovlaštenja u Službi za poslove sa strancima kako bi donijeli rješenja kojim odbijaju zahtjeve za izdavanje i produženje dozvola za boravak strancima koji pravo na boravak u Bosni i Hercegovini ostvaruju po osnovu rada i volonterskog rada u navedenim predstavništvima stranih nevladinih organizacija i pravnom licu, a koji ispunjavaju uslove za izdavanje dozvola boravka, te da će u dogovoru sa drugim njima poznatim službenim i utjecajnim osobama u institucijama Bosne i Hercegovine, u institucijama Federacije Bosne i Hercegovine, i u kantonalnim institucijama, inicirati inspekcijske kontrole, krivične i prekršajne postupke protiv navedenih predstavništava stranih nevladinih organizacija i pravnog lica, kao i protiv A.C. i drugih osoba zaposlenih u navedenim predstavništvima stranih nevladinih organizacija i pravnom licu, kao i da će inicirati pokretanje postupka za donošenja rješenja kojim se utvrđuje zabrana obavljanja djelatnosti pravnom licu „HORIZONTI MIRA“ d.o.o. Zvirovići, istovremeno zahtjevajući da A.C. i F.S. isplate određeni novčani iznos kako BORIS KORDIĆ I JOSIP KVESIĆ ne bi preduzeli radnje

kojim prijete, pa su na sastanku koji je održan dana 07.11.2012. godine u hotelu „ERO“ u Mostaru i na kojem su bili prisutni BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ, A.C., F.S., M.M. u svojstvu prevodioca angažiranog od strane A.C., advokat I.T. iz M., BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ tražili isplatu određenog novčanog iznosa od A.C. i S.F., a zatim dana 19.10.2013. godine na sastanku održanom u mjestu Sassuolo, Republika Italija, na kojem su bili prisutni BORIS KORDIĆ, L.C. i F.S., BORIS KORDIĆ i L.C. promijenili raniji zahtjev za isplatu novca i tražili od S.F. da preuzmu upravljanjem hotela „JOY“ u Zvirovićima koji posluje u okviru pravnog lica „HORIZONTI MIRA“ d.o.o. Zvirovići, pa je krajem 2013.godine KORDIĆ BORIS, KVESIĆ JOSIP, C.L. i P.V., u skladu sa zajedničkim dogovorom, osnovali pravno lice „VLAMON“ d.o.o. Čitluk, u kojem je V.P. bila osnivač i odgovorno lice, a koje je osnovano sa namjerom da faktički rad pravnog lica kontroliše BORIS KORDIĆ uz pomoć KVESIĆ JOSIPA i s ciljem da BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ, L.C. i V.P. koriste pravno lice za pribavljanje protivpravne imovinske koristi, a zatim su KORDIĆ BORIS, KVESIĆ JOSIP i C.L. postavili novi zahtjev A.C. kojim su tražili da ista potpiše Ugovor o dugoročnom zakupu novoizgrađenih objekata u mjestu Bijakovići, općina Čitluk, u vlasništvu predstavništva strane nevladine organizacija „NUOVI ORIZZONTI“ u Bijakovićima, koji predstavljaju dovršen i potpuno opremljen hotelski kompleks sa namjenom korištenja u humanitarne svrhe, koji nije registrovan za hotelijerstvo i koji se nalazi na zemljišnoj parceli upisanoj u ZK. ul. br.423, K.O. Š. kč.br. ..., u vlasništvu navedenog predstavništva strane nevladine organizacije, a za koji Ugovor o dugoročnom zakupu navedenog objekta su od A.C. tražili da bude besteretan za određeni period trajanja ugovora, dok su za preostali dio trajanja ugovornog odnosa tražili da ugovor bude teretan uz plaćanje zakupnine višestruko umanjene u odnosu na stvarnu vrijednost objekta i cijenu zakupa, a koji zahtjev su BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ i L.C. postavili s ciljem da pravno lice „VLAMON“ d.o.o. preuzme formalno upravljanje navedenim objektima, da BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ i V.P. kod nadležnih organa pribave dozvolu za promjenu namjene objekata i dozvolu za obavljanje hotelijerske djelatnosti, da pravno lice „Vlamon“ d.o.o. pruža hotelijerske usluge u navedenom kompleksu za račun BORISA KORDIĆA, JOSIPA KVESIĆA, V.P. i L.C., da u skladu sa međusobnim dogovorom i po naredbama BORISA KORDIĆA V.P. formalno upravlja navedenim hotelom, da L.C. posreduje u popunjavanju smještajnih kapaciteta u navedenom hotelu sa turistima iz Republike Italije, te da BORIS KORDIĆ uz pomoć JOSIPA KVESIĆA stvarno upravlja radom i ubire prihode od rada navedenog hotela, kao i da upravlja radom i raspoložbe prihodima pravnog lica „VLAMON“ d.o.o., te su s tim ciljem dogovarali poslovnu saradnju sa agencijom „Balkan Express“ koja će dovoditi turiste iz

Italije, te ih prosljeđivati preduzeću „Vlamon“ d.o.o., a V.P., JOSIP KVESIĆ, BORIS KORDIĆ i L.C. se obavezali da će prosljeđenim turistima pružiti adekvatan smještaj i organizirati turistički boravak, kao i da će pripadnici grupe dijeliti neto dobit preduzeća „VLAMON“ d.o.o. Čitluk na pet ravnomjernih dijelova na godišnjoj razini, a koji dogovor je sklopljen s ciljem da se počne sa realizacijom istog nakon što Boris, Josip, V. i L. uzmu u zakup objekte predstavništva strane nevladine organizacije „NUOVI ORIZZONTI“ u Bijakovićima“, pa se krajem 2013. godine BORIS KORDIĆ dogovorio sa KVESIĆ JOSIPOM I L.C. da intenziviraju kontakte sa A.C. i S.F. i da postave uslove zaključenja ugovora, nakon čega su BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ i L.C. u više navrata uputili ozbiljne prijetnje i postavili zahtjev da se održi sastanak vezan za konačno zaključenje opisanog ugovora o zakupu i zahtjev da navedenom sastanku prisustvuje i S.F., pa je dana 06.12.2013. godine održan sastanak u Hotelu „SPA“ Međugorje, kojem su prisustvovali BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ i L.C., te A.C., S.F. i M.M. u svojstvu prevodioca angažovanog od strane A.C., na kojem sastanku su BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ zahtijevali da se ugovor o dugoročnom zakupu zaključi na period od 15 godina, da će prva godina zakupa biti bez naknade, a u drugoj i svakoj narednoj godini cijena zakupnine će iznositi 10.000,00 Eura, a kao „protuuslugu“ za zaključenje ugovora BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ obećali da će iskoristiti svoj uticaj da obezbjede izdavanje urbanističkih dozvola za objekat koji je predmet ugovornog odnosa, da će popraviti lošu medijsku sliku o navedenim stranim nevladinim organizacijama, pravnom licu i hotelu „JOY“, da će iskoristiti svoja službena ovlaštenja kako bi izdali dozvole boravka stranim državljanima koji volontiraju u navedenim predstavništvima stranih nevladinih organizacija „REGINA DELLA PACE“ i „NUOVI ORIZZONTI“, a od čijeg volonterskog rada ovise nevladine organizacije, da će iskoristiti svoja poznanstva i uticaj radi obustave krivičnog postupka koji se vodi u Tužilaštvu BiH protiv predstavništva nevladine organizacije „REGINA DELLA PACE“, S.F. i drugih odgovornih lica, kao i da će u službama koje obavljaju inspekcijski nadzor uticati da se ne obavljaju inspekcijske kontrole u radu navedenih nevladinih organizacija i pravnog lica, a potom dana 17.01.2014. godine održan sastanak u hotelu „Ero“ u Mostaru BORISA KORDIĆA i JOSIPA KVESIĆA, A.C., u prisustvu M.M., na kojem su govorili o ulasku u posjed objekta udruženja „NOVI ORIZZONTI“, nakon čega su dana 20.01.2014. godine u odvjetničkom uredu I.T., po prethodnim uputama BORISA KORDIĆA, JOSIP KVESIĆ i V.P., u prisustvu A.C. i M.M., saopštili odvjetniku T.I. sadržinu ugovora, ističući da bi prva godina zakupa bila bez naknade.

2. BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ, zajedno sa osuđenim V.P., L.C. i pravnim licem „VLAMON“ d.o.o. Čitluk

U periodu od mjeseca novembra 2013. godine do februara 2014. godine, na području opština Međugorja i Mostara, nakon što su BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ, L.C. i V.P. s ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi osnovali pravno lice „VLAMON“ d.o.o. Čitluk, BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ kao službena lica, u međusobnom dogovoru sa L.C. i V.P., uz pomoć i u međusobnom dogovoru sa L.C., direktorom „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, tražili od C.S. i T.D.L., suvlasnika firme „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, beskamatnu pozajmicu od 100.000 Eura na period od pet (5) godina, a kao razlog dobivanja pozajmice su isticali da su ranije iskoristili svoja službena ovlaštenja da uskrate izdavanje dozvola boravka strancima zaposlenim u hotelu „JOY“ u Zvirovićima, koji posluje u okviru pravnog lica „HORIZONTI MIRA“ d.o.o. Zvirovići, kao i da su iskoristili svoj uticajni položaj kako bi posredovali kod različitih inspekcija da izvrše inspekcijske kontrole i utvrde nezakonitosti u poslovanju hotela „JOY“, a što je rezultiralo lošim poslovanjem istog, ujedno ističući da bi svojim uticajem na isti način mogli onemogućiti poslovanje hotela „Spa“, a koji zahtjev su C.S. i T.D.L. shvatili kao ozbiljnu prijetnju i bili prisiljeni da prihvate, sve iz razloga kako BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ u okviru svojih službenih ovlaštenja ne bi vršili kontrolu knjige stranaca u hotelu „SPA“, shodno članu 75. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (“Službeni glasnik BiH”, br .36/08 i 87/12), i kontrolu zakonitosti boravka stranaca zaposlenih u hotelu, te kako ne bi iskoristili svoj uticaj da prijave uočene nezakonitosti u poslovanju hotela nadležnim poreskim i drugim organima, te BORISA KORDIĆA i JOSIPA KVESIĆA zamolili da se rok otplate smanji na tri (3) godine, na što su BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ pristali, pa je dana 11.12.2013. godine zaključen ugovor o zajmu između „Granmir&Co“ d.o.o. kao zajmodavca, i „VLAMON“ d.o.o. kao zajmoprimca, kojim je ugovorena beskamatna pozajmica od 100.000 Eura na period od 3 godine, a koji ugovor je, na osnovu prethodno dobijene saglasnosti od C.S. i T.D.L., potpisao L.C. kao direktor pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o., i V.P. kao direktor pravnog lica „VLAMON“ d.o.o., a zatim dana 13.12.2013. godine L.C. i V.P. potpisali drugi ugovor o pozajmici koji je po svom sadržaju bio isti kao prethodni ugovor o pozajmici od 11.12.2013. godine, osim u dijelu u kojem su BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ garantovali za povrat pozajmice u svojstvu jemaca i isti potpisali kao jemci, te su istog dana BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ od L.C. preuzeli dio ugovorene pozajmice u iznosu od 10.000 Eura u gotovini, a narednog dana 14.12.2013. godine V.P. i JOSIP KVESIĆ preuzeli iznos od

5.000 Eura u gotovini, s tim da je potvde o isplati gotovinskog dijela pozajmice u iznosu od 10.000 Eura i 5.000 Eura potpisala V.P., a potom dana 17.12.2013.godine L.C. sa računa „Granmir&Co“ d.o.o. na račun pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. uplatio preostali dio pozajmice u iznosu od 166.245,55 KM, a zatim V.P., postupajući po nalogu BORISA KORDIĆA i JOSIPA KVESIĆA, dana 16.12.2013. godine zaključila Ugovor o pozajmici između pravnog lica „VLAMON“ d.o.o. Čitluk kao zajmodavca, i sebe kao zajmoprimca, na iznos od 40.000,00 Eura, a dana 23.12.2013. godine sa računa firme „VLAMON“ d.o.o. izvršila transfer novca na svoj privatni račun u iznosu od 78.233,20 KM, da bi zatim u više transakcija podigla sav novčani iznos sa svog privatnog računa, od kojeg je 60.000,00 KM u više navrata predala u gotovini KVESIĆ JOSIPU, a JOSIP KVESIĆ za sebe zadržao dio primljenog novca, te dio predao KORDIĆ BORISU, a na koji način su BORIS KORDIĆ, JOSIP KVESIĆ, V.P. i L.C. oštetili C.S. i T.D.L. za iznos od 100.000 Eura, a od kojeg pozajmljenog novčanog iznosa je na računu pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk kod „UniCredit bank“ d.d. Mostar pronađen iznos od 41.039,06 KM, koja novčana sredstva su na osnovu Rješenja Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 2 K 014225 14 Krn 29 od 25.03.2014.godine, blokirana,

3. BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ, zajedno sa osuđenima V.P. i A.M.

U periodu od polovine mjeseca oktobra 2013. godine do kraja 2013. godine, na području Mostara i Međugorja, BORIS KORDIĆ kao šef Terenskog centra Mostar - Službe za poslove sa strancima, i JOSIP KVESIĆ kao inspektor Terenskog centru Mostar - Službe za poslove sa strancima, u skladu sa prethodnim međusobnim dogovorom sa V.P. i A.M., koje su postupajući po uputama i naredbama BORISA KORDIĆA i JOSIPA KVESIĆA, a JOSIP KVESIĆ postupajući po nalogima BORISA KORDIĆA, zajedničkim djelovanjem uputili ozbiljne prijetnje kako bi prisilili strane državljanke da poduzmu radnje na štetu svoje imovine, sve ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi, nakon što je italijanskom državljaninu L.D.I., vlasniku pravnog lica „SHARA ARGENTERIA“ d.o.o. Međugorje izdata potvrda o prijavi boravka, broj: ... Službe za poslove sa strancima koji nije ispunjavao uslove za izdavanje potvrde, s obzirom na to da je privremeno boravio na teritoriji Bosne i Hercegovine duže od 90 dana u periodu od 6 mjeseci, tako što su V.P. i A.M. u više navrata uputile ozbiljne prijetnje L.D.I. i B.B., direktoru pravnog lica „Shara ARGENTERIA“ d.o.o. Međugorje, koje prijetnje su se ogledale u tome da će BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ donijeti rješenje o protjerivanju L.D.I. sa teritorija Bosne i Hercegovine, iz razloga jer je isti boravio na teritoriji BiH nakon proteka prava na bezvizni boravak, iako je istom od strane Službe za poslovanje sa strancima Terenski centar Mostar prethodno izdata

potvrda o prijavi boravka, broj: ..., kojom je potvrđeno da L.D.I. ispunjava uslove za privremeni bezvizni boravak u BiH, nakon čega je JOSIP KVESIĆ dana 24.10.2013. godine izvršio inspekcijski nadzor u poslovnim prostorijama pravnog lica „Shara Argenteria“ d.o.o. Međugorje gdje je utvrdio da je period bezviznog prava na boravak L.D.I. na teritoriji Bosne i Hercegovine istekao, i da isti boravi na teritoriji Bosne i Hercegovine suprotno odredbi člana 21. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (“Službeni glasnik BiH”, br. 36/08 i 87/12), iako su ove činjenice bile poznate BORISU KORDIĆU i JOSIPU KVESIĆU, kojom prilikom je oduzeo putnu ispravu a da istom nije uručio potvrdu o privremenom oduzimanju stvari, čime je postupio suprotno odredbama člana 16. Zakona o službi za poslove sa strancima (“Službeni glasnik BiH”, br.54/05, 36/08), i istovremeno mu naložio da se narednog dana, odnosno 25.10.2013. godine javi u prostorije Terenskog centra Mostar, te su dana 25.10.2013. godine u jutarnjim satima, prije nego što se L.D.I. javio u prostorije Terenskog centra Mostar shodno uputama JOSIPA KVESIĆA, V.P. i A.M. saopštile L.D.I. da one imaju prijatelje koji će mu pomoći da izbjegne posljedice nezakonitog boravka u Bosni i Hercegovini, nakon čega su se istog dana L.D.I. i B.B., u skladu sa prethodnim uputama KVESIĆ JOSIPA, javili u službene prostorije Terenskog centra Mostar, gdje su sreli V.P. na izlazu iz kancelarije koju koristi JOSIP KVESIĆ, gdje je JOSIP KVESIĆ potom obavio razgovor sa L.D.I. u kojem mu je saopštio da postoje saznanja da se isti bavi nedozvoljenim prometom oružja i zlata, a koje inkriminacije, u cilju da zastraši L.D.I. JOSIP KVESIĆ nije unio u Zapisnik o usmenoj izjavi stranke, broj:18.10-07.8-12-1-811/13 od 25.10.2013. godine, te L.D.I. potom saopštio da je protekao rok u kojem je dozvoljen bezvizni boravak i da će Služba za poslove sa strancima istom izreći mjeru progona sa teritorije Bosne i Hercegovine na period od pet (5) godina, dok je V.P. u međuvremenu van prostorija Službe sa strancima B.B. saopštila da joj je JOSIP KVESIĆ rekao da će L.D.I. dobiti izgon iz Bosne i Hercegovine na period od pet (5) godina jer se sumnja da je počinio krivično djelo nedozvoljeni promet oružja, zlata i srebra i da njoj poznata lica mogu „srediti“ da L.D.I. ne bude protjeran i da dobije dozvolu boravka u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da L.D.I. plati iznos od 30.000,00 Eura, nakon čega je V.P. obavjestila B.B. da će JOSIP KVESIĆ napraviti pauzu u razgovoru SA L.D.I., te dala uputu B.B. da L.D.I. za vrijeme pauze saopšti da može dobiti dozvolu boravka ukoliko plati iznos od 30.000,00 eura, a JOSIP KVESIĆ istovremeno saopštio L.D.I. da će napraviti pauzu iz razloga jer B.B. treba nešto saopštiti L.D.I. da bi potom ispred službenih prostorija Terenskog centra Mostar JOSIP KVESIĆ nasamo obavio razgovor sa V.P., a B.B. saopštio L.D.I. sadržaj razgovora sa V.P. i njen zahtjev za isplatu novca kako L.D.I. ne bi bio protjeran, da bi nakon pauze JOSIP KVESIĆ u službenim prostorijama L.D.I. i

B.B. iznio prijetnju da bi on mogao istog dana donijeti rješenje o izgonu L.D.I. iz BiH i smjestiti ga u Imigracioni centar, ali da to neće učiniti, te saopštio L.D.I. da je potrebno da pristupi u službene prostorije Terenskog centra Mostar 28.10.2013. godine kako bi istom uručio rješenje o protjerivanju, te mu izdao potvrdu o privremenom oduzimanju isprava, broj: 18.10.-07.8-12-3-83/13 od 25.10.2013. godine, za putnu ispravu koju je oduzeo dan ranije, da bi istog dana u večernjim satima V.P. i A.M., obavijestile B.B. i L.D.I. da rješenje o protjerivanju neće biti doneseno ukoliko L.D.I. plati traženi iznos, kojom prilikom su B.B. i L.D.I. naveli da mogu platiti najviše 10.000,00 Eura, a na koji iznos V.P. nije pristala, te dana 26.10.2013. godine V.P. saopštila L.D.I. i B.B. da je traženi iznos smanjen sa 30.000,00 eura na 20.000,00 eura, na koji iznos je L.D.I. pristao, ujedno navodeći da se novac nalazi u Italiji i da ga iz tog razloga ne može odmah isplatiti, nakon čega je V.P. u dane 26.10.2013. godine i 27.10.2013. godine u ostvarenim kontaktima sa L.D.I. i B.B. u više navrata insistirala da isti izvrše isplatu novca, da bi dana 28.10.2013.godine, nakon što se L.D.I. ponovo izjasnio da pristaje da isplati traženi novčani iznos, V.P. saopštila L.D.I. i B.B. da je KVESIĆ JOSIP rekao da L.D.I. ne treba da pristupi u službene prostorije Terenskog centra Mostar 28.10.2013.godine radi uručjenja rješenja o protjerivanju, pa su dana 29.10.2013.godine V.P. i A.M. obavijestile L.D.I. i B.B. da je neophodno da L.D.I. pristupi u Terenski centar Mostar kako bi mu JOSIP KVESIĆ vratio prethodno oduzetu putnu ispravu, nakon čega je JOSIP KVESIĆ u prostorijama Terenskog centra Mostar L.D.I., u prisustvu B.B., vratio prethodno oduzetu putnu ispravu, izdao mu potvrdu o vraćanju oduzetih isprava, broj:18.10-07.8-12-3-84/13 od 29.10.2013. godine, te objasnio da je neophodno da L.D.I. u narednom periodu izađe iz Bosne i Hercegovine, kako bi mu na graničnom prelazu stavili pečat, a potom da se odmah vrati u Bosnu i Hercegovinu, čime JOSIP KVESIĆ objasnio L.D.I. kako da prikrije da, suprotno odredbama člana 21. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12), boravi u Bosni i Hercegovini duže od 90 dana u periodu od 6 mjeseci, da bi istog dana u večernjim satima V.P. ponovo zahtjevala od L.D.I. i B.B. da odmah plate dio dogovorenog iznosa, navodeći kao razlog za isplatu činjenicu da je obezbjedila vraćanje pasoša L.D.I., a da preostali dio plate kasnije, kojom prilikom je L.D.I. saopštio V.P. da čeka da mu novac bude dostavljen iz Italije, da bi narednog dana 30.10.2013. godine, s obzirom na to da L.D.I. nije platio traženi novčani iznos, V.P., A.M. i JOSIP KVESIĆ zajedno posjetili L.D.I., kojom prilikom je JOSIP KVESIĆ po drugi put oduzeo putnu ispravu od L.D.I., kao i potvrdu o vraćanju isprava od 29.10.2013. godine koju mu je izdao dan ranije, a potom narednog dana 31.10.2013. godine JOSIP KVESIĆ, u skladu sa prethodno dobijenim uputama od BORISA KORDIĆA, tražio L.D.I. na adresi stanovanja i

istom u više navrata lupao na vrata, a L.D.I. je uslijed straha odbio da otvori vrata i stupio u kontakt sa advokatom B.J., te su po dolasku advokata B.J., L.D.I., B.B. i advokat B.J. otišli u Terenski centar Mostar, u skladu sa uputama JOSIPA KVESIĆA, gdje im je JOSIP KVESIĆ saopštio da je L.D.I. boravio na teritoriji Bosne i Hercegovine duže od 90 dana u 6 mjeseci, te da ne posjeduje radnu dozvolu, a koje činjenice su i ranije bile poznate JOSIPU KVESIĆU, nakon čega su BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ na licu mjesta uručili L.D.I. Rješenje o protjerivanju sa teritorije Bosne i Hercegovine na period od 5 godina, broj: UP-1-18.10-07.3-91/13 od 29.10.2013. godine, kojim se nalaže istom da napusti teritorij Bosne i Hercegovine u roku od 3 dana, kao i Rješenje kojim SE L.D.I. stavlja pod nadzor, broj: UP-1-18.10-07.3-92/13 od 31.10.2013. godine, a u kojem rješenju je navedeno da se L.D.I. nije odazvao pozivu za uručenje rješenja o protjerivanju dana 31.10.2013. godine, iako mu pomenuti poziv nikada nije uručen, te iako je JOSIP KVESIĆ rekao L.D.I. da nije dužan da pristupi u službene prostorije dana 31.10.2013. godine, da bi potom BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ u cilju kako bi opravdali donošenje navedenog rješenja o stavljanju pod nadzor, naknadno sačinili Poziv za L.D.I. od 29.10.2013. godine kojim se isti poziva da dana 31.10.2013. godine pristupi u Terenski centar Mostar radi uručjenja rješenja, te na pozadini navedenog poziva napisali "*Nije htio preuzeti 29.10.2013.*", da bi dana 27.11.2013. godine Sektor za imigraciju, Ministarstva sigurnosti BiH, kao drugostepeni organ, donio rješenje kojim se prvostepeno rješenje, broj: UP-1-18.10-07.3-91/13 od 29.10.2013. godine, poništava i predmet vraća na ponovni postupak iz razloga jer je Terenski centar Mostar, Službe za poslove sa strancima propustio da obrazloži razloge za izricanje maksimalnog perioda zabrane ulaska od pet (5) godina u BiH L.D.I., nakon čega je BORIS KORDIĆ, u dogovoru sa JOSIPOM KVESIĆEM, u ponovljenom postupku dana 13.12.2013. godine donio rješenje, broj: UP-1-18.10-07.3-91-1/13, Terenskog centra Mostar kojim je mjeru zabrane ulaska protiv L.D.I. skratio sa pet (5) godina na tri (3) godine i kojim je istom ostavio rok od sedam (7) dana za dobrovoljno napuštanje BiH, kao i rješenje, broj:UP-1-18.10-07.3-95/13 od 13.12.2013. godine, kojim se L.D.I. stavlja pod nadzor u Imigracijski centar radi osiguranja rješenja o protjerivanju sa teritorije Bosne i Hercegovine, koje je doneseno s ciljem daljeg zastrašivanje L.D.I. i koje je bilo u suprotnosti sa rješenjem, broj: UP-1-18.10-07.3-91-1/13, kojim je data mogućnost L.D.I. da dobrovoljno napusti Bosnu i Hercegovinu u roku od sedam (7) dana, nakon čega su istog dana, odnosno 13.12.2013. godine, službenici Terenskog centra Mostar postupajući po rješenju kojim se L.D.I. stavlja pod nadzor predali istog službenicima Imigracionog centra, a KORDIĆ BORIS informisao direktora Službe za poslove sa strancima, M.D., da je donio rješenje o protjerivanju L.D.I., ali u razgovoru sa istim

prečutao da je donio i rješenje o stavljanu pod nadzor L. u Imigracioni centar, nakon čega je D.M., nakon saznanja da JE L.D.I. odvezen u Imigracioni centar, donio rješenje kojim se poništava rješenje Terenskog centra Mostar, broj: UP-1-18.10-07.3-95/13, o stavljanju L.D.I. pod nadzor u Imigracioni centar, a potom je dana 14.12.2013. godine L.D.I. dobrovoljno napustio teritoriju Bosne i Hercegovine, nakon čega je BORIS KORDIĆ dana 30.12.2013. godine, u namjeri da opravda donošenje rješenja od 29.10.2013. godine kojim je izrečena najstrožija mjera zabrane ulaska u Bosnu i Hercegovinu u trajanju od 5 godina, u CIDA bazu podataka Službe za poslove sa strancima svjesno unio netačne informacije o umješanosti L.D.I. u nedozvoljnu trgovinu zlatom i drugim plemenitim metalima,

ČIME SU:

I. optuženi BORIS KORDIĆ

počinio krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona BiH radnjama opisanim u tač. 3. izreke ove presude, i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude,

II. optuženi JOSIP KVESIĆ

počinio krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona BiH radnjama opisanim u tač. 3. izreke ove presude, i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude,

Pa Sud **I-optuženom KORDIĆ BORISU** na osnovu navedenih zakonskih propisa, te odredbi čl. 39., 40. i 42. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa čl. 53. Krivičnog zakona BiH,

Za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH opisano u tač. 3. izreke ove presude, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude,

UTVRĐUJE

KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD JEDANAEST (11) GODINA,

Pa uzevši kao već utvrđenu kaznu zatvora izrečenu presudom Suda BiH broj: **S1 2 K 022492 22 Kž od 21.2.2023. godine**, u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci u skladu sa članom 55. KZ BiH, optuženog Kordića

O S U Đ U J E

NA JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA

U TRAJANJU OD 12 (DVANAEST) GODINA I 6 (ŠEST) MJESECI.

Na osnovu člana 56. Krivičnog zakona BiH, I-optuženom se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru, i to u vremenu od **26.02.2014 godine do 23.05.2014. godine.**

Sud **II-optuženom JOSIPU KVESIĆU** na osnovu navedenih zakonskih propisa, te odredbi čl. 39., 40. i 42. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa čl. 53. Krivičnog zakona BiH,

Za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BIH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH opisano u tač 3. izreke ove presude, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude,

UTVRĐUJE

KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 7 (SEDAM) GODINA,

Pa uzevši kao već utvrđenu kaznu zatvora izrečenu presudom Suda BiH broj: **S1 2 K 022492 22 Kž od 21.2.2023. godine**, u trajanju od 2 (dvije) godine u skladu sa članom 55. KZ BiH, optuženog Kvesića

O S U Đ U J E

NA JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA

U TRAJANJU OD OSAM (8) GODINA I 6 (ŠEST) MJESECI

Na osnovu člana 56. Krivičnog zakona BiH, II-optuženom **JOSIPU KVESIĆU** se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru, i to u vremenu od **26.02.2014 godine do 23.05.2014. godine.**

Na osnovu člana 69. stav 1. tačka d) KZ BiH, a u vezi sa članom 74. stav 1. i 2. KZ BiH, **prema I-optuženom BORISU KORDIĆU** izriče se mjera sigurnosti oduzimanja predmeta i to:

- Mobilni tel. marke Nokia 6303C IMEI 353199032613351,
- Mobilni tel. marke Motorola V3 IMEI 358917001351900, sa SIM karticom FrenD SN:....,
- Certifikat Hej tel broj.... sa sim karticom, SN:....,
- Certifikat Hej tel broj.... sa sim karticom, SN:....,

Po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-2/14 od 26.02.2014. godine,

- SIM kartica Hej SN:....
- Rokovnik sa plavim koricama sa natpisom United States Embassy Sarajevo, Office of Public Affairs,

Po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-10/14 od 26.02.2014. godine,

- SIM kartica sa oznakom HEJ GSM br....,
- SIM kartica sa oznakom HEJ broj:....,
- Mobilni tel. marke Sony Ericsson W100i bez baterije sa SIM karticom Eronet SN:....,
- Mobilni tel. marke Dogee sa SIM karticom Eronet, SN:...., broj:063313459,
- SIM kartica T-mobile SN:...., sa Hej start paketom SN:....,
- SIM kartica Mt-s SN ...,
- SIM kartica mini Hej SN:....,
- Laptop marke Toshiba, crne boje, ser.br.2C24929W (u crnoj torbi),

Po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-1/14 od 26.02.2014. godine.

Na osnovu člana 69. stav 1. tačka d) KZ BiH, a u vezi sa članom 74. stav 1. i 2. KZ BiH, **prema II-optuženom JOSIPU KVESIĆU**, izriče se mjera sigurnosti oduzimanja predmeta i to:

- Mobilni tel. marke Samsung Galaxy tamno plave boje sa SIM karticom br.tel...., IMEI:357798055000820101,

po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-2/14 od 26.02.2014. godine,

- Centralna jedinica računara, marke IBM-Lenovo, inventarnog broja 00769, Službe za poslove sa strancima,

po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-12/14 od 26.02.2014. godine.

Na osnovu člana 198. stav 2. Zakona o krivičnom postupku BiH, Sud oštećenog L.D.I. upućuje da imovinskopravni zahtjev ostvari u parničnom postupku.

Na osnovu odredbi člana 110. i 111. Krivičnog zakona BiH, od optuženih BORISA KORDIĆA i JOSIPA KVESIĆA oduzima se imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela u iznosu od 60.000,00 KM (šezdeset hiljada konvertibilnih maraka), koji iznos su optuženi BORIS KORDIĆ i JOSIP KVESIĆ dužni solidarno uplatiti u korist Budžeta Bosne i Hercegovine u roku od 60 (šezdeset) dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženi KORDIĆ BORIS i KVESIĆ JOSIP se obavezuju da snose troškove krivičnog postupka koji se sastoje od troškova sudskog paušala, i to optuženi KORDIĆ BORISU u visini od 350,00 KM (tri stotine pedeset konvertibilnih maraka), a optuženi KVESIĆ JOSIP u visini od 300,00 KM (tri stotine konvertibilnih maraka), kao i drugih troškova o čijoj visini će Sud odlučiti posebnim rješenjem po pribavljanju potrebnih podataka.

O b r a z l o ž e n j e

I. TOK POSTUPKA

1. Prvostepenom presudom Suda BiH broj: S1 2 K 022492 16 K od 28.6. 2022. godine, optuženi Boris Koridić oglašen je krivim da je počinio krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona BiH radnjama opisanim u tač. 3. izreke ove presude, i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude, a radnjama opisanim u tačkama 4. i 5. optužnice krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 1. Krivičnog zakona BiH u vezi sa članom 29. Krivičnog zakona BiH i krivično djelo Krivotvorenje isprave iz člana 373. stav 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, sve u vezi sa čl. 53. i 54. Krivičnog zakona BiH, dok je optuženi Josip Kvesić počinio krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona BiH radnjama opisanim u tački 3. izreke ove presude, i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH radnjama opisanim u tačkama 1., 2., 3. izreke ove presude, radnjama opisanim u tački 4. optužnice krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 1. Krivičnog zakona BiH, sve u vezi sa čl. 53. i 54. Krivičnog zakona BiH.
2. Prvostepenom presudom optuženom Borisu Kordiću je u skladu sa odredbama čl. 39., 40. i 42. Krivičnog zakona BiH, sve u vezi sa čl. 53. i 54. Krivičnog zakona BiH, za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH opisano u tač. 3. izreke presude, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke presude, utvrđena kazna zatvora u trajanju od dvanaest (12) godina , za krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 1. KZ BiH u vezi sa članom 29. KZ BiH opisano u tač. 4. izreke presude u vezi sa članom 29. KZ BiH, utvrđena kazna kazna zatvora u trajanju od dvije (2) godine, a za krivično djelo za krivično djelo Krivotvorenje isprave iz člana 373. stav 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, za radnje opisane u tač. 5. izreke presude, sve u vezi sa članom 54. Krivičnog zakona BiH, utvrđena je kazna zatvora u trajanju od jedne godine (1) godine, nakon čega je prvostepeno vijeće optuženog Kordića primjenom člana

53. i 54. Krivičnog zakona BiH, osudilo na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od četrnaest (14) godina.

3. Optuženom Josipu Kvesiću je prvostepenom presudom po osnovu navedenih odredaba KZ BiH, za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH opisano u tački 3. izreke presude, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH opisanim u tačkama 1., 2., 3. izreke presude, utvrđena kazna zatvora u trajanju od devet (9) godina, za krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana iz člana 220. stav 1. KZ BiH u vezi sa članom 29. KZ BiH opisano u tački 4. presude utvrđena je kazna zatvora u trajanju od dvije (2) godine, nakon čega je optuženi Kvesić primjenom člana 53. i 54. KZ BiH osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od deset (10) godina. Istovremeno, optuženima je u izrečene kazne uračunato vrijeme koje su proveli u pritvoru, izrečena su im mjere sigurnosti oduzimanja predmeta, te im je izrečeno oduzimanje imovinske koristi, sve na način opisan u izreci prvostepene presude.
4. Istovremeno optuženi Kvesić je oslobođen od optužbe da je počinio krivično djelo Krivotvorenje isprave iz člana 373. stav 1. KZ FBiH opisano u tački 4. optužnice.
5. Na prvostepenu presudu su žalbe izjavili branitelji optuženih, dok Tužilaštvo BiH nije izjavilo žalbu na prvostepenu presudu. Dana 21.2.2023.godine, vijeće Apelacionog odjeljenja (Vijeće) u žalbenom postupku je žalbe branilaca optuženih Kordića i Kvesića u odnosu na tačku 1, 2 i 3. izreke prvostepene presude uvažilo, te je prvostepena presuda broj: S1 2 K 022492 16 K od 28.6.2022. godine u tom dijelu ukinuta i određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja. Žalbe branilaca optuženih u odnosu na tačku 4. i 5. izreke prvostepene presude su odbijene, te je u tom dijelu prvostepena presuda potvrđena, na način da je optuženi Boris Kordić osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci, a optuženi Josip Kvesić na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. U oslobađajućem dijelu koji se nije pobijao žalbom prvostepena presuda je ostala neizmjenjena.
6. U odnosu na dio prvostepene presude koji je ukinut, određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, te je nakon ponovljenog pretresa, vijeće donijelo presudu

na ovakav način, našavši da je van razumne sumnje utvrđeno da su optuženi počinili krivična djela na način opisan u izreci ove presude.

II. IZVEDENI DOKAZI

7. Apelaciono vijeće je imalo u vidu da drugostepeni postupak (pretres pred vijećem apelacionog odjeljenja) ne predstavlja prosto ponavljanje prvostepenog postupka u cjelini, nego racionalnu zakonsku mjeru ograničenog karaktera čiji je cilj da se otklanjanem pravnih nedostataka iz prvostepene presude donese nova pravilna i zakonita sudska odluka. Stoga, pretres pred Apelacionim vijećem predstavlja skraćenu procesnu formu koja je ograničena samo na dio pobijane presude koji se osporava žalbom, odnosno na dio prvostepenog postupka za koji su ukidajućom odlukom utvrđeni pravni i činjenični nedostaci. U konkretnom slučaju radilo se bitnoj povredi postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, što je bio razlog djelimičnog ukidanja prvostepen presude.
8. Odredba člana 317 st. 2. ZKP BiH daje mogućnost prihvatanja dokaza iz prvostepenog postupka. Neposredno izvođenje dokaza iz prvostepenog postupka je obavezno ako svjedoci ili vještaci nisu bili unakrsno ispitani, a to je strankama, odnosno braniocu bilo onemogućeno u prvostepenom postupku. U konkretnom slučaju svjedoci koji su pristupili pred prvostepeno vijeće ispitani su kako direktno tako i unakrsno.
9. Tokom pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, na temelju odredbe člana 317. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) na saglasan prijedlog stranaka, bez njihovog ponovnog reprodukovanja, prihvaćeni su svi dokazi Tužilaštva BiH i odbrane, koji su ranije izvedeni u toku glavnog pretresa pred prvostepenim sudom, te pobrojani u Anexu I ove presude, osim dokaza za koje je ukidajućim dijelom prvostepene presude utvrđeno da se radi o nezakonitim dokaza, pribavljenim Naredbom Suda BiH¹ broj: S1 2 K 014425 13 Krn od 08.11.2013. godine, a potom i naknadnim naredbama koje su produžile trajanje posebnih istražnih radnji do marta 2014. godine, a kojima je naređeno poduzimanje posebnih istražnih radnji i to: nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija iz

¹ Naredbe Suda BiH, broji: S1 2 K 014425 13 Krn 2 od 08.11.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 3 od 13.11.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 4 od 20.11.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 5 od 20.11.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 6 od 05.12.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 7 od 12.12.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 8 od 18.12.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 9 od 31.12.2013. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 10 od 10.01.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 10 od 14.01.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 11 od 15.01.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 12 od 31.01.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 13 od 04.02.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 14 od 07.02.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 15 od 12.02.2014. godine; S1 2 K 014425 13 Krn 16 od 17.02.2014. godine

člana 116. stav 2.tačka a) ZKP BiH, tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi sa njima iz člana 116. stav 2. tačka d) ZKP BiH, te prikriveni istražitelj i informator iz člana 116.stav 2.tačka e) ZKP BiH, kao i simulirani otkup i simulirano davanje potkupnina iz člana 116.stav 2.tačka f) ZKP BiH. Također, na temelju člana 10. st. 3 ZKP BiH Vijeće nije svoju odluku zasnovalo ni na dokazima koji su dobijeni na temelju provedenih posebnih istražnih radnji.

10. Vijeće podsjeća da je prvostepeno vijeće izreku prvostepene presude dijelom uskladilo u odnosu na sprovedeni dokazni postupak, kao i u odnosu na činjenična i pravna utvrđenja prvostepenog vijeća, o čemu je data argumentacija u prvostepenoj presudi. Budući da nije bilo žalbe od strane Tužilaštva BiH na prvostepenu presudu, Vijeće je prihvatilo ovakvu usklađenu optužnicu (što se reflektovalo i na izreku prvostepene presude), na preostale tri tačke optuženja, što je bilo predmet vođenja pretresa u odnosu na oba optužena, pred ovim vijećem.

11. Kako je Vijeće utvrdilo da su dokazi pribaljeni provođenjem posebnih istražnih radnji nezakoniti dokazi na kojima se ne može zasnovati sudska odluka, Vijeće je u izreci drugostepene presude u odnosu na optužnicu Tužilaštva BiH u tački 1. ove presude izostavilo dio koji se odnosi na zaključenje simuliranog ugovora 06.02. 2014.godine o zakupu prostora, koji ugovor je zaključen na osnovu simuliranog otkupa predmeta i simuliranog davanja potkupnine, po osnovu naredbe o provođenju posebne istražne radnje od 04.02.2014.godine. Također, u odnosu na tačku 3. optužnice Vijeće je izostavilo u izreci presude dio koji se odnosi na sastanak održan 10.11.2013. godine sa prikrivenim istražiteljem „Sanja“ kao i postupanje „Sanje“ prilikom simulirane isplate 2.500 KM, što je provedeno po naredbi suda o provođenju posebne istražne radnje od 08.11.2013.godine.

12. Neke manje dijelove optužnice Vijeće je izostavilo kao nepotrebne, budući da nisu imale neki poseban značaj za dokazivanje radnje izvršenja optuženih i utvrđivanje njihove krivnje (npr. tačka 1. koji se odnosi na detaljan opis nekretnina u Bijakovićima, tačka 2. optužnice koja se odnose na saznanja o prometu hotela „SPA“ u Međugorju, koja saznanja su rezultat prisluškivanih telefonskih razgovora).

III. ZAVRŠNE RIJEČI

1. Završne riječi Tužilaštva BiH

13. Tužilaštvo navodi da je u cijelosti dokazalo da su optuženi Kordić i Kvesić počinili krivična djela opisana u tačkama 1., 2. i 3. optužnice, na način i u vrijeme kako je to u istoj navedeno. Naime, imajući u vidu sve dokaze, Tužilaštvo ističe da je nesporno dokazalo krivnju optuženih, odnosno da su optuženi Kordić i Kvesić u cilju pribavljanja protivpravne koristi, pristali na formiranje organizovane grupe u koju su uključili više lica, te da su zajedno sa drugim licima detaljno osmišljavali kako i na koji način da se izvrše predmetna krivična djela. Optuženi su računali da se na njih neće posumnjati, imajući u vidu njihov službeni položaj, te da će se sve što im je stavljeno na teret podvesti pod redovan posao i zadatke. Kada je riječ o iskazima saslušanih svjedoka, Tužilaštvo navodi, da je uspjelo dokazati, na osnovu njihovog direktnog saslušanja na pretresima, da su se radnje optuženih, a koje predstavljaju bića krivičnih djela, odvijala na način kao što je to citirano u činjeničnim opisima optužnice pod tačkama 1., 2. i 3. Nadalje, u pogledu dokaza koje su odbrane optuženih provodile tokom vođenja krivičnog postupka, Tužilaštvo je stava da su isti potpuno beznačajni, jer nijedan od njih nije doveo u sumnju navode iz optužbe, nego su isti korišteni da bi se radnje optuženih podvele pod radnje koje su počinjene u redovnom obavljanju poslova i radnih zadataka, što apsolutno nije tačno.

14. Slijedom navedenog, Tužilaštvo predlaže da se prema optuženima izrekne mjera sigurnosti zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti i to u okviru poslova koje su do tada obavljali u trajanju od 3 godine, da se od istih oduzmu protivpravno stečena imovinska korist i predmeti koje su optuženi koristili prilikom izvršenja krivičnih djela, te da isti nadoknade troškove krivičnog postupka.

2. Završne riječi odbrane optuženog Borisa Kordića

15. Prije svega, odbrana optuženog Kordića navodi da je, nakon što je proglašen nezakonitim veliki broj dokaza koji su predstavljali rezultate posebnih istražnih radnji iz člana 116. stav 2. tačka a) ZKP BiH, ostala je jedna nepovezana grupa dokaza, koji ne ukazuju na počinjenje krivičnog djela. Dalje, branilac se osvrnuo i na informatora „Alfu“. Naime, ta osoba osim što je bila informator, bila je i u funkciji predstavnika jedne od ugovornih strana, te je na taj način stvorila preduslov da „isprovocira“ npr. V.P. da počinji krivično

djelo. Nadalje, „Alfa“, odnosno svjedok A.C. je u svom svjedočenju izjavila da je snimala Borisa Kordića prije poduzimanja PIR-a i da je te snimke dala SIPA-i, što predstavlja klasično krivično djelo neovlaštenog snimanja službene osobe. Također, odbrana ističe da je saslušanje osumnjičene A.M. i optužene V.P. u situaciji kada su imale status osumnjičene, odnosno optužene u svojstvu svjedoka apsolutno nedopuštena radnja. Branilac navodi i da je netačna tvrdnja da je Boris Kordić organizovao i rukovodio grupom za organizovani kriminal, kao i da je jedina greška optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića njihova svojevrsna dobronamjerna posrednička uloga, koja može, eventualno, biti samo u domenu disciplinske odgovornosti. Za kraj, neodrživa je, prema riječima odbrane, nakon cjelovite analize preostalih dokaza optužbe i zakonitih dokaza odbrane, teza optužbe da je organizovana grupa, kojom je rukovodio Boris Kordić, radi sticanja nedefinisane protivpravne imovinske koristi prijetila Italijanima da će im odbijati zahtjeve za izdavanje i produženje dozvola za boravak, a koje bi navodno trebali dobiti volonteri, po osnovu volonterskog rada, te da će posredovati kod raznih inspekcija kako bi onemogućili humanitarni rad i poslovanje svih NVO. Shodno navedenom, branilac optuženog Kordića predlaže da se isti u cijelosti oslobodi od optužbe, te da se odbije prijedlog Tužilaštva BiH o oduzimanju predmeta, oduzimanju imovinske koristi i naknadi troškova koje je isto imalo, kao i da se izvrši povrat predmeta koji su od optuženog Kordića oduzeti.

3. Završne riječi odbrane optuženog Josipa Kvesića

16. Odbrana optuženog Josipa Kvesića ističe da, u konkretnom slučaju, Tužilaštvo BiH nije dokazalo postojanje elemenata grupe za organizovani kriminal. Naime, kada je u pitanju postojanje organizovane grupe, jedini dokazi koji su u tom kontekstu ostali, nakon izuzimanja nezakonitih dokaza, su sporazumi o priznanju krivnje V.P., A.M. i L.C.. Međutim, odbrana se poziva na praksu Ustavnog suda prema kojoj redovni sudovi ne mogu *a priori* dati veću vrijednost dokazu-svjedoku koji je zaključio sporazum samo zato što je takav iskaz svjedoka dobijen na osnovu sporazuma o priznanju krivnje sa svjedokom koji je ranije bio optužen za isto djelo. Nadalje, braniteljica postavlja pitanje kako je moguće da postoji krivično djelo Iznude, odnosno elementi kao modus operandi za krivično djelo Iznude, ako je prvostepeno vijeće prihvatilo da ne postoje elementi Zloupotrebe službenog položaja. Prema navodima odbrane, ili postoji nedozvoljeno ponašanje unutar Službe ili ne postoji. Kada je riječ o informatoru Alfa, braniteljica je stava da treba izuzeti sve dokaze koji se na bilo koji način mogu dovesti u vezu sa radom Alfe,

jer je Alfa prisustvovala sastancima koji su zapravo razlog zbog kojeg su se neka lica pojavila kao svjedoci na glavnom pretresu. Naime da pomenute sastanke nije inicirala i snimala Alfa, onda ne bi bilo ni svjedočenja pojedinih svjedoka na glavnom pretresu. Dalje, kada je u pitanju krivično djelo Iznuda, odbrana navodi da isto nije dokazano, jer je za to krivično djelo ključan element sile ili ozbiljne prijetnje kojeg u konkretnom slučaju nije bilo. Također, prema navodima braniteljice, u sudskom spisu ne postoji nijedan dokaz koji bi optuženog Kvesića mogao dovesti u vezu sa počinjenjem krivičnog djela Iznude na način kako je to optužnica opisala. Slijedom navedenog, odbrana predlaže da se u odnosu na Josipa Kvesića donese oslobađajuća presuda i da se isti oslobodi od plaćanja sudskih troškova.

IV. PROCESNA PITANJA

1. Prigovor prihvatanja iskaza svjedoka Tužilaštva BiH A.C.

17. Odbrana je osporavala prihvatanje iskaza svjedoka A.C. u vezi sa tačkom 1. izreke, dovodeći je u vezi sa dokazima koje je ovo vijeće nakon okončanja žalbenog postupka u predmetu izdvojilo kao nezakonite.
18. Međutim, Vijeće je utvrdilo da se ova svjedokinja sa jednim od naznačenih dokaza na kojem se ne može zasnovati sudska odluka, mogla dovesti u vezu tek od 5.12.2013. godine, kada je donijeta naredba o korištenju prikrivenog istražitelja i korištenje informatora, kodnog imena „Alfa“ sa ciljem otkrivanja i prikupljanja činjenica i dokaza korisnih za vođenje krivičnog postupka. Svjedokinja A.C. je u događajima iz tačke 1. optužnice učestvovala daleko ranije počev od oktobra 2012. godine o kojima je mogla nesmetano svjedočiti, sve do donošenja pomenute naredbe od 05.12. 2013. godine, tako da njena saznanja i svjedočenje o događajima koji su desili prije donošenja naredbe nije posljedica kasnije donijete naredbe. Stoga Vijeće nalazi da se može koristiti svjedočenje A.C., o događajima koji su se desili, sve do donošenja pomenute naredbe dana 05.12.2013. godine, dok njeno svjedočenje o događajima nakon donošenja pomenute naredbe nije bilo predmet ocjene ovog vijeća.

19. Analogno tome, Vijeće je postupilo kada je u pitanju i naredba od 04.02. 2014. godine kojom je određeno da se pristupi simuliranom potpisivanju ugovora o zakupu sa osumnjičenom V.P.. Budući da je ovaj ugovor o zakupu rezultat nezakonitog dokaza, te nije cijenjen od strane Vijeća, stoga je Vijeće u izreci presude u tački 1. izostavilo ovaj dio optužnice, koji se odnosi na zaključenje ugovora o zakupu prostora od 06.02. 2014. godine, budući da je ugovor potpisan od strane A.C..

2. Prigovor o prihvatanju presuda protiv osuđenih V.P. i A.M., Zapisnika o ispitivanju osuđene V.P. iz istrage, kao i iskaza osuđenih P. i M. iz prvostepenog postupka

20. Odbrana optuženog Kordića prigovorila je prihvatanju krivičnih presuda protiv osuđenih V.P. i pravnog lica „Vlamon d.o.o“ broj: S1 2 K 031532 19 K od i A.M. broj: S 1 2 K 024637 17 K koje su donesene nakon što su obje osuđene zaključile sporazume o priznanju krivnje. Odbrana navodi da ove presude nisu mogle biti prihvaćene, naročito zbog činjenice da su dokazi koji su proglašeni nezakonitima u ovom postupku, korišteni također i u postupku koji je rezultirao donošenjem navedenih presuda po sporazumu o priznanju krivnje osuđenih P. i M..

21. Međutim, u konkretnom postupku, odlučujući o dokazanosti optužbe protiv optuženih Kordića i Kvesića, Vijeće je koristilo isključivo samo saznanje da su osuđene P. i M. zaključile Sporazume o priznanju krivnje, pri tome nikakve činjenice navedene u izreci presuda osuđenih P. i M., nisu korištene kao dokaz u odnosu na optužene Kordića i Kvesića u ovom predmetu. Pitanje validnosti presuda koje su donesene nakon zaključivanja sporazuma o priznanju krivnje, nije pitanje koje je u nadležnosti ovog vijeća da cijeni. Objе osuđene (P. i M.) su sa Tužilaštvom BiH zaključile sporazum o priznanju krivnje i takav sporazum je bio predmet ispitivanja ispunjenosti uslova za prihvatanje zaključenog sporazuma, shodno članu 231. ZKP BiH. Jedan od uslova je i postojanje dovoljno dokaza o krivnji optuženih.

22. Prvostepeno vijeće je shodno navedenom članu zakona utvrdilo da su ispunjene sve zakonske pretpostavke te je prihvatilo zaključeni sporazum o priznanju krivnje, i u odnosu na osuđene P. i M. donijelo presude po osnovu sporazuma o priznanju krivnje. Stoga ovo vijeće nema zakonske mogućnosti da ponovo preispituje ispunjenost uslova o prihvatanju sporazuma o priznanju krivnje u odnosu na ove dvije osuđene osobe.

23. Također, odbrana je prigovorila korištenju Zapisnika o saslušanju svjedinje V.P. br. T20 KTA 0017498 19 od 11.10.2019 (DDT 1.1) koji je V.P. dala Tužilaštvu BiH tokom istrage u krivičnom postupku, navodeći da navedeni Zapisnik iz istrage koji je koristio prvostepeni sud, nije prezentiran svjedokinji P., već je samo autorizirala svoj potpis.
24. Uvidom u svjedočenje osuđene P., Vijeće je utvrdilo da je osuđena P. tokom istrage dala dvije izjave 2014. godine i 2019., ali da je od izjave iz 2014. odstupila. A upravo imajući u vidu bitne razlike u svjedočenju svjedokinje V.P. tokom glavnog pretresa i iskaza koji je dat na Zapisnik o saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 11.10.2019. godine², a koje su se odnosile na činjenicu da je osuđeno pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk osnovano kao dio prethodnog dogovora zajedno sa optuženima Kordićem i Kvesićem, a ne ranije samostalno od strane osuđene V.P., tužilac je isti prezentovao svjedokinji, kojeg je svjedokinja P. po izvršenom uvidu potvrdila kao autentičan i potpisan vlastoručno.
25. Kada je u pitanju razlika između izjava koje je dala 2014. godine i 2019. godine, odbrana optuženih je upravo radi pojašnjenja razloga odstupanja u dvije izjave svjedokinji ukazala na konkretne razlike u iskazima, ali je tokom unakrsnog ispitivanja svjedokinja P. objasnila da je istina isključivo ono što je izjavila tokom svog svjedočenja u sudnici, kao i na zapisnicima o saslušanju u svojstvu svjedoka iz 2019. godine, ističući da je 2014. godine bila pod uticajem optuženog Josipa Kvesića kojeg je htjela da zaštiti od krivičnog gonjenja, dodajući da je u septembru 2014. godine shvatila *„..da se radi o manipulatoru koji joj je preko svojih prijatelja prijetio da će završiti u grobu, ukoliko nastavi raditi šta je radila do sada..“* Vijeće je našlo uvjerljivim ovakvo obrazloženje svjedokinje, upravo zbog činjenice da je njen iskaz u skladu sa ostalim izvedenim dokazima.
26. Inače, vijeće će podsjetiti da je korištenje izjava iz istrage uopšte je propisano članom 273. Stav 1. ZKP-a BiH prema kojoj odredbi je propisano da su iskazi dati u istrazi dopušteni kao dokaz na glavnom pretresu. Zakon ne precizira o kakvim iskazima se radi, već je navedeno uopćeno, prema tome ne mogu se isključiti izjave koje su prikupljene i od osumnjičenih. Vijeće ističe da se izjave svjedoka, vještaka ili osumnjičenog koji se

² Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: DDT-1.1

neposredno ispituju na glavnom pretresu mogu koristiti kao dokazi na glavnom pretresu, te ukoliko se i upotrijebe na glavnom pretresu, svim ispitanim licima može se, po ocjeni Suda, dati mogućnost da objasne ili negiraju svoju prethodnu izjavu. Odbrana optuženih je nesporno bila upoznata sa sadržajem zapisnika svjedoka P., te im je svakako data mogućnost da unakrsno ispituju svjedoka u cilju pobijanja njegovih navoda, što je u toku postupka i učinjeno. Upravo zato, mogućnost da takve izjave budu podvrgnute dodatnoj kontroli kroz priliku koja se daje svjedoku u unakrsnom ispitivanju da pojasni ili dopuni svoju izjavu, prema mišljenju ovog Vijeća u potpunosti zadovoljava standard pravičnosti koji je osnovni preduslov da bi se takve izjave uopšte mogle razmatrati. Vijeće će podsjetiti i da načelo slobodne ocjene dokaza koje je propisano i članom 15. ZKP-a BiH, ne ostavlja nikakvu dilemu o tome da takvi dokazi mogu biti korišteni u krivičnim postupcima i da je sud taj koji na kraju odlučuje o težini i značaju takvog dokaza u odnosu na sve ostale dokaze koji se izvode u toku postupka.³

27. Sama činjenica koju ističu odbrane optuženih, da osuđenoj P. na glavnom pretresu prilikom ispitivanja nije predložen svaki dio iskaza iz istrage koji se pominje u prvostepenoj presudi, nema značaj. Ovo iz razloga kako je već navedeno i tužilaštvo i odbrana su svjedokinji P., prilikom ispitivanja, prezentirali njen iskaz iz istrage na okolnosti koje su oni smatrali bitnim, te da je ova svjedokinja kako je već navedeno generalno istakla da njen iskaz iz istrage iz 2014. nije istinit iz razloga koji su već navedeni.

28. Nadalje, neosnovan je i prigovor odbrane o neprihvatljivosti iskaza A.M. i V.P. iz istrage, u kojoj su one imale status osumnjičenih u odnosu na status svjedoka koje su imale tokom postupka protiv optuženih u ovom predmetu. Vijeće podsjeća da je i prvostepeno vijeće ovakav prigovor smatralo neosnovanim, pozivajući se na praksu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Luca protiv Italije*, kao i praksu ovog suda.⁴ U konačnici, i Ustavni sud BiH ne nalazi ovakvo postupanje spornim.⁵

29. U vezi sa ovim prigovorom je i prigovor koji se odnosi na kredibilitet svjedokinja P. i M. koje su zaključile sporazum o priznanju krivnje sa Tužilaštvom, za koje odbrane tvrde da takvi svjedoci ne mogu biti ispitani, niti njihovi iskazi treba da imaju uopšte dokaznu snagu,

³ Vidi M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu, 22.04.2005.;

⁴ Vidjeti paragraf 117-119. prvostepene presude;

⁵ Odluka Ustavnog suda broj AP-652/21, po apelaciji Vladimira Stanića.

imajući u vidu da su takvi svjedoci i sami zainteresirani da sebe zaštite od inkriminacije i umanje svoju ulogu.

30. Pitanje dokazne snage iskaza svjedoka koji su svjedočili u predmetima nakon zaključenja sporazuma o priznanju krivnje više puta je razmatrano pred ovim sudom. Odbrana se poziva na predmet ... i ... u kojima je utvrđeno da se krivica optuženog ne može zasnivati na iskazima saoptuženih koji su zaključili sporazume o priznanju krivnje, naročito kada sud nije dao dovoljno uvjerljivo obrazloženje o tome koji posredni dokazi čine čvrsto i logički povezan krug indicija koji potkrjepljuju navode saoptuženih lica, a kako bi to u konačnici upućivalo na jedini mogući zaključak o krivici apelanta.

31. Posebno je pitanje na koji će način sud postupati sa ovakvim dokazima, pa je u tom smislu Vijeće razmatralo da li se iskazi ovih svjedoka dovode u vezu sa ostalim provedenim dokazima, kao i da li postoje drugi dokazi koji ukazuju da na logičnu i van razumne sumnje dokazanu povezanost odlučnih činjenica. Tek na osnovu tako provedene ocjene dokaza, izvodi se zaključak o krivnji. Cijeneći ove iskaze i njihovu dokaznu snagu u odnosu na odlučne činjenice u predmetu, ali i u odnosu na ostale dokaze, Vijeće nalazi bitno istaknuti kako su svjedokinje P. i M. bile i neposredni očevici dešavanja. Pored toga, odluka o krivici optuženih nije zasnovana samo na iskazu ovih svjedokinje. Detaljan pregled dokaza koji dokazuju svaku od inkriminacija je naveden u odgovarajućim dijelovima presude, čiji pregled slijedi u nastavku.

32. Vijeće stoga naglašava, pozivajući se na odredbe spomenutog člana 15. ZKP BiH, da je sud slobodan cijeliti dokaze kako pojedinačno, tako i u njihovoj sveukupnosti. To znači da je isključivo sud nadležan dati konačnu ocjenu kredibiliteta određenog dokaza, nakon što ocjeni da li takav dokaz odstupa od ukupnog kvantuma dokaza ili je u skladu sa ostalim dokazima. Vijeće se slaže da ocjeni iskaza svjedoka koji su zaključili sporazum treba pristupiti pažljivo imajući u vidu njihov procesni položaj, te motive svjedočenja, ali bez obzira na to, Vijeće je stava da mogućnost korištenja ovakvih iskaze nije moguće *a priori* isključiti. Iako će svjedočenja ovih svjedokinja biti detaljno navedena u nastavku obrazloženja koji se odnosi na inkriminacije, Vijeće napominje da njihovi iskazi ne odstupaju od dokazanosti činjenica koje je vršeno drugim dokazima. Pa je tako njihovo učešće u inkriminacijama i ono o čemu svjedoče, dokumentovano iskazima drugih svjedoka i odlučne činjenice su u potpunosti utvrđene van razumne sumnje u toj mjeri da nije bilo prostora sumnji u pouzdanost iskaza ovih svjedokinja.

33. Zaključak iznesen u odlukama Ustavnog suda BiH na koje se odbrana poziva, nisu primjenjivi na predmetni slučaj, upravo zbog činjenice da iskazi svjedokinja osuđenih M. i P. ne predstavljaju jedine dokaze u predmetu, te su čak šta više, iskazi ovih svjedokinja podupirući dokazi mnogim činjenicama o kojima su i drugi vrlo uvjerljivi dokazi ukazivali na odlučne činjenice.

3. Relevantni propisi

(a) Krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. Krivičnog zakona BiH

1. Krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. Krivičnog zakona BiH je propisano na način:

(1) Ko učini krivično djelo propisano zakonom Bosne i Hercegovine kao pripadnik grupe za organizirani kriminal, ako za pojedino krivično djelo nije propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Ko kao pripadnik grupe za organizirani kriminal učini krivično djelo propisano zakonom Bosne i Hercegovine za koje se može izreći kazna zatvora pet godina ili teža kazna, ako za pojedino krivično djelo nije propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ko organizira ili bilo kako rukovodi grupom za organizirani kriminal koja zajedničkim djelovanjem učini ili pokuša krivično djelo propisano zakonom Bosne i Hercegovine, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.

(4) Ko postane pripadnik grupe za organizirani kriminal koja zajedničkim djelovanjem učini ili pokuša krivično djelo propisano zakonom Bosne i Hercegovine, ako za pojedino krivično djelo nije propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

(5) Pripadnik grupe za organizirani kriminal iz stava 1. do 4. ovog člana koji otkrije tu grupu, može se osloboditi od kazne.

(b) Krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. Krivičnog zakona BiH

(1) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, koja iskorištavanjem svog službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračivši granice svog službenog ovlaštenja ili ne izvršivši svoje službene dužnosti, pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugom nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugog, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi 10.000 KM, učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi 50.000 KM, učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Pribavljena korist bit će oduzeta.

(c) Krivično djelo Iznuda iz člana 295. Krivičnog zakona Federacije BiH

(1) Ko s ciljem da sebi ili drugom pribavi protupravnu imovinsku korist silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili drugog da što učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je pri učinjenju krivičnog djela iz stava 1. ovog člana upotrijebljeno oružje ili opasno oruđe, ili je pribavljena znatna imovinska korist ili je krivično djelo učinjeno u sastavu grupe ljudi ili grupe za organizirani kriminal, učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(d) Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12)

Član 21. (Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) *Vijeće ministara, na prijedlog MVP-a, određuje države čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH (u daljnjem tekstu: zemlje bezviznog režima), kao i države*

čiji državljani mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša. Vijeće ministara je također nadležno da, na prijedlog MVP-a, oslobodi od pribavljanja vize nosioce posebnih vrsta putnih isprava.

(2) Stranci koji su, u skladu s ovim Zakonom, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritoriju BiH imaju pravo na ulazak i boravak u zemlji (u daljnjem tekstu: bezvizni boravak) ukupno u trajanju do 90 dana u periodu od šest mjeseci računajući od dana prvog ulaska, ako drugačije nije određeno međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana ili odlukom Vijeća ministara iz člana 20. (Ulazak pod posebnim uslovima) ovog zakona.

Član 52. (Osnov za odobrenje privremenog boravka) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) Odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: brak ili vanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, rad po osnovu izdate radne dozvole, rad bez radne dozvole, liječenje ili rehabilitacija, boravak u staračkom domu ili iz humanitarnih razloga, te iz drugog sličnog opravdanog razloga ili razloga koji je zasnovan na međunarodnom ugovoru čija je BiH ugovorna strana.

(2) Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca sa BiH.

(3) Strancu koji je ušao u BiH na osnovu vize koja nije viza za dugoročni boravak (Viza D) ili na osnovu bezviznog režima ulaska, a bez prethodno pribavljene radne dozvole, ne može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada s radnom dozvolom dok taj stranac boravi u zemlji.

(4) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

(5) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju propisanom članom 54. (Privremeni boravak iz humanitarnih razloga) stav (1) tačka a) ovog zakona odobrava se na vrijeme do najviše šest mjeseci.

(6) Produženje privremenog boravka može se odobriti na zahtjev stranca, ali samo po istom osnovu po kojem mu je odobren privremeni boravak čije produženje traži.

Član 53. (Opći uslovi za odobrenje privremenog boravka) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) *Privremeni boravak može se odobriti strancu pod uslovom da:*

a) *raspolaže dokazom kojim opravdava postojanje osnove za odobrenje privremenog boravka,*

b) *raspolaže sredstvima za izdržavanje,*

c) *posjeduje ljekarsko uvjerenje, izdato najkasnije tri mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva, iz kojeg je vidljivo da ne boluje od bolesti koje predstavlja prijetnju javnom zdravlju u BiH, izuzimajući slučajeve kada je oboljenje nastupilo nakon odobrenog prvog privremenog boravka u BiH,*

d) *ima osiguran odgovarajući smještaj u BiH,*

e) *ima osigurano zdravstveno osiguranje u BiH,*

f) *posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka, i*

g) *da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavao za krivično djelo, što se dokazuje potvrdom koju je izdao nadležni organ države gdje ima uobičajeno mjesto boravka i koja nije starija od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za boravak*

(2) *Pod dokazom u smislu stava (1) tačke a) ovog člana smatra se:*

a) *izvod iz matične knjige vjenčanih ili drugi odgovarajući dokaz o sklopljenom braku koji je pravovaljan u BiH, ili dokaz kojim se može potvrditi postojanje vanbračne zajednice;*

b) *izvod iz matične knjige rođenih ili drugi odgovarajući dokaz o srodstvu;*

c) *radna dozvola u BiH;*

d) *dokaz o smještaju u starački dom;*

e) *potvrda o upisu na obrazovnu ustanovu za tekuću godinu;*

f) *nalaz s preporukom zdravstvene ustanove o neophodnosti dugotrajnijeg liječenja ili rehabilitacije u BiH;*

g) *dokument koji potvrđuje stručne kvalifikacije;*

h) dokaz da stranac boravi po osnovu međunarodnog sporazuma čija je BiH ugovorna strana;

i) dokaz da stranac pripada jednoj od kategorija iz člana 84. stav (1) ovog zakona, ako podnosi zahtjev za odobrenje privremenog boravka po osnovu rada bez radne dozvole;

j) dokaz o vlasništvu nepokretne imovine i o postojanju efektivne veze sa BiH ili

k) drugi dokaz na osnovu kojeg se može razumno zaključiti o opravdanosti boravka stranca u zemlji, što procjenjuje Služba prilikom odlučivanja po članu 60. (Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produženje boravka i nadležnost za rješavanje) stavu (6) ovog zakona.

(3) Smatra se da stranac koji posjeduje radnu dozvolu za rad u BiH ispunjava uslove koji se odnose na posjedovanje sredstava za izdržavanje i zdravstveno osiguranje.

(4) Ukoliko stranac podnosi zahtjev za produženje privremenog boravka, može se izuzeti od obaveze pribavljanja dokaza iz stava

(1) tačka c) i g) ovog člana, o čemu odlučuje Služba.

Član 60. (Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produženje boravka i nadležnost za rješavanje)

(1) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka i zahtjev za produženje boravka podnosi se Službi. Van BiH zahtjev se Službi podnosi putem DKP-a BiH, a u BiH direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe.

(2) U pravilu, zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka stranac mora podnijeti izvan BiH putem DKP-a BiH, i to lično.

(3) Na teritoriji BiH stranac može podnijeti zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka samo ako je:

a) u BiH ušao s vizom za dugoročni boravak (Viza D); ili

b) državljanin zemlje bezviznog režima.

(4) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka iz stava (3) ovog člana podnosi se nadležnoj organizacionoj jedinici Službe lično ili putem zakonskog zastupnika za

poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka.

(5) Zahtjev za produženje boravka podnosi se u BiH nadležnoj organizacionoj jedinici Službe direktno, a van BiH putem DKP-a BiH. Zahtjev stranac mora podnijeti lično ili posredstvom zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka važećeg perioda boravka.

(6) Služba odlučuje rješenjem o zahtjevu za odobrenje prvog privremenog boravka i o zahtjevu za produženje boravka. Služba rješenje donosi i dostavlja ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen posredstvom DKP-a BiH, a u roku od 30 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe.

(7) Ako je zahtjev za odobrenje boravka podnesen na osnovu stava (3) ovog člana, podnosiocu zahtjeva izdaje se potvrda da je podnio zahtjev, koja se smatra odobrenjem boravka dok se o zahtjevu ne donese konačno rješenje.

Član 62. (Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) Zahtjev za odobrenje odnosno produženje privremenog boravka i zahtjev za odobrenje stalnog boravka strancu će biti odbijen ako:

a) ne ispunjava opšte ili posebne uslove za odobrenje boravka propisane članom 53. (Opći uslovi za odobrenje privremenog boravka) i 59. (Uslovi za odobrenje stalnog boravka) ovog zakona;

b) zahtjev za odobrenje boravka ne podnese u skladu s članom 60. (Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produženje boravka i nadležnost za rješavanje) ovog zakona;

c) je nezakonito ušao u BiH, izuzev ako postoje uslovi za odobrenje boravka iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (Privremeni boravak iz humanitarnih razloga) ovog zakona;

d) je namjerno dao pogrešne podatke ili namjerno prikrije okolnosti važne za odobrenje boravka;

e) mu je izrečena mjera protjerivanja iz BiH, za vrijeme trajanja te mjere;

- f) odbije dati biometrijske podatke prilikom predaje zahtjeva;
 - g) se vodi u evidencijama kod nadležnog organa kao prijestupnik, a posebno kao međunarodni prijestupnik;
 - h) je pravosnažno osuđen za krivično djelo, a brisanje osude nije nastupilo;
 - i) postoje drugi razlozi utvrđeni međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana;
 - j) prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH, ili predstavlja prijetnju javnom zdravlju, izuzimajući slučajeve kada je oboljenje nastupilo nakon odobrenog boravka u BiH;
 - k) Služba utvrdi da je sklopljen brak iz interesa ili zasnovana vanbračna zajednica iz interesa ili da je zasnovano usvajanje iz interesa isključivo radi ulaska i/ili boravka stranca u BiH;
 - l) mu je u BiH izrečena prekršajna kazna koja nije izvršena;
 - m) je evidentiran u kaznenim ili prekršajnim evidencijama organa za sprovođenje zakona kao višestruki povratnik, bez obzira da li se radi o sudskoj opomeni, uslovnoj osudi ili novčanoj kazni ili
 - n) Služba raspolaže informacijama nadležnih organa i službi sigurnosti u BiH da stranac na bilo koji način učestvuje u kriminalnoj aktivnosti, a posebno organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način učestvuje u takvoj aktivnosti.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, strancu se može odobriti boravak ukoliko je to u interesu BiH.”
- (3) Strancu koji inače ispunjava uslove za odobrenje boravka propisane ovim Zakonom zahtjev za odobrenje privremenog ili stalnog boravka, pored razloga propisanih Zakonom o upravnom postupku, bit će odbačen i ako:
- a) u propisanom roku ne podnese zahtjev za boravak ili produženje privremenog boravka, a razlog kašnjenja ne opravda objektivnim okolnostima; ili
 - b) zahtjev za boravak ne podnese lično stranac ili zakonski zastupnik za poslovno nesposobnog stranca.

(4) Rješenjem kojim je zahtjev za odobrenje boravka odbijen, odnosno zaključkom kojim je zahtjev za odobrenje boravka odbačen, utvrđuje se rok u kojem je stranac dužan napustiti BiH, a koji ne može biti duži od 15 dana od dana dostavljanja konačne odluke.

(5) Sudovi dostavljaju Službi pravosnažnu presudu izrečenu strancu.

(6) Kazneno-popravni zavodi su dužni da mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe dostave podatke o strancima koji su primljeni na izdržavanje kazne zatvora u roku od tri dana od dana prijema stranca, kao i obavijest o datumu puštanja stranca na slobodu i to odmah po saznanju tog datuma.

Član 87. (Mjera protjerivanja) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) Protjerivanje je mjera kojom se strancu nalaže izlazak iz BiH i zabranjuje ulazak i boravak u BiH u određenom vremenskom periodu koji ne može biti kraći od jedne ni duži od pet godina.

(2) Period zabrane ulaska i boravka iz stava (1) ovog člana može, na zahtjev stranca, biti skraćen ili zabrana ulaska ukinuta u slučaju kada su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

a) kada je strancu mjera protjerivanja izrečena prvi put, i

b) kada je stranac dobrovoljno napustio BiH i snosio sve troškove vezane za proceduru povratka u zemlju uobičajenog mjesta boravka.

(3) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, period zabrane ulaska i boravka može se produžiti ako:

a) je stranac prethodno već bio protjeran iz BiH;

b) je stranac ušao u BiH tokom trajanja zabrane ulaska; ili

c) stranac u trenutku prestanka zabrane ulaska u BiH još uvijek predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti ili međunarodnim odnosima BiH.

(4) Period trajanja zabrane ulaska računa se od dana napuštanja BiH.

(5) Rješenje o protjerivanju stranca iz BiH, sa zabranom ulaska i boravka u BiH u određenom periodu, donosi Služba po službenoj dužnosti ili na obrazloženi prijedlog druge organizacione jedinice Ministarstva, organa za provođenje zakona ili drugog organa.

(6) *Protiv rješenja Službe o protjerivanju stranca iz BiH i rješenja o produženju perioda zabrane ulaska žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostave rješenja. Ako je rješenje o protjerivanju izrečeno prema odredbi*

člana 88. (Razlozi za izricanje mjere protjerivanja) stav (1) tačka i) ovog zakona, rok za žalbu je 24 sata od dostavljanja rješenja.

(7) *Žalba odgađa izvršenje rješenja.*

(8) *Ministarstvo donosi rješenje po žalbi i dostavlja ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.*

(9) *Dok rješenje ne postane izvršno, stranac se može staviti pod nadzor smještanjem u imigracioni centar ili ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto i naložiti mu se javljanje u određenim vremenskim razmacima organizacionoj jedinici Službe ili policiji na čijem području boravi.*

(10) *Do okončanja postupka strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH prije okončanja postupka iz st. (6) ili (8) ovog člana.*

(11) *Zabranjeno je kolektivno protjerivanje stranaca. Mjera protjerivanja može se izreći samo u pojedinačnom slučaju.*

(12) *Ako se u postupku utvrđivanja identiteta utvrdi da je stvarni identitet stranca drugačiji od navoda o identitetu koje je stranac dao u postupku izricanja mjere protjerivanja, Služba će po službenoj dužnosti izmijeniti rješenje o protjerivanju u dijelu koji se odnosi na identitet stranca. Protiv ovog rješenja žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od osam dana od dostave rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.*

(13) *Rješenje o skraćanju ili ukidanju zabrane ulaska iz stava (2) ovog člana donosi Služba na zahtjev stranca. Protiv ovog rješenja žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15 dana od prijema rješenja.*

**Član 88. (Razlozi za izricanje mjere protjerivanja) Zakona o kretanju i boravku
stranaca i azilu**

(1) *Strancu može biti izrečena mjera protjerivanja iz BiH ako:*

- a) *je u BiH pokušao ući ili ušao nezakonito ili je ostao u BiH nakon isteka roka važenja vize ili odobrenja boravka ili nakon proteka vremena važenja prava na bezvizni boravak, ili je pokušao prekršiti ili prekršio propise o prelasku državne odobrenje boravka odbijen, a nije napustio BiH u određenom roku;*
- b) *je viza konačnom odlukom poništena, a stranac u roku od 15 dana, odnosno u roku ostavljenom za dobrovoljno izvršenje nije dobrovoljno napustio BiH u skladu s ovim Zakonom;*
- c) *mu je otkazan boravak, a u određenom roku nije dobrovoljno napustio BiH u skladu s ovim Zakonom;*
- d) *je u BiH ostao nakon prestanka važenja izbjegličkog statusa, supsidijarne zaštite ili privremene zaštite ili nakon što su se stekli uslovi iz člana 117. (Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu) ovog zakona, a nije ostvario pravo na boravak u skladu s ovim Zakonom;*
- e) *je odluka o oduzimanju ili otpustu iz državljanstva BiH ili poništenju upisa u knjigu državljana postala pravosnažna, a nije ostvario pravo na boravak u skladu s ovim Zakonom;*
- f) *je pravosnažno osuđen za krivično djelo s obilježjem trgovine opojnom drogom, oružjem, ljudima, krijumčarenja ljudi, terorizma, pranja novca, ili bilo kojeg oblika organiziranog, prekograničnog ili transnacionalnog kriminala;*
- g) *je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna;*
- h) *prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH; ili*
- i) *je prihvaćen po osnovu međunarodnog sporazuma o saradnji u predaji i prihvatu lica čiji je boravak nezakonit, a nema odobren boravak u BiH.*

(2) *Prilikom odlučivanja da li će strancu izreći mjeru protjerivanja iz BiH, kao i prilikom donošenja odluke o dužini trajanja zabrane ulaska, Služba je posebno dužna s naročitom pažnjom ocijeniti sve dokaze i utvrditi sve okolnosti i činjenice bitne za donošenje odluke, kao i stepen integrisanosti u BiH, a u skladu s principima Zakona o upravnom postupku.*

(3) U slučajevima ostanka stranca u BiH duže od perioda važenja vize, bezviznog ili odobrenog boravka, Služba može, cijeneći humanitarne razloge i interes BiH, umjesto izricanja mjere protjerivanja, izdati nalog za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH.

(4) Nalog iz stava (3) ovog člana izdaje se u svrhu prelaska državne granice, uz prethodno pribavljenu izjavu stranca kojom potvrđuje namjeru dobrovoljnog napuštanja BiH i dokazima kojima stranac potvrđuje izjavu.

(5) U nalogu iz stava (3) ovog člana navodi se rok za dobrovoljno napuštanje BiH koji ne može biti kraći od sedam niti duži od 30 dana. Izuzetno, ako postoje ozbiljni razlozi humanitarne prirode, rok za dobrovoljno napuštanje BiH može biti duži od 30 dana.

(6) Nalog za dobrovoljno napuštanje iz stava

(3) ovog člana neće se izdati strancu ukoliko postoji opasnost od bijega ili predstavlja opasnost za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH.

(7) Strancu koji u roku određenom u nalogu za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH ne napusti BiH izriče se mjera protjerivanja.

Član 89. (Dobrovoljno izvršenje rješenja o protjerivanju) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) Rješenjem o protjerivanju može se odrediti rok za dobrovoljno izvršenje rješenja koji ne može biti kraći od sedam niti duži od 30 dana. Izuzetno, ako postoje naročito opravdani razlozi, rok za dobrovoljno izvršenje rješenja može se produžiti, prema posebnim okolnostima svakog pojedinog slučaja. Rok za dobrovoljno izvršenje rješenja ne mora biti određen ili može biti kraći od sedam dana ukoliko postoji opasnost od bijega ili stranac predstavlja opasnost za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH.

(2) Stranac kojem je izrečena mjera protjerivanja dužan se pri napuštanju BiH prijaviti službenom licu ovlaštenom za kontrolu prelaska državne granice

(3) Granična policija dužna je činjenicu napuštanja BiH unijeti u pasoš stranca i istovremeno o toj činjenici obavijestiti Službu i Ministarstvo. Ako stranac nema pasoš, o toj se činjenici sačinjava službena zabilješka, a strancu se izdaje potvrda da je napustio BiH.

(4) Granična policija dužna je odmah, a najkasnije tokom istog dana, obavijestiti Službu i Ministarstvo o svakom strancu koji je napustio BiH a kojem je izrečena mjera protjerivanja iz BiH.

U slučaju da stranac dobrovoljno ne napusti BiH u roku za dobrovoljno izvršenje rješenja, konačno rješenje o protjerivanju izvršava Služba preduzimanjem mjera za prisilno udaljenje stranca iz BiH, po potrebi uz saradnju drugih organizacionih jedinica Ministarstva ili policije. Druge organizacione jedinice Ministarstva i policija dužni su Službi pružiti pomoć na njen zahtjev.

Član 75. (Ostala lica obavezna da prijave boravište stranca) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu

(1) Pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja dužna su nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policije prijaviti boravište stranca najkasnije u roku od 12 sati od trenutka pružanja usluge smještaja strancu.

(2) Pravna i fizička lica iz stava (1) ovog člana dužna su voditi evidenciju o strancima (u daljnjem tekstu: knjiga stranaca) kojima pružaju uslugu smještaja. Ta lica obavezna su čuvati knjige stranaca najmanje tri godine od dana zaključenja knjige i ovlaštenom službenom licu Službe ili policije dati na uvid knjigu stranaca. Knjiga stranaca ovjerava se u nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili u policiji po mjestu prebivališta, odnosno poslovnog sjedišta davaoca usluge smještaja strancima.

(3) Stranac koji ne koristi usluge smještaja pravnih i fizičkih lica iz stava (1) ovog člana ili fizičko lice kod kojeg je stranac u posjeti, dužno je nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policije prijaviti boravak stranca u BiH, ako će stranac u BiH boraviti duže od tri dana.

Član 16. (Privremeno oduzimanje isprava) Zakona o službi za poslove sa strancima

Inspektor za strance može privremeno oduzeti isprave od znacaja za pokretanje ili vodenje postupka iz nadležnosti Službe. O privremeno oduzetim ispravama izdaje se potvrda.

Zadržavanje privremeno oduzetih isprava ne može trajati duže od sedam dana.

Nakon isteka roka iz stava (2) ovog člana isprava se, prema okolnostima sluu aja, vraća njenom zakonskom nosiocu ili državi izdavanja ili se upućuje drugom nadležnom organu.

Oblik i sadržaj potvrde o privremeno oduzetim ispravama propisace nacelnik Službe

V. OCJENA DOKAZA

34. Vijeće je savjesno cijenilo svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, te sa jednakom pažnjom razmatralo i cijenjilo dokaze, kako one koji terete optužene, tako i one koji idu u njihovu korist shodno članu 14. ZKP BiH. Pri ocjeni dokaza, Vijeće se također vodilo principom slobodne ocjene dokaza shodno članu 15. ZKP BiH, imajući u vidu da ocjena postojanja ili nepostojanja činjenica u predmetu nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima“, pri tome također vodeći računa da postupa u skladu sa temeljnim načelom propisanim članom 2. stav 1. KZ BiH, koji propisuje da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim KZ BiH u zakonom propisanom postupku.
35. Vijeće je dakle, razmotrilo i cijenilo dokaze koji su prihvaćeni, ali će u nastavku presude posebno cijeniti one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te će obrazlagati i iznositi zaključke o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku suda.

36. Vijeće je odluku zasnovalo prvenstveno na iskazima svjedoka koji su sami bili oštećeni inkriminiranim radnjama optuženih i dali svoj iskaz o radnjama optuženih, ali i svjedoka učesnika predmetnih događaja, kao i svjedoka neposrednih očevidaca. Pored toga, vijeće je analiziralo brojne materijalne dokaze u predmetu u kontekstu iskaza koji su dali svjedoci.
37. Vijeće je imalo u vidu i praksu ESLJP⁶ prema kojoj se sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku. Isto tako, Vijeće je imalo u vidu stav žalbenog vijeća MKSJ u predmetu Kvočka i dr. da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinskse važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrutati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.⁷ Konačno Vijeće je imalo u vidu sudsku praksu koja je utvrdila pravilo o dokazivanju posrednim dokazima na način da indicije moraju djelovati kao čvrst zatvoren krug koji dozvoljava samo jedan zaključak u odnosu na relevantnu činjenicu i da objektivno isključuje mogućnost drugačijeg zaključka u odnosu na istu činjenicu.⁸

1. Postojanje organizirane grupe

38. Za djela opisana u prve tri tačke (tač 1. 2. i 3.) optužnicom Tužilaštva BiH je optuženo pet fizičkih lica, i to Boris Kordić, Josip Kvesić, te osuđeni V.P., L.C. i A.M., kao i pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, da su počinili krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. Krivičnog zakona BiH i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. Krivičnog zakona Federacije BiH.
39. U toku prvostepenog postupka pred sudijom za prethodno saslušanje, predmet je okončan u odnosu na optuženog L.C. osuđujućom presudom sudije za prethodno saslušanje ovog

⁶ ELJSP, Van der Hurk protiv Holandije, 1994. godina, par. 61; Garcia Ruizv. Spain, 1999. godina

⁷ MKSJ presuda žalbenog vijeća u premetu Kvočka i dr., paragraf 23-25.

⁸ Ustavni sud BiH, AP-3731/15; AP-2650/05 i dr.

Suda od 08.11.2016. godine, na osnovu prihvaćenog Sporazuma o priznanju krivnje ovog optuženog, sada osuđenog.⁹

40. Postupak se u odnosu na tri optužena lica, i to u odnosu na optuženu V.P., optuženu A.M. i optuženo pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, okončao donošenjem osuđujućih presuda prvostepenog vijeća na osnovu prihvaćenih sporazuma o priznanju krivnje ovih optuženih¹⁰, tako da se postupak nastavio voditi u odnosu na optuženog Kordića i optuženog Kvesića, te se okončao donošenjem prvostepene presude.

41. Prema definiciji krivičnog djela organiziranog kriminala, opća obilježja krivičnog djela propisana su kumulativno i podrazumjevaju:

- postojanje tri ili više lica u grupi;
- izvjestan vremenski period djelovanja;
- postojanje krivičnog djela za koje se može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna;
- te djelovanje u cilju sticanja materijalne koristi;

42. U okviru navedenog, Tužilaštvo je bilo u obavezi također dokazati rukovodnu ulogu optuženog Borisa Kordića, da je isti rukovodio izvršenjem krivičnih djela koja mu se stavljaju na teret tokom čitavog procesa njihovog činjenja, čime je njegova uloga bila dominantna u hijerarhiji kriminalne organizacije sa jasnim zadacima ostalih pripadnika, posebno uloge optuženog Josipa Kvesića, te pripadništvo grupi optuženog Josipa Kvesića, na način da je poduzimao radnje po unaprijed sačinjenom i razrađenom planu i da je unutar grupe imao unaprijed određene uloge i zadatke, te na taj način postupao kao pripadnik navedene grupe.

43. Za djela opisana u prve tri tačke optužnice (1., 2. i 3.) Vijeće nalazi dokazanim da je u inkriminiranom periodu postojala grupa radi vršenja krivičnog djela Iznude iz člana 295. Krivičnog zakona Federacije BiH i krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. Krivičnog zakona BiH, da je ova grupa za organizirani kriminal djelovala u periodu od oktobra 2012. do marta 2014. godine na području Mostara i Međugorja, da je

⁹ Uložena kao dokaz Suda, DV – 6;

¹⁰ Uložene kao dokaz Suda: DV 3, DV 4 i DV 5;

grupom rukovodio optuženi Boris Kordić, te da su članovi grupe bili i optuženi Josip Kvesić, kao i osuđeni pripadnici grupe V.P., L.C. i A.M., u skladu sa zadacima i ulogama koje su im dodijeljene, koje zadatke i uloge su prihvatili, sve sa ciljem sticanja protivpravne imovinske koristi članova ove grupe. Pored toga, van razumne sumnje je dokazano da je za potrebe kriminalnih ciljeva grupe za organizirani kriminal osnovano pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk čija vlasnica/direktorica je osuđena pripadnica grupe V.P.

44. Iz provedenih dokaza Sud zaključuje da su ovi pripadnici grupe djelovali po unaprijed sačinjenom i razrađenom planu, da su unutar grupe imali su različite, unaprijed određene uloge i zadatke. Činjenice da je organizirana grupa bila hijerarhijski ustrojena sa optuženim Borisom Kordićem kao rukovodiocem na čelu, Vijeće je utvrdilo na osnovu analiziranih materijalnih i subjektivnih dokaza uloženi u spis, detaljno obrazloženih u nastavku u vezi sa razlozima iz tačaka 1., 2. i 3. izreke presude. Vijeće je utvrdilo da je optuženi Boris Kordić uživao izvjesni autoritet među članovima grupe zbog same činjenice njegovog službenog položaja, kao i da su radnje ostalih pripadnika grupe, počinjene po njegovim zahtjevima, uputama i zamislima i sve su imale jedinstven cilj koji je bio sticanje protivpravne imovinske koristi na štetu stranih državljana koji su bili u njegovoj “zoni odgovornosti”, odnosno na području nadležnosti Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima.

45. Kada je u pitanju optuženi Josip Kvesić, vijeće je iz provedenih dokaza utvrdilo da on kao pripadnik grupe učestvovao u svakoj od tri tačke optuženja, na način da je postupao u skladu sa uputama optuženog Kordića vrlo zainteresirano i uporno, a iz kojih radnji je proizlazila njegova nedvosmislena volja da ostvari zajednički cilj grupe, pa obzirom na njegovo svojstvo inspektora u Službi za strance TC Mostar, njegova uloga bila je nezamjenjiva i presudna.

46. Vijeće primjećuje potpuno jasnu podjelu poslova i zadataka između optuženog Kordića kao rukovoditelja grupe i optuženog Kvesića kao pripadnika grupe. Optuženi Kvesić, po svom službenom položaju niži u smislu službene hijerarhije, bio je kao inspektor bio zadužen za službene operativne poslove grupe, a optuženi Kordić je kao rukovodilac grupe, postupao u svojstvu šefa Terenskog centra. Iz provedenih dokaza, a i načina vršenja inkriminacija jasno je da je optuženi Kordić i kao u hijerarhijski višem položaju, rukovodio grupom na način da je već unaprijed znao kako da pojedine inkriminacije

sprovede u djelo i prikrije, pa faktički koristio svoje ovlasti upravo usmjerene ka ostvarenju zabranjenog cilja.

47. Odbrana optuženog Kvesića u toku postupka istakla je prigovor da se ne može smatrati hijerarhijskim ustrojstvom grupe činjenica da su optuženi bili u hijerarhijski povezanom službenom odnosu, jer je činjenica da je optuženi Kordić bio nadređeni optuženom Kvesiću po prirodi posla, te da to ne znači da oni postupaju umišljajno kao dio organizirane grupe. Međutim, Vijeće nalazi da upravo tu činjenicu postojanja službenog hijerarhijski povezanog odnosa u kojem je optuženi Kordić nadređen optuženom Kvesiću, obojica optuženih službeni odnos stavljaju u službu kriminaliteta, koristeći svoje službene položaje u ostvarenju svog protivpravnog cilja. Sama činjenica da su to zvanični službeni položaji, ne utiče na činjenicu da su u službenim svojstvima počinili krivično djelo. Upravo su im takav povezani službeni odnos i položaji, omogućili vršenje ovih inkriminacije, jer su sve tri tačke opisane u izreci presude, počinjene upravo zbog činjenice da su optuženi obnašali takve službene funkcije.

48. Konačno, dokazano je da je grupa bila organizovana i djelovala radi sticanja materijalne koristi. Činjenica postojanja grupe za organizovani kriminal čiji je rukovoditelj optuženi Boris Kordić, a optuženi Josip Kvesić najvažniji pripadnik i koja je formiranja radi sticanja protivpravne imovinske koristi članova grupe, van svake razumne sumnje proizlazi iz činjenice da su ostali pripadnici grupe, i to osuđeni L.C., V.P. i A.M., u potpunosti priznali izvršenje predmetnih krivičnih djela u pomenutoj grupi za koja su u zasebnim krivičnim postupcima, u postupcima razmatranja sporazuma o priznanju krivnje, pravosnažno osuđeni od strane Suda BiH¹¹.

49. Sve tri radnje obuhvaćene u tri tačke izreke presud za koje je utvrđeno da su ih počinili optuženi, počinjene su radi sticanja imovinske koristi. U prvoj tački, isključiv motiv bio je preuzimanje i nepovoljni najam prostorija hotela „Joy“ i na taj način sticanje novčane dobiti iznajmljivanjem, a koji hotel je izgrađen sredstvima oštećenog F.S., u tački 2. je

¹¹ Krivični postupak vođen pred Sudom BiH, broj: **S1 2 K 023617 16 Ko, L.C.** osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine; Krivični postupak vođen pred Sudom BiH, broj: **S1 2 K 024637 17 K, A.M.** utvrđena uvjetna osuda i to jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 10 (deset) mjeseci, a koja se neće izvršiti ako optužena u vremenu provjere od 3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci, od dana pravosnažnosti presude ne počini novo krivično djelo kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine; Krivični postupak vođen pred Sudom BiH, broj: **S1 2 K 031532 19 K, V.P.**

zaključivanje nepovoljnog ugovora o posudbi većeg iznosa novčanih sredstava sa oštećenim G.C. i T.D.L., kao i pribavljanje novčanih sredstava od oštećenog L.D.I. da bi legalizirao svoj boravak u BiH, u tački 3.

50. Dakle, iz opisanog je jasno da su sve radnje optuženih Kordića i Kvesića počinjene u okviru organizirane kriminalne grupe u kojoj je u vezi sa svakom od tri tačke presuđenja, učestvovalo najmanje tri osobe, a kojom je nesumnjivo rukovodio optuženi Koridić, a u okviru koje je kao pripadnik učestvovao optuženi Kvesić i da je grupa postojala od oktobra 2012. godine do marta 2014. godine, da su u okviru grupe počinjena krivična djela iznude i zloupotrebe položaja i ovlaštenja za koje se bez dileme može izreći kazna od najmanje tri godine, kao i da je cilj djelovanja grupe nedvosmisleno bilo sticanje protivpravne imovinske koristi.

2. Službeno svojstvo optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića

51. Prema optuženju, optuženi su se teretili da su sve navedene inkriminacije počinili u svojstvu službenih osoba Službe za strance BiH, TC Mostar. Njihov status nije bio sporan u toku postupka, a proizilazio je i iz provedenih dokaza.

52. Prema definiciji službene osobe iz odredbe člana 1. tačka 3. KZ BiH, „*službeno lice je izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama.*“

53. Optuženi Boris Kordić u kritičnom periodu bio je raspoređen na radno mjesto “šef Terenskog centra Mostar – Služba za poslove sa strancima” u Ministarstvu sigurnosti BiH, dok je optuženi Josip Kvesić u inkriminisano vrijeme bio raspoređen na radno mjesto “viši

osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, a **pravno lice “Vlamon” d.o.o. Čitluk** oglašeno odgovornim, te mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM;

stručni saradnik/ inspektor Terenskog centra Mostar – Služba za poslove sa strancima” u Ministarstvu sigurnosti BiH.

54. Navedeno su najprije potvrdili sami optuženi u toku postupka, kao i svjedoci Tužilaštva BiH i odbrane optuženih, i to: uposlenici Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima, Đ.Đ., S.M., kao i rukovodilac institucije unutar koje su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić obavljali službene dužnosti, D.M., koji je u inkriminisano vrijeme obnašao poziciju Direktora Službe za poslove sa strancima, takođe i ostali saslušani svjedoci oštećeni A.C., F.S., G.C., D.L.T., L.D.I., svjedoci I.T., T.B., kao i osuđeni članovi kriminalne grupe.

55. Činjenice o svojstvu, službenom položaju i službenim ovlaštenjima svakog od optuženih dokazuju i materijalni dokazi Tužilaštva BiH, i to u Rješenje Službe za poslove sa strancima, broj: 187.1-34.2-311-2/13 od 17.01.2013. godine¹² kojim se optuženi Boris Kordić kao šef Terenskog centra Mostar ovlašćuje za donošenje odluka i potpisivanje akata u upravnim stvarima, kao i Zapisnika Službe za poslove sa strancima, broj: 18.10-07.8-12-1-811/13 od 25.10.2013. godine¹³, u kojem je optuženi Josip Kvesić poduzimao službene radnje u okviru službe kao ovlaštena službena osoba – inspektor za strance Terenskog centra Mostar.

3. Tačka 1. izreke presude

56. Tačkom 1. izreke ove presude Vijeće je utvrdilo da je optuženi Kordić i optuženi Kvesić, zajedno sa ranije osuđenim V.P., L.C. i pravnim licem „VLAMON“ d.o.o. Čitluk, u periodu od mjeseca oktobra 2012. godine do februara 2014. godine, na području Međugorja i Mostara, optuženi Boris Kordić kao šef Terenskog centra Mostar - Službe za poslove sa strancima i optuženi Josip Kvesić kao inspektor Terenskog centru Mostar - Službe za poslove sa strancima, u skladu sa prethodnim međusobnim dogovorom sa (osuđenim) V.P. i L.C., koji su postupajući po uputama i naredbama Borisa Kordića i Josipa Kvesića, a Josip Kvesić postupajući po nalogima Borisa Kordića, stavili u izgled ozbiljnu prijetnju da će na osnovu svog službenog položaja, koristeći službena ovlaštenja, odbijati zahtjeve za

¹² Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-67**

izdavanje i produženje dozvola za boravak strancima, koji pravo na boravak u BiH ostvaruju po osnovu rada i volonterskog rada u talijanskim nevladinim organizacijama "Regina della Pace" i "Nuovi Orizzonti", kao i da će posredovati kod različitih inspekcija kako bi onemogućili humanitarne aktivnosti i poslovanje navedenih predstavništava nevladinih organizacija u Međugorju, sve u cilju sticanja protivpravne imovinske koristi, a kako bi ishodili radnje koje idu na štetu imovine talijanskih nevladinih organizacija, odnosno potpisivanje Ugovora o dugoročnom zakupu novoizgrađenih objekata u mjestu Bijakovići – Opština Čitluk, u vlasništvu predstavništva talijanske nevladine organizacije "Nuovi Orizzonti", nakon čega bi se po ulasku u posjed navedene nekretnine, optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, zajedno sa osuđenim L.C., V.P., koristeći osuđeno pravno lice "Vlamon" d.o.o. Čitluk, bavili hotelijerskom djelatnosti, sve sa ciljem sticanja lične imovinske koristi, kao i koristi kojom bi raspolagalo osuđeno pravno lice "Vlamon" d.o.o. Čitluk. Vijeće je utvrdilo da su opisanim radnjama optuženi počinili krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. Krivičnog zakona Federacije BiH, na štetu talijanskog državljanina S.F., predsjednika strane nevladine organizacije „REGINA DELLA PACE“ i osnivača pravnog lica „HORIZONTI MIRA“ d.o.o. Zvirovići opština Čitluk, u okviru kojeg posluje hotel „Joy“ u Zvirovićima, te objekta nevladine organizacije "NUOVI ORIZZONTI" u Bijakovićima.

57. Vijeće je van svake razumne sumnje našlo dokazanim događaj opisan u tački 1. izreke i to najprije na osnovu iskaza svjedoka Tužilaštva BiH, i to: oštećenog S., svjedokinje A.C., svjedoka uposlenika pravnog lica "Horizonti mira" d.o.o. Čitluk T.B., kao i svjedoka I. T., advokata iz Mostara, kao i na osnovu drugih dokaza.

58. Iz dokaza proizilazi da je humanitarna nevladina organizacija iz Italije „Regina della Pace“ , odnosno njeno predstavništvo registrovano u BiH 2003. godine, a humanitarna nevladina organizacija „Nuovi Orizzonti“, odnosno njeno predstavništvo u BiH registrovano je 2002. godine - Osnivač Udruženja „Regina della Pace“ bio je svjedok F.S.. Svjedok A.C. bila je osoba ovlaštena za zastupanje ovog udruženja u BiH. Svjedok F.S. je bio također supervizor za regiju Emiliana Romagna u R. Italiji, a A.C. učestvovala je u otvaranju predstavništva humanitarne organizacije u BiH. Osoba ovlaštena za zastupanje u BiH udruženja Nuovi Orizzonti“ – po upisima u registar, bio je svjedok A.P., kasnije upisana

¹³ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-11

M.L.R. Po izjavi svjedoka M.L.R., udruženje „Regina della pace“ i udruženje „Nuovi Orizzonti“ su međusobno povezana udruženja. Objekti koje posjeduje Udruženje se nalaze u mjestu Bijakovići, MZ Međugorje, opština Čitluk. Udruženje „Regina della pace“ i udruženje „Nuovi Orizzonti“ su međusobno povezana udruženja. Po njenoj svjedočkoj izjavi, u komunikaciji i postupanju prema optuženima A.C. je imala punomoć F.S.. Objekti koje posjeduje Udruženje se nalaze u mjestu Zvirovići, opština Čapljina i to su: Cittadela Cielo – objekat za smještaj šticećenika udruženja – humanitarna djelatnost, Hotel „Joy“ u vlasništvu pravnog lica „Horizonti mira“ d.o.o. Čapljina koje funkcioniše u sklopu predstavništva udruženja „Regina della Pace“ – komercijalna djelatnost iz koje se djelimično finansira humanitarna djelatnost udruženja.

59. Saslušani svjedoci su na uvjerljiv i detaljan način opisali aktivnosti, radnje i ponašanja optuženih Kordića i Kvesića u inkriminirano vrijeme, koji su, nakon što su lično i preko članova grupe uputili ozbiljne prijetnje svojim službenim položajima i uticajem u okviru službe u kojoj su bili zaposleni, vršili pritisak na predstavnicu nevladine organizacije “Nuovi Orizzonti” A.C. da na štetu i protivno interesima navedenog nevladinog udruženja, kao i oštećenog vlasnika F.S., potpiše ugovor o zakupu objekta, sve u cilju optuženih da zajedno sa osuđenim pripadnicima grupe V.P., L.C., a koristeći pravno lice “Vlamon” d.o.o. Čitluk, ostvare protivpravnu imovinsku korist.

(a) Status optuženih i osnivanje pravnog lica “Vlamon”

60. Nesporno je utvrđeno da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić u inkriminisano vrijeme, imali svojstvo „*službene osobe u institucijama Bosne i Hercegovine*“, svojstvo ovlaštenih službenih osoba u Terenskom centru Mostar Službe za poslovanje sa strancima, kako je to detaljno navedeno u prethodnom dijelu¹⁴ obrazloženja presude.

61. Vijeće je takođe našlo dokazanim da su krajem 2013. godine, optuženi Boris Kordić, Josip Kvesić, te osuđeni L.C. i V.P. osnovali pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, kao prethodni dio sveukupnog plana kojem osnivanju je isključiva namjera bila da njegovim faktičkim radom rukovodi i kontroliše ga optuženi Boris Kordić, uz pomoć optuženog Josipa Kvesića, sve

¹⁴ Vidi para. 51. – 55.;

sa ciljem da pripadnici grupe za organizovani kriminal, optuženi Josip Kvesić, te osuđeni L.C. i V.P., te optuženi Boris Kordić kao rukovodilac grupe, koriste navedeno pravno lice kao sredstvo u pravnom prometu, sa ciljem pribavljanja i raspodjele protivpravne imovinske koristi.

62. Iako je odbrana optuženih osporavala da je pravno lice „Vlamon“ osnovano u svrhu cilja kriminalne grupe, ovaj zaključak je Vijeće nesumnjivo utvrdilo najprije iz iskaza osuđenih pripadnika grupe za organizovani kriminal, i to iskaza svjedoka (osuđene) V.P. datog u Tužilaštvu BiH od 11.10.2019. godine i iskaza svjedoka (osuđene) A.M. datog tokom glavnog pretresa.

63. Svjedokinja (osuđena) V.P. je istakla da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića upoznala posredstvom osuđene A.M. početkom 2013. godine, te da su nakon toga aktivno nastavili druženje. Svjedokinja je potvrdila da joj je optuženi Kvesić rekao da je prisustvovao na sastanku zajedno sa optuženim Kordićem, osuđenim L.C. i predstavnicima „Novih Horizanata“, da je tema sastanka bilo preuzimanje objekata „Novih Horizanata“, kao i da osuđeni L.C. treba da osnuje firmu koja bi vodila te objekte. Svjedok je navela da kad je čula uslove pod kojima su dobili navedene prostorije, upitala optuženog Kvesića da li ona sa svojom firmom može da konkuriše na tender i da ona dovodi turiste, na šta joj Kvesić odgovorio da će firma osuđenog L.C. to da radi, jer „...oni imaju neki dogovor između sebe, jer L. ima neke benefite“, na šta je svjedok dalje replicirala da njena firma može da radi isto što i L. U tom smislu, svjedok je navela da ju je optuženi Kvesić naknadno obavijestio da je sve dogovoreno sa L., te da će objekte „Novih Horizanata“ u smislu poslovanja, voditi pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk.

64. Upoređujući bitne razlike u svjedočenju svjedokinje V.P. tokom glavnog pretresa i iskaz koji je dat na Zapisnik o saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 11.10.2019. godine¹⁵, a koje su se odnosile na činjenicu da je osuđeno pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk osnovano kao dio prethodnog dogovora zajedno sa optuženima Kordićem i Kvesićem, a ne ranije samostalno od strane osuđene V.P., na koji je zapisnik tužilac ukazao i prezentovao ga svjedokinji (koji je svjedokinja P., po izvršenom uvidu potvrdila kao autentičan), u zapisniku je navedena ova: izjava osuđene V.P.: „Obzirom na

takve uvjete, predložila sam Josipu Kvesiću da bi i ja mogla konkurisati za navedeni objekat, međutim on mi je rekao da nikakvog konkursa, niti išta javno neće biti jer su oni ti koji postavljaju uvjete. Tada sam počela i ja razmišljati da zaključim ugovor sa navedenom udrugom, s tim što bih dodala da je u tom periodu, prema mojim saznanjima opet od navedenog Josipa Kvesića, planirano da Boris Kordić, Josip Kvesić i L.C. osnuju pravno lice, uz pomoć kojeg bi preuzeli poslovanje udruge Nuovi Orizzonti. Tada, nakon što sam rekla Josipu da i ja razmišljam o tome jer su uvjeti više nego povoljni, tada mi Josip govori da će o tome upoznati ostale, tj. Borisa i L. Nakon par dana, Josip mi je rekao da je razgovarao sa Borisom o tome da je pametnije da ja kao domaća državljanka, osnujem firmu i preuzmem poslovanje u objektu koji bi bio zakupljen. Tada mi Josip govori da i oni trebaju biti uključeni u sve to i imati određeni postotak od poslovanja. Iskreno u tom periodu i meni je tako nešto odgovaralo jer su Boris i Josip bili inspektori u Službi za poslove sa strancima i imali veliki uticaj u Međugorju.“ Svjedokinja V.P. je u pomenutom zapisniku navela da joj je optuženi Josip Kvesić rekao da će se dobit od poslovanja iznajmljenog objekta dijeliti sa optuženima Borisom Kordićem, sa njim (Kvesićem) i osuđenim L.C., da je procenat trebao biti ravnomjeran, odnosno po ¼ od ostvarenog prometa, s tim što bi se svjedokinji isplaćivala i naknada na ime ličnog dohotka.

65. Iskaz ove svjedokinje i njena izjava data u toku istrage, odstupaju u vezi sa odlučnom činjenicom koja se odnosi na osnivanje firme „Vlamon“ d.o.o. Čitluk. Očigledno je da je takvo odstupanje rezultat nastojanja svjedoka da izbjegne vlastitu inkriminaciju zbog svoje uloge i zadataka koje je izvršavala kao pripadnik grupe za organizovani kriminal. Vijeće nalazi da činjenice o kojima ova svjedokinja govori u Zapisniku o saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH od 11.10.2019. godine, u potpunosti odgovaraju ostalim dokazima, posebno iskazu osuđene A.M..

66. Druga osuđena pripadnica grupe za organizovani kriminal, svjedokinja A.M., dala je iskaz tokom prvostepenog postupka, u svojstvu dodatnog svjedoka Tužilaštva BiH, i to na ročištu dana 08.11.2021. godine. Svjedokinja A.M. je potvrdila da osuđenu V.P. poznaje duži niz godina, a da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića, odnosno osuđenog L.C. upoznala 2013. godine, na druženjima u V. salonu ili u Hotelu „Spa“ u Međugorju. Svjedokinja je istakla da je na jednom od druženja u Hotelu „Spa“ slušala optuženog

¹⁵ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1.1**

Kordića i osuđenog C. kako pričaju o sređivanju dozvole nekom pizza majstoru, nakon čega je dobila dojam da su se te dozvole i prije sređivale, da su to usluge koje su optuženi Kordić i Kvesić radili za osuđenog L.C.. Na istom tom sastanku, svjedokinja je objasnila da su ona i osuđena V.P. dobile prijedlog od optuženih Kordića i Kvesića da osnuju firmu koja bi se bavila dovodjenjem i smještajem turista u Međugorje, preko poslovne saradnje sa firmom „Balkan Express“, sve iz razloga što optuženi Kordić i Kvesić, kao državni službenici ne mogu otvoriti privatnu firmu. Svjedokinja M. je objasnila da je prijedlog bio iniciran direktno od optuženih Kordića i Kvesića, ali da je ona odbila, nakon čega je osuđena P. sama ušla tu priču. Objašnjavajući princip poslovanja firme, svjedokinja M. je istakla da bi „...V. i ja bismo bili kao „vlasnici“ a stvarni vlasnici bi bili Boris i Josip, mi smo trebali da izvršavamo samo ono što bi oni rekli, to se tada spominjalo na tom sastanku.“ Svjedokinja je dalje istakla da se na tom sastanku pričalo i o „Novim Horizontima“, kada je optuženi Boris Kordić rekao da je sa osuđenim L.C. dogovorio preuzimanje „Novih Horizonata“, na šta je optuženi Josip Kvesić upitao: „zašto da gonimo jedne talijane, kako bi došli drugi?“, pri tome misleći na osuđenog L.C..

67. Na temelju svjedočenja i izjava ove dvije svjedokinje, jasno proizlazi da je osuđeno pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, po prethodnom dogovoru sa optuženima, osnovano od strane optuženog Borisa Kordića i Josipa Kvesića, te osuđenih V.P. i L.C., sve kako bi navedeno koristili isključivo za ostvarivanje kriminalnih ciljeva grupe. Uostalom i sam datum formiranja ovog pravnog lica (02.12.2013.) potvrđuje ovakav stav.¹⁶

68. Dokazi koji također potkrepljuju tezu da su rad i aktivnosti talijanskih nevladinih udruženja „Regina della Pace“ u Zvirovićima i „Nuovi Orizzonti“ u Bijakovićima bili predmet interesovanja grupe za organizovani kriminal, posebno optuženog Borisa Kordića, je i činjenica da je prilikom pretresa kancelarije optuženog u Službi za poslove sa strancima od dana 26.02.2014. godine¹⁷, pronađen veći broj novinskih članaka¹⁸ koji se odnose na navodne nezakonitosti u poslovanju pomenutih udruženja, kao i vršenja različitih

¹⁶ Rješenje o registraciji Općinskog suda u Mostaru, o osnivanju pravnog lica „Vlamon“ broj Tt-O-1000/13 od 02.12.2013. godine.

¹⁷ Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-02/3-10/14 od 26.02.2014. godine - uložena kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-92 h)

¹⁸ Večernji list od 12.01.2013. godine – “Skandalozno: 70.000 m2 za dva štitićenika”; Dnevni list od 13.01.2013. godine – “Kako se pojedinci bogate na osnovi lažnog humanitarnog rada – Inspektori provjeravaju rad humanitarnih organizacija”; Večernji list od 26.06.2013. godine – “Inspekcija FBIH u nepostojećim hotelima koji su desetljećima u Međugorju”; Dnevni list od 08.07.2013. godine – “Inspekcije završile provjere u najvećem marijanskom svetištu – Od milijun gostiju, država naplati mizeriju”; Večernji list od 06.09.2013. godine – “Prijave protiv dvije udruge iz Međugorja – Humanitarci utajili 70.000 maraka poreza”; Dnevni Avaz od 10.10.2013. godine – “Pismo A.B. – Zaustavite progon “Horizonata Mira” – Uloženi kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-130

inspekcijskih kontrola u vremenskom periodu od januara 2013. godine do oktobra 2013. godine.

(b) Postojanje zajedničkog plana za vršenje iznude

69. Činjenicu postojanja zajedničkog plana i prethodnog dogovora stvorenog tokom 2012. i 2013. godine, između optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića sa osuđenim članom grupe L.C., da se u izgled stave ozbiljne prijetnje s ciljem vršenja iznude novčanih sredstava i preuzimanja objekata u vlasništvu predstavništava talijanskih nevladinih organizacija, i to najprije Hotela „Joy“ u Zvirovićima, koji posluje u okviru pravnog lica „Horizonti mira“ d.o.o. Čitluk, kao komercijalnoj djelatnosti nevladine organizacije “Regina della Pace”, a kasnije i objekte predstavništva nevladine organizacije “Nuovi Orizzonti” u Bijakovićima, koji je suštinski predstavljao stvarni cilj krivičnopravnih radnji grupe za organizovani kriminal, Vijeće nalazi dokazanim na temelju iskaza svjedoka optužbe datih tokom glavnog pretresa u toku prvostepenog postupka i to: svjedokinje A.C., oštećenog F.S., te ostalih svjedoka Tužilaštva i to: I.T., T.B., ali i svjedoka odbrane optuženog Borisa Kordića, svjedokinje M.L.R.

70. U toku prvostepenog postupka, iskaz u svojstvu svjedoka Tužilaštva BiH dala je A.C. koja jeavela da je u BiH došla 2002. godine kada je učestvovala u otvaranju predstavništva humanitarnog udruženja iz Italije u BiH „Nuovi Orizzonti“, iavela da je 2006. godine počela saradnja sa humanitarnom organizacijom iz Italije – „Regina della pace“, koja je imala svoje predstavništvo i objekte u Zvirovićima i Bijakovićima. Upravljanje objektima u Bijakovićima i Zvirovićima objedinjeno je pod humanitarnom organizacijom „Regina della pace“, odnosno njihovom predstavništvu „Nuovi Orizzonti“, na koji način su zajednički realizovani humanitarni projekti. Svjedokinja je dodala da je do 2011. godine direktor predstavništva bio A.T.P., a nakon njega T.A., te kasnije T.B.. Svjedokinja A.C., državljanka R. Italije, je saslušana tokom glavnog pretresa u prvostepenom postupku uz pomoć sudskog tumača za talijanski jezik, kao i ostali u ovoj presudi pomenuti talijanski državljani koji su na pretresu svjedočili. Svjedokinja A.C. je objasnila da je osnivač te organizacije F.S., državljanin R. Italije sa prebivalištem u R. Italiji, kojeg poznaje lično, od koga je dobila punomoć za zastupanje u BiH, kao i da se bavi organizacijom projekata u BiH. Svjedokinja jeavela da je u sklopu ovog predstavništva, 2010. godine registrovano i otvoreno pravno lice pod nazivom „Horizonti mira“ d.o.o. Čapljina, koje je bilo

komercijalnog karaktera, s osnovnom namjenom da obezbjedi finansijsku samoodrživost kroz pokrivanje troškova humanitarnih aktivnosti Citadele u Zvirovićima.

71. U navedenom objektu, po riječima svjedokinje, bilo je 14 uposlenih lica iz Zvirovića, dok su u isto vrijeme tu bili i volonteri iz Italije, koji su imali nadzornu i savjetodavnu ulogu, u smislu kako treba voditi cijeli projekat, s obzirom da su aktivnosti „Regina della Pace“ bile primarno karitativnog karaktera, u smislu pomaganja drugima. U odnosu na obezbjeđivanje dozvola za boravak i obavljanje poslova volontera, svjedokinja je objasnila da su u predstavništvu imali evidenciju/registar volontera iz Italije, koji bi se slao Službi za poslovanje strancima, te da je to radio direktor predstavništva T.P.. U tom pravcu, svjedokinja je istakla da se kasnije promjenila procedura, te da su onda morali tražiti turističke dozvole za boravak za volontere iz Italije u trajanju od tri mjeseca. Svjedokinja A.C. je odgovorila da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića upoznala u trenutku kada je došlo do odbijanja dozvola za boravak volonterima iz R. Italije, te istakla „..da su problemi i borba za dobijanje dozvola za boravak volonterima trajali prilično dugo, cijelu 2012. i 2013. godinu, s obzirom da nije postojala dobra volja da se dozvole obnove..“. U tom pravcu svjedokinja A.C. je istakla da je 2012. godine održan sastanak u hotelu „Ero“ u Mostaru, na kojem su, pored svjedoka, bili prisutni F.S., advokat I.T., prevodilac M.M. optuženi Josip Kvesić i Boris Kordić, koji je i inicirao sastanak zajedno sa advokatom. Na predmetnom sastanku prva stvar koju je optuženi Kordić rekao bila je „...ovaj se sastanak nije desio, vaša situacija je jako ozbiljna..“, te je svjedokinja dodala da je to uplašilo „talijansku stranu“, pogotovo jer su im optuženi rekli da su protiv njih napravili prijavu SIPA-i u Mostaru, te da su se morali sastati, jer bi inače rizikovali i krivičnu prijavu. Svjedokinja je dalje istakla da im optuženi Kordić tom prilikom nije rekao u čemu se radi, ali im je rekao „...da nam oni mogu pomoći..“, nakon čega je A.C. optuženom Kordiću pokušala prezentovati svu relevantnu dokumentaciju udruženja „Regina della pace“ i njihovog projekta, ali optuženi Kordić, po riječima svjedokinje C. to uopšte nije htio ni pogledati. Svjedokinja C. je posebno izdvojila situaciju na sastanku, kojom prilikom je optuženi Kvesić upitao osnivača „Regina della Pace“ F.S. „...koliko si spreman dati?“, na šta je F.S. odgovorio „..da je već izgradio Citadelu, te da ne vidi šta još treba dati BiH..“. Svjedokinja je navela da je navedeni sastanak završio riječima optuženih Kordića i Kvesića da su vrlo zadovoljni sa spremnošću italijanske strane za dalji dijalog.

72. Kako je svjedokinja dalje opisala, drugi sastanak se također desio u 2012. godini u hotelu „Ero“, a na kojem su prisutni bili svjedok, optuženi Kordić, Kvesić, advokat T. i prevodilac

M.M., te je kao razlog sastanka navela okolnost da je "talijanska strana" tražila sastanak jer su htjeli da vide šta to zapravo optuženi Boris Kordić želi od njih, jer se on predstavio njima kao "...osoba koja im može riješiti sve probleme..". Na tom sastanku, na upit A.C. šta hoće od njih, optuženi Boris Kordić je odgovorio svjedokinji "...ukoliko si pametna, već si razumjela..", nakon čega je isti otišao, te A.C. ostavio sa optuženim Kvesićem, koji je dodao "...da se bez Borisa ne može ništa završiti, te da ćete svi otići iz Citadele.."

73. Svjedokinja A.C. je potvrdila da je tokom 2013. godine, izvršena inspekcijska kontrola u prostorijama Citadele, kojoj su prisustvovali optuženi Kordić i Kvesić, šest policajaca iz Čapljine, te federalni inspektori za turizam i socijalnu skrb, kojom prilikom su optuženi Kordić i Kvesić rekli da su došli tu da zatvore Citadelu, ali do toga nije došlo, s obzirom na to da je inspektor za turizam, tom prilikom utvrdio da je sve u redu, te nije imao primjedbi na rad objekta. Svjedokinja A.C. je navela također da zna da se jedan sastanak održao i u Italiji, u gradu Sassuolo, te da je organizator sastanka bio osuđeni L.C., a na kojem su još bili prisutni optuženi Boris Kordić i F.S., koji ju je odmah putem maila izvjestio o čemu se razgovaralo na sastanku. Svjedokinja je istakla da joj je F.S. rekao da je na sastanku L.C. rekao "...da Citadela mora otići i svi volonteri iz Nuovi Orizzonti", sve iz razloga da bi se osuđeni L.C. i optuženi Kordić bavili komercijalnim dijelom Citadele, a da F.S. može ostati da se bavi humanitarnim radom. Svjedokinja C. je dodala da joj je F.S. tada rekao da su mu tom prilikom i prijetili, te da je došao do zaključka "...da je mafija u BiH gora od talijanske i crnogorske..".

74. Potpuno saglasnu izjavu sa iskazom svjedokinje A.C., u odnosu na postojanje pritisaka i prijetnji na imovinu predstavništava talijanskih nevladinih udruženja tokom 2012. i 2013. godine od strane optuženih Borisa Kordića, Josipa Kvesića i osuđenog L.C., tokom glavnog pretresa pred prvostepenim vijećem, dao je i oštećeni F.S., državljanin R. Italije sa prebivalištem u R. Italiji, vlasnik ugledne talijanske porodične poslovne firme. U tom smislu, svjedok je naveo da je prvi put u Hercegovinu, u Međugorje, došao iz vjerskih razloga, nakon čega je odlučio da djeluje humanitarno i na tom području izgradi objekat za osobe koji imaju određene socijalne potrebe, ali sa višestrukom funkcijom. Nadalje je objasnio da je uz pomoć poznanika talijana, koji su već živjeli u Međugorju, našao pogodan teren za izgradnju navedenog objekta, koje zemljište je kasnije kupljeno od strane organizacije „Regina della pace“, čiji je svjedok bio predsjednik, a finansirana je od strane porodice svjedoka. Svjedok S. je dalje istakao da je objekat - Citadela, izgrađen u

maju 2009. godine, te povjeren na upravljanje nevladinoj organizaciji „Nuovi Orizzonti“, čije članove je upoznao prilikom dolaska u Međugorje, koje je svjedok opisao kao poštene osobe, koje bi na pravi i odgovarajući način slijedile i upravljale jednim takvim humanitarnim projektom. Rad Citadele je predviđao prihvata i prijema osoba sa određenim socijalnim poteškoćama, ali u isto vrijeme, jedan dio objekata je trebao imati i komercijalni karakter, koji bi dao mogućnost finansijske samoodrživosti objekta, kao i potencijalnog zaposlenja. Svjedok je objasnio da je na početku poslovanja Citadele, upravnik bio A.P., ali da su 2011. godine prekinuti poslovni odnosi sa navedenim, s obzirom da isti nije radio u skladu sa instrukcijama svjedoka, uz posebnu napomenu, da je nakon otpuštanja A.P., svjedok dobijao informacije da su počeli problemi sa velikim brojem inspekcija koji su se odnosili na radne dozvole volontera, na koji način je svjedok stekao dojam da se sprječava humanitarna aktivnost organizacije.

75. Svjedok F.S. je dalje pojasnio da je 2012. godine, na poziv A.C., došao u BiH, kako bi učestvovao na sastanku u Hotelu „Ero“ u Mostaru, kojem je prisustvovao lično svjedok, A.C., prevodilac, te optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, kojom prilikom mu je A.C. rekla da hitno i obavezno prisustvuje sastanku, u protivnom rizikuje krivičnu prijavu protiv sebe. Svjedok je naveo da mu je na tom sastanku rečeno da su svi prisutni na sastanku tu u ime jedne osobe na visokom položaju u BiH, te da mogu da pomognu, nakon čega je optuženi Kordić, upitao svjedoka koliko je spreman da plati. Svjedok je posebno objasnio koliko je bio zaprepašten čitavom situacijom, posebno imajući u vidu da su optuženi Kordić i Kvesić uposleni policajci, kao i činjenicu da su svjedoku iste osobe prvo nudile pomoć, a onda tražile novac. Svjedok je dodao da mu je na tom sastanku, optuženi Kvesić rekao da on zna da je (svjedok) na izgradnju potrošio samo 1% svog bogatstva.

76. Svjedok je dalje objasnio da je u oktobru ili novembru 2013. godine, ponovo imao sastanak sa optuženim Borisom Kordić, na kojem je prisustvovao i (osuđeni) L.C., koji je održan u Sassuolu, R. Italija. Odgovarajući na upit tužioca, svjedok je istakao da je (osuđeni) L.C. sastanak započeo riječima „..da oni nisu tu da govore kao mafijaši, niti da prave prijetnje..“, što je svjedoka S. vrlo zabrinulo i preplašilo, nakon čega mu je L.C. rekao da je situacija mnogo loša za „Regina della pace“ i „Nuovi Orizzonti“, odnosno da „...„Nuovi Orizzonti“ moraju da odu iz objekta Citadela..“. Svjedok S. je posebno istakao da je tada shvatio da je namjera (osuđenog) L.C. i optuženog Kordića bila da im se na upravljanje preda komercijalni dio Citadele, a da svjedoku ostane humanitarna djelatnost, na šta je svjedok dodao „..da bi na takav način sve opet pripalo njima, jer ako bi „Nuovi

Orizzonti“ otišli, ne bi onda mogli upravljati objektom, na koji način bi propao i humanitarni rad Citadele..”. Svjedok je dodao da je na sastanku govorio (osuđeni) L.C., a da se optuženi Kordić ponašao oprezno, konstantno se okrećući lijevo-desno, prateći da ih ko ne sluša sa strane. Na upit tužioca, svjedok se izričito izjasnio da su osobe koje su htjele da preuzmu Citadelu bile: optuženi Boris Kordić, optuženi Josip Kvesić i (osuđeni) L.C.. Nastavljajući sa svojim izlaganjem, svjedok S. je posebno napomenuo da je 2013. godine svjetski poznati talijanski tenor A.B. poslao javno pismo svim nivoima vlasti u BiH s namjerom da skrene pažnju sa kakvim se prijetnjama suočavaju u radu Citadele „Nuovi Orizzonti“, te smatra da je to pismo sigurno nešto promijenilo jer je (osuđeni) L.C. na sastanku u Sassuolou rekao svjedoku „...da „Nuovi Orizzonti“ moraju odmah otići iz BiH, da se sve mora završiti u roku od mjesec dana, te da ako se objekti ne predaju, da će isti biti opljačkani jer ih neće imati ko čuvati..“, nakon čega je svjedoku bilo jasno da mu propada kompletan projekat Citadele.

77. Svjedok oštećeni F.S. je dalje izjavio da su inspekcije bile češće u periodu od 2012. godine – 2013. godine, ali da on nije bio Međugorju kada se to dešavalo. Nakon što mu je prezentovan Zapisnik o saslušanju svjedoka od 14.07.2014. godine¹⁹, svjedok je potvrdio da ga je optuženi Kordić upitao koliko je spreman dati u gotovini da rješi problem sa volonterima, nakon čega mu je optuženi Kvesić rekao da je novac koji je svjedok uložio u Citadelu, samo 1% od onoga što svjedok S. posjeduje. Naveo je da je nakon toga sva dešavanja sa sastanka svjedok prijavio Carabinierima. Svjedok je na kraju potvrdio da je jedan od problema bio otkazivanje dozvola za boravak volonterima, što bi posljedično dovelo do kraja rada humanitarnog djela djelatnosti, nakon što bi od „Regina della pace“ bio oduzet komercijalni dio aktivnosti, od strane optuženih. Pojašnjavajući dalje razlog njegovog dolaska na prvi sastanak u BiH, naveo je da je to bilo jer mu je A.C. rekla „..da se oko Citadele stvara jedna komplikovana i teška situacija, da svjedok rizikuje krivičnu prijavu protiv sebe, da se stanje sa inspekcijama pogoršava..”, uz napomenu svjedoka, da je isto čuo i od drugih ljudi, talijana - volontera koji su bili u Međugorju.

78. Nadalje, iskaz u svojstvu svjedoka Tužilaštva BiH, dao je i I.T. koji je potvrdio da poznaje optužene Borisa Kordić i Josipa Kvesić, (osuđenu) V.P., kao i A.C. i F.S., kao i da mu je poznato da na području Međugorja, djeluje više humanitarnih organizacija, među kojima je

¹⁹ Uložen kao dokaz odbrane I-optuženog Borisa Kordića, broj: DO I-41

i „Regina della pace“, s kojima je saradivao jer je poznavao talijanski jezik. Svjedok je objasnio da mu se navedena organizacija javila, jer su imali određenih problema u vidu čestih inspekcija, koje su doživljali kao određeni pritisak na njihovu djelatnost. U tom pravcu, svjedok I.T. je istakao kako mu je A.C. prenijela da su za kratak period imali 47 različitih inspekcija, te da je na taj način, rad „Regina della pace“ bio šikaniran. Svjedok T. je dalje naveo da se sjeća sastanka iz mjeseca novembra 2012. godine, održanog u Hotelu „Ero“ Mostar, preko puta njegove advokatske kancelarije, na kojem su bili prisutni: svjedok lično, A.C., F.S., prevodilac, te optuženi Kordić i Kvesić. Svjedok je naznačio da je A.C. zahtjevala da i on bude prisutan, te je naveo da su tema sastanka bili problemi u radu s kojim se suočavala „Regina della pace“, ponovo navodeći da je bilo previše inspekcija, kao i činjenica da je o navedenoj organizaciji kreirana negativna slika u medijima, s obzirom da su lokalne novine pisale o tome da „Regina della pace“ ne plaća porez, da se bave turizmom, te da posjeduju ogromne objekte. Svjedok T. je u nastavku izlaganja istakao da je cilj sastanka bio da se nađe mirno rješenje za nastalu situaciju, s obzirom da su talijani smatrali da su ugroženi, a da su u isto vrijeme inspektori Službe za poslovanje sa strancima BiH, optuženi Kordić i Kvesić smatrali da ima ozbiljnih povreda u radu, prilikom čega je optuženi Kordić upozoravao da nije isključeno oduzimanje dozvola uposlenima i obustava rada „Regina della pace“. Svjedok je dodao da je bilo govora i tome da postoji nesklad između objekata koji su sagrađeni, da nema dovoljnog broja štćenika, a da se u isto vrijeme djelatnost „Regina della pace“ zasniva na štćenicima, te da dadžbine prema državi trebaju biti veće nego što jesu.

79. U odnosu na razlike svjedočenja i Zapisnika o saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH od 08.12.2014. godine²⁰, svjedok I.T. je pojasnio svoju izjavu na način da je potvrdio da je sve izneseno u Zapisniku tačno, jer je tu naveo i da je tom sastanku F.S. pitao optuženog Kordića šta se traži od njega, na šta su optuženi Kordić i Kvesić pitali F.S. i A.C. „...koliko su spremni dati za rješenja ovog problema..“, a da su isti odgovorili „...da su do tada već dosta potrošili i da nisu u stanju davati ništa više..“, na šta je optuženi Kordić izjavio „..da se prema talijanima mogu otvoriti i drugi postupci..“. Svjedok je također potvrdio i dalje navode iz Zapisnika o saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH od 08.12.2014. godine, objasnivši da je čuo razgovor između svjedoka F.S. i optuženog Kordića, u toku kojeg mu

²⁰ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-21** i odbrane I-optuženog Borisa Kordića, broj: **DO I-8**

je optuženi Kordić ozbiljnim tonom rekao da će se „...„Regina della pace“ oduzeti boravišne dozvole, ali da postoji jedna osoba na višem nivou koja bi mogla pomoći oko toga..“

80. U toku prvostepenog postupka ispitan je i svjedok T.B., čiji je iskaz ovo Vijeće također prihvatilo i cijenilo, a koji je naveo da je zaposlen u pravnom licu „Horizonti mira“ d.o.o., Čapljina od 2009. godine, koje se u sklopu humanitarne organizacije „Regina della pace“, bavi komercijalnom djelatnosti – turizmom. Svjedok je dalje objasnio da je osnivač i vlasnik firme F.S.. Svjedok B. je dalje naveo da su „Horizontima mira“ d.o.o., od 2012. godine do 2014. godine, bili pod konstantnim inspekcijским nadzorom i da su u tom periodu imali preko 40 inspekcijских kontrola od strane svih nivoa vlasti u BiH. Svjedok B. je objasnio da su i pored toga, kontrole bile bez poteškoća, da su pronalazeni nedostaci koji su normalni u poslovanju, te da su se rješavali ili nalogom za uklanjanje istih ili prekršajnih nalogom, dodavši da je svaka inspekcija govorila „...da im neko konstatno šalje naloge za vršenje kontrole, u smislu da neko želi da nađe ili istraži nešto čega nema..“ Svjedok je posebno apostrofirao inspekcijский nadzor koji se desio dana 11.01.2013. godine, izvršen od strane Službe za poslovanje sa strancima BiH, opisujućida su tog jutra oko 09:00 sati, u poslovne prostorije organizacije ušle inspekcija Službe za poslovanje sa strancima BiH, Županijska turistička i ugostiteljska inspekcija, u pratnji dvije policijske marice sa upaljenim rotacijama. Tom prilikom je optuženi Kordić rasporedio policijske službenike na izlaze/ulaze, kako niko ne bi mogao neovlašteno da ulazi ili izlazi, dok je optuženi Kvesić, sa ostatkom policijskih službenika otišao u humanitarni dio objekta, radi kontrole volontera. Kako svjedok B. dalje navodi, tada je upitao optuženog Josipa Kvesića „...zbog čega se sve to radi, zbog čega se pravi ovakva predstava..?“, na šta mu je optuženi Kordić odgovorio „...da se ne može više raditi na ovakav način, da je tu previše volontera, da je zvono na organizaciji, te da se ne bavimo humanitarnim radom..“ Svjedok je dalje istakao da je u tom trenutku pokušao da prezentuje optuženom Boris Kordiću dokaze o njihovom humanitarnom radu, osobama koje primaju tu vrstu pomoći, ali da isti to uopšte nije htio ni da ga pogleda, nakon čega se svjedoku B. obratila gospođa S. iz turističko-ugostiteljske inspekcije sa riječima „... T., mi smo došli danas da vas zatvorimo, ali vas ne možemo zatvoriti jer imate sve moguće dokumente koji su potrebni za jedno normalno funkcionisanje jedne komercijalne djelatnosti..“

81. Nakon izvršene inspekcije, svjedok B. je istakao da su službenici utvrdili da nije bilo nikakvih nedostataka, kojom prilikom je napisan prekršajni nalog na iznos od 500,00 KM,

jer knjiga stranaca nije bila zaključena, s obzirom da je nedostajao pečat. Svjedok je dodao da je to sve učinilo optužene Kordića i Kvesića vrlo nervoznim, jer nisu uspjeli da urade ono zbog čega su došli, te da je u jednom trenutku došao do optuženog Josipa Kvesića, koji je u humanitarnom dijelu zgrade uručivao odbijenice volonterima talijanima, kada je vidio kada je optuženi Kvesić uručio odbijenicu svešteniku D.T. Tom prilikom su volonteri upitali da li se mogu žaliti na takvu odluku, na šta im je optuženi Kvesić odgovorio „...da su kriminalci, da se nemaju šta tu žaliti, te da će svakako dobiti odbijenice..“. Dan nakon izvršene inspeksijske kontrole, svjedok je naveo da je dnevnim novinama „Večernji list“, objavljen članak o vršenju kriminalnih radnji u objektima organizacije „Regina della pace“ u Zvirovićima, da se tu pere novac, te je svjedok dodao da su odmah sljedeći dan napisali demantij, ali da isti nikada nije izašao u navedenom dnevnom listu.

82. Svjedok T.B. je potvrdio da optužene Kordića i Kvesića poznaje kao službenike Službe za poslovanje sa strancima iz TC Mostar, te je u odnosu na optuženog Kvesića dodatno naglasio da je osim što je inspektor, za potrebe Hotela „Joy“ u Zvirovićima dovezio kuhinjski materijal, ubruse i papir od firme „Zotex“ d.o.o., koja je bila u vlasništvu njegove porodice. Svjedok je posebno opisao situaciju iz 2012. godine, kada je optuženi Kvesić dovezao pošiljku za hotel, nakon čega je sjeo sa svjedokom i direktorom T.A. u obližnji kafić, kada je optuženi Kvesić rekao da će svi talijani koji predaju zahtjeve za odobrenje boravka biti odbijeni, da oni više ne mogu biti tu, te dodao da bi bilo najbolje svjedoku i T. „...da se odmaknu od kompleksa, jer će se samo uvaliti u probleme..“. Svjedok je istakao da je to doživio kao prijatnu, te dodao da je u tom trenutku optuženi „...Kvesić bio pun sebe, da se ponašao kao lokalni šerif koji može da se ponaša kako hoće..“. Svjedok je dodao da je u ljeto 2012. godine, optuženi Kvesić, sa još 2 pripadnika INTERPOL-a, dolazio u Hotel „Joy“ u Zvirovićima, ističući da je razlog njihovog dolaska istraživanje kriminalnih radnji koje se dešavaju u objektima, kojom prilikom se raspitivao i za osnivačicu „Nuovi Orizzonti“ u Italiji. Na kraju, svjedok je potvrdio da poznaje osuđenog L.C. iz viđenja, ističući da je on prijatelj optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića.

83. U vezi sa ovom tačkom optuženja, našavši je pokrjepljujućom činjenici postupanja optuženih i zastrašivanja oštećenog, Vijeće je cijeno i iskaz svjedokinje odbrane optuženog Kordića M.L.R. koja je potvrdila da je kao odgovorna osoba u ove dvije organizacije imala komunikaciju sa Terenskim centrom Mostar – Služba za poslove sa strancima, posebno naglasivši susret sa optuženim Borisom Kordić i Josipom Kvesić prilikom inspeksijskog pregleda u „Regina della pace“ u Zvirovićima, dana 11.01.2013.

godine, opisujući to kao „jedan negativan i neugodan dan..“. Po iskazu svjedoka, taj dan je u navedeno udruženje došla grupa policajaca, zajedno sa inspektorima iz Službe za poslove sa strancima – Terenski centar Mostar (optuženi Kordić i Kvesić i dvije ženske osobe iz Službe za poslove sa strancima), te inspektoricom za turizam i trgovinu, kao i različitim novinarima, prilikom čega je svjedokinja stekla osjećaj da su optuženi Kordić i Kvesić došli sa namjerom zatvaranja centra, posebno u odnosu na smještajne prostore i hotel. S tim u vezi, svjedokinja je potvrdila da joj taj dani nisu upućivane direktne prijetnje od optuženih, ali je napomenula da su se optuženi „ponašali nehumano i da su vikali, te da je atmosfera bila neprijatna..“. S tim u vezi, svjedokinja M.L.R. je opisala da su po dolasku inspekcije, svih 11 volontera porijeklom iz Italije, od kojih je jedan znao BHS jezik i prevodio, stavljeno u jednu sobu u prizemlju objekta A, gdje su im svima oduzete putne isprave, koje su vraćene tek poslije godinu dana. Svjedokinja je istakla da joj je poznato da je uskraćen boravak devetero volontera u BiH, na osnovu odluka Terenskog centra Mostar, koje su potvrđene od strane Ministarstva sigurnosti BiH i Suda BiH, kao i da se sve to odnosi na inspeksijsku kontrolu obavljenu 11.01.2013. godine.

84. Navode optužnice da su tokom 2013. godine, nakon održanih inicijalnih sastanaka sa predstavnicima talijanskih nevladinih udruženja Regina della Pace“ i „Nuovi Orizzonti“, optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, fokus svog interesovanja preuzimanja objekata navedenih nevladinih udruženja, umjesto Hotela „Joy“ u Zvirovićima, usmjerili na objekat u Bijakovićima, u vlasništvu predstavništva nevladinog udruženja „Nuovi Orizzonti“, za Sud nedvosmileno proizlazi iz svjedočenja svjedoka Tužilaštva BiH A.C. i T.B.

85. Kada je u pitanju dogovor oko izdavanja poslovnog prostora „Nuovi Orizzonti“, svjedok T.B. je objasnio da je jednom prilikom u Čapljini sreo A.P. (direktora predstavništva talijanskog udruženja), kada mu je on rekao da „Nuovi Orizzonti“ izdaju poslovne prostore u Bijakovićima određenim licima koja će ih uništiti, nakon čega mu je navedeno potvrdila u razgovoru i A.C., koja je svjedoku saopštila „...da postoje ljudi koji žele na sve načine da dođu do tih objekata..“. Svjedok je potom detaljno opisao da mu je A.C. rekla da optuženi Kordić i Kvesić, zajedno sa osuđenim L.C., žele nauditi organizaciji, zastrašiti ih da bi onda preuzeli kontrolu nad objektima organizacije u Bijakovićima, dodavši da mu je A.C. rekla da osjeća veliki pritisak od optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, te da ne zna na koji način bi mogla riješiti taj problem. Na kraju, svjedok B. je rekao da su on i A.C. tražili zakonski način rješenja situacije, te su zbog toga došli do SIPA-e u Sarajevu, jer Uredu u

Mostaru nisu vjerovali, zbog svega što se u tom trenutku dešavalo sa optuženim Kordićem i Kvesićem.

86. Nadalje, činjenicu organizacije i realizacije sastanka od 06.12.2013. godine u Hotelu "Spa" u Međugorju, na kojem su od strane optuženog Borisa Kordića i Josipa Kvesića, najprije iznesene ozbiljne prijetnje kako bi predstavništva talijanskih udruženja "Regina della Pace" i "Nuovi Orizzonti" prepustila objekte na korištenje optuženima Borisu Kordiću i Josipu Kvesiću, a onda i uslovi ugovora o zakupu kojeg su navedena predstavništva trebala potpisati sa optuženima, Vijeće je van svake razumne sumnje utvrdio na osnovu iskaza svjedoka Tužilaštva BiH F.S., koji je lično učestvovao na navedenom sastanku, kao i iskaza svjedoka Tužilaštva BiH, osuđene pripadnice grupe za organizovani kriminal V.P., koja je istakla svoja posredna saznanja o navedenom sastanku.

87. Svjedok F.S. potvrdio je da je sastanak održan u hotelu „Spa“ u Međugorju, u decembru 2013. godine, kojem su prisustvovali svjedok lično, A.C., prevodilac, (osuđeni) L.C., te optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić. Svjedok je objasnio da se na tom sastanku govorilo o objektima u Bijakovićima koji su pripadali „Nuovi Orizzonti“, kao i o nekom ugovoru o iznajmljivanju na period od 15 godina za izuzetno malu sumu, sa prvom godinom iznajmljivanja kao grace periodom, a nakon toga sa zakupninom u iznosu od 10.000,00 EUR godišnje. Svjedok je izjavio da je učestvovao na sastanku iz razloga što mu je bilo jasno da je pravi cilj optuženih bio da se domognu Citadele, a da je priča oko objekata u Bijakovićima bila mala pauza dok se ne steknu uslovi za to.

88. Kada je u pitanju sastanak u Hotelu „Spa“ u Međugorju od 06.12.2013. godine, i izjava osuđene P. data u Zapisniku o saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 11.10.2019. godine²¹, saglasna je iskazu oštećenog jer je svjedokinja istakla da na istom nije prisustvovala, ali da je o detaljima sastanka upoznata preko optuženog Josipa Kvesića, „...koji mi je rekao da je dogovoreno sve o uvjetima zaključenja ugovora, mislim da je rok 15 godina i upoznaje me da su postigli odlučne uvjete ugovora, s tim da je prva godina beskamatna, a kasnije 10 tisuća eura godišnje.

²¹ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1.1**

89. Da je sastanak između optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, zajedno sa osuđenom V.P. i predstavnicima talijanskog nevladinog udruženja "Nuovi Orizzonti", održan dana 17.01.2014. godine u Hotelu "Ero" u Mostaru, kojom prilikom su optuženi ponovo uputili ozbiljne prijetnje, kao i uslove zaključenja ugovora o zakupu predstavnicima "Nuovi Orizzonti" vezano za njihove objekte u Bijakovićima, Sud je nesporno utvrdio na osnovu analize iskaza svjedoka, osuđene V.P., datog tokom glavnog pretresa. Svjedokinja V.P. je tokom ročišta za nastavak glavnog pretresa od 11.10.2021. godine, istakla da je sastanak organizovan u Hotelu „Ero“ u Mostaru, na kojem su prisustvovali optuženi Boris Kordić, optuženi Josip Kvesić, predstavnici udruženja "Nuovi Orizzonti", advokat I.T. i M.M. kao prevodilac, kojom prilikom je dogovoreno da će pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk ući u posjed objekata udruženja „Novi Horizonti“, te platiti njihove zaostale kazne, kao i troškove asfaltiranja prilaznog puta. Svjedok V.P. je istakla da su se talijani žalili na činjenicu da imaju više kontrola u posljednje vrijeme, na šta su optuženi Kordić i Kvesić rekli da s tim nemaju ništa, ali da mogu pomoći sa medijskom slikom koja se odnosi na talijansko udruženje. U odnosu na sastanak u Hotelu „Ero“ u Mostaru od 17.01.2014. godine, Sud je izvršio uvid u Zapisnik o saslušanju svjedoka V.P. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 11.10.2019. godine²², u kojem je svjedok istakla da joj je optuženi Josip Kvesić rekao da će on i optuženi Boris Kordić otići ranije sa sastanka, te da „...iskoristim vrijeme kada budem sama sa A.C. i da je malo upozorim na poznanstva i uticaj koji oni imaju. Poznato mi je da su razgovarali o „popravljanju“ medijske slike te o nekim prijavama koje će oni rješavati.“

90. Činjenicu vršenja pripremnih radnji oko sačinjavanja ugovora o zakupu između talijanskog nevladinog udruženja "Nuovi Orizzonti" i osuđenog pravnog lica "Vlamon" d.o.o. u advokatskoj kancelariji I.T. u Mostaru, dana 20.01.2014. godine, te nametanja uslova pod kojim će se isti zaključiti od strane optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, Vijeće je utvrdio uvidom u uloženu materijalnu dokumentaciju Tužilaštva BiH, iskaza svjedoka optužbe T.B. i I.T.

91. Kada su u pitanju okolnosti sačinjavanja ugovora o zakupu između predstavništva nevladinog udruženja "Nuovi Orizzonti" i osuđenog pravnog lica "Vlamon" d.o.o. Čitluk, svjedok I.T. je izjavio da je od njega zatraženo da sačini ugovor o zakupu jednog

poslovnog prostora u Međugorju, napominjući da je od obje strane dobijao elemente za sklapanje tog ugovora, kojom prilikom je uvidio da su obaveze, odnosno opterećenja, koje su nameću talijanskoj strani, od optuženih Borisa Kordić i osuđene V.P., „...nekorektna, čudna i sa smiješno niskom zakupninom“. Svjedok je dalje objasnio da predmetni ugovor nije sačinjen odjednom, da je bilo više intervencija sa obje strane, iako je osuđena V.P. imala više intervencija. Naveo je i da se spominjao i određeni grace period u trajanju od 1 godine, za kojeg je svjedok smatrao da je predug, te da je zakupnina po njegovom iskustvu i procjeni bila izuzetno niska, s obzirom da se radilo o iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 EUR godišnje, o čemu je obavijestio obje ugovorne strane. Svjedok T. je dodao da je osuđena V.P. imala primjedbe na ugovor, s obzirom da je tražila duži grace period, te je istakao da su osim osuđene P., u svjedokovu kancelariju dolazili i optuženi Kordić i Kvesić. Svjedok T. je odgovorio da su obje ugovorne strane požurivale da se ugovor napravi, ponovivši svoj stav da je cijena zakupnine od 10.000,00 EUR godišnje, za tako velike objekte, bila znatno niska, imajući u vidu stanje i kretanja na tržištu. U tom pravcu, svoj iskaz dao je i T.B. navodeći da je nosio dokumente advokatu I.T. koji su mu bili potrebni za sačinjavanje ugovora o najmu.

92. Analizom dokumentacije u spisu Vijeće je utvrdilo da, nakon što su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, zajedno sa osuđenim pripadnicima grupe za organizovani kriminal V.P. i L.C., u više navrata uputili ozbiljne prijetnje predstavnicima nevladinog talijanskog udruženja “Nuovi Orizzonti”, isti pristali prihvatiti uslove po njih nepovoljnog ugovora, a koji uslovi su se odnosili na činjenicu da je predmet ugovora bio zakup zgrada i prostora udruženja “Nuovi Orizzonti” u Bijakovićima, upisan u zk. ul. broj 423, K.O. Š., broj: Navedene nekretnine sastojale od dva zasebna objekta, i to objekat br. 1, kojeg čine podrum, prizemlje, jedan sprat i potkrovlje, od kojih prizemlje i jedan sprat imaju zasebne kuhinje i salu za svakodnevni boravak, dok se objekat br. 2. sastojao od podruma (skladište i lavanderija), prizemlja (recepција, kuhinja, sala za ručak, sekretarijat), dva sprata na kojem se nalazilo približno 60 ležećih mjesta, konferencijska sala za 70 ljudi, te amfiteater zatvorenog tipa sa kapacitetom od 200 sjedećih mjesta. Veličina, izgled, kao i smještajni kapaciteti navedenih nekretnina opisani su u fotodokumentaciji Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-13/1-7-16/14²³ vezano za objekte “Nuovi Orizzonti” u

²² Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1.1**

²³ Uložena kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-96**

Bijakovićima, sačinjene nakon izvršenog pretresa objekata koji su preuzeti od strane osuđenog pravnog lica "Vlamon" d.o.o. Čitluk od 26.02.2014. godine.

93. Iako iz svih, pred ovim Vijećem prihvaćenih dokaza, ne proizilazi van razumne sumnje činjenica de iure i de facto zaključivanja spornog ugovora, već sama činjenica utvrđenog dogovora da će doći do zaključivanja istog, može se zaključiti da su uslovi ugovora koji su bili dogovoreni između organizirane kriminalne grupe i oštećenog S., bili više nego nepovoljni za oštećenog S., a uslovi su bili da bi se ugovor zaključio na period od 15 godina, te da su ugovorne strane saglasne da će zakupac prostora koristiti prostor bez naknade do 01.02.2015. godine, a nakon tog perioda, zakupnina će iznositi 10.000,00 EUR godišnje, što je višestruko umanjen iznos zakupa u odnosu na stvarnu vrijednost objekta, koje su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, upućujući ozbiljne prijetnje predstavnicima udruženja "Nuovi Orizzonti", ranije nametnuli na njihovim međusobnim sastancima o kojima su govorili svjedoci gore navedeni. Sama činjenica da je oštećeni pristao na ovakve uslove, a uzevši u obzir nesporno velika sredstva da se objekti izgrade i stave u upotrebu, ukazuje na očigledno ozbiljan strah, neizvjesnost, te perspektivu bezizlaznosti kojoj je bio izložen usljed pritisaka na organizaciju koji su trajali značajan period.

94. Svi naprijed navedeni iskazi svjedoka oštećenog S., te A.C., T.B., u potpunosti su saglasni u pogledu odlučnih činjenica koji se odnose na postupanje optuženih. Iz opisanog je jasno da su optuženi postupali sa aspekta svojih pozicija i da su kreirali atmosferu straha i neizvjesnosti u radu predstavništava talijanskih nevladinih organizacija „Regina della pace“ i „Nuovi Orizzonti“, stavljajući u izgled prijetnje koje će u konačnosti rezultirati zatvaranjem organizacija, ali čak i opasnost krivičnog procesuiranja samog oštećenog S., a koje zastrašivanje je u konačnici iskorišteno da se po naprijed dogovorenom planu, tako stvorena situaciju iskoristi kao instrument za vršenje iznude ka navedenim organizacijama, odnosno preuzimanje objekata spomenute nevladine organizacije za ličnu korist optuženih Kordića i Kvesića.

95. Kada je u pitanju ispunjenost svih obilježja inkriminacije za optuženog Kordića, njegova rukovodna uloga je van razumne sumnje dokazana na temelju svih ovih provedenih dokaza. Njegovu rukovodnu ulogu najbolje ilustrira rečenica koju optuženi Kvesić na sastanku održanom 2012. godini u hotelu „Ero,“ govori svjedokinji C. „...da se bez Borisa ne može ništa završiti, te da ćete svi otići iz Citadele.“ Radnje optuženog Kordića kojima

demonstrira zastrašivanje ogledaju se između ostalog kada optuženi Kordić izgovara oštećenom S. i svjedokinji C. da ako ne sarađuju „..prema talijanima se mogu otvoriti i drugi postupci..”

96. Radnje optuženog Kvesića kao člana organizirane grupe usmjerene na zastrašivanje, a radi iznude također su raznovrsne. Kvesić također učestvuje na ključnim sastancima povodom rješavanja spornih dozvola italijanskim volonterima, kao i zajedno sa Kordićem učestvuje u inspekcijskom pregledu Regina della pace“ u Zvirovićima, dana 11.01.2013. godine. Pored toga, učestvuje i u kreiranju uslova za oštećenog S. nepovoljnog ugovora o najmu.
97. Postupci u okviru ovlaštenja koja su optuženi Kvesić i Kordić imali, najbolje demonstrira spomenuti inspekcijski nadzor dana 11.1.2013. godine za koji svjedokinja R. navodi da je to bio jedan za sve neugodan i neprijatan dan, jer su se optuženi Kordić i Kvesić „..ponašali nehumano i da su vikali, te da je atmosfera bila neprijatna..“.
98. O umišljaju da kreira ozbiljnu i po oštećenog i njegovu organizaciju, opasnu situaciju u namjeri da zastraši oštećenog, govori i izjava optuženog Kordića tokom sastanka 2012. godine u kojoj prisutnima govori da se „..ovaj sastanak nije desio, vaša situacija je jako ozbiljna.“ , kao i izjava svjedokinje C. u kojoj navodi da je oštećenom S. poručila da mora doći u BiH, jer rizikuje krivičnu prijavu protiv sebe, da se stanje sa inspekcijama pogoršava, što je zaista tako i bilo ako se uzmu u obzir vjerodostojne izjave oštećenog S., svjedoka T.B. i M.L.R. koji su govorili o stalnim inspekcijskim nadzorima u periodu 2012.-2014. godina.
99. Koliko ozbiljno je bila prijetnja optuženih i koliko je oštećeni S. ozbiljno shvatio optuženog Kordića u njegovim namjerama da pritiscima na organizaciju ishodi zacrtani protivpravni cilj, najbolje govori izjava svjedokinje C. koja opisuje šta joj je oštećeni S. rekao nakon sastanka u Italiji kojem je prisustvovao optuženi Kordić sa osuđenim L.C., a to je da su mu tom prilikom njih dvojica prijetili, te da je došao do zaključka „da je mafija u BiH gora od talijanske i crnogorske“, te je nakon toga cijelu situaciju i prijavio Carabinerima.
100. Kao krajnji protivpravni cilj koji će im u konačnici donijeti imovinsku korist, bilo je preuzimanje objekata u Bijakovićima koji su pripadali „Nuovi Orizzonti“, kao i zaključivanje nepovoljnog ugovora o iznajmljivanju objekta na period od 15 godina za izuzetno malu

sumu, sa prvom godinom iznajmljivanja kao grace periodom, a nakon toga sa zakupninom u iznosu od 10.000,00 EUR godišnje. Da je takav ugovor bio štetan, najbolje govori i iskaz svjedoka advokata T. koji je pravio nacrt ugovora za predmetni najam, u kojem advokat navodi da je bio iznenađen jer su uslovi ugovora bili izuzetno nepovoljni. Dakle, preuzimanjem objekta u Bijakovićima uz navedene uslove, za oštećenog S. bi nesporno nastupila šteta, budući da je u izgradnju Citadele uložio vlastita sredstva.

101. Dakle, iz svega navedenog, za ovo Vijeće proizilazi da je dokazano izvan svake razumne sumnje da su optuženi Boris Kordić, kao rukovodilac grupe za organizovani kriminal i optuženi Josip Kvesić kao pripadnik grupe za organizovani kriminal, zajedno sa pravosnažno osuđenim pripadnicima grupe, L.C., V.P. i pravnim licem „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, stavili u izgled ozbiljnu prijetnju oštećenom F.S., da će na osnovu svog službenog položaja, koristeći službena ovlaštenja, odbijati zahtjeve za izdavanje i produženje dozvola za boravak strancima, koji pravo na boravak u BiH ostvaruju po osnovu rada i volonterskog rada u talijanskim nevladinim organizacijama oštećenog S. “Regina della Pace” i “Nuovi Orizzonti”, kao i da će posredovati kod različitih inspekcija kako bi onemogućili humanitarne aktivnosti i poslovanje navedenih predstavništava nevladinih organizacija u Međugorju, sve u cilju sticanja protivpravne imovinske koristi. Na ovaj način bi ishodovali radnje koje idu na štetu imovine talijanskih nevladinih organizacija, odnosno potpisivanje Ugovora o dugoročnom zakupu novoizgrađenih objekata u mjestu Bijakovići – Opština Čitluk, u vlasništvu predstavništva talijanske nevladine organizacije “Nuovi Orizzonti”, nakon čega bi se po ulasku u posjed navedene nekretnine, optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, zajedno sa osuđenim L.C., V.P., koristeći osuđeno pravno lice “Vlamon” d.o.o. Čitluk, bavili hotelijerskom djelatnosti, sve sa ciljem sticanja lične imovinske koristi, kao i koristi kojom bi raspolagalo osuđeno pravno lice “Vlamon” d.o.o. Čitluk.

102. Također, iz iskaza saslušanih svjedoka, za ovo Vijeće nema dileme da su optuženi Kordić i Kvesić postupali sa direktnim umišljajem i preduzeli radnje ozbiljne prijetnje prema talijanskim državljanima i to ka A.C. i F.S., predstavnicima talijanskih udruženja “Regina della pace” i “Nuovi Orizzonti” kako bi ih prisilili da preduzmu radnje na štetu privatne imovine oštećenog vlasnika sa ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi za sebe i ostale članove grupe. Umišljaj optuženih je očit i proističe iz njihovih nedvosmislenih radnji usmjerenih prema oštećenom S. i njihovim interesnim ciljevima. Svjedoci su više puta istakli da su optuženi bili vrlo jasni u svom djelovanju, a jedan od očiglednih primjera tome

je njihovo ponašanje tokom inspekcijskog nadzora u januaru 2013. godine kada su vikali na njih i bili vrlo neprijatni, te na više sastanaka koja su održavali sa oštećenim i A.C. kao predstavnicom udruženja kada su istakli jasnu namjeru da sastanak ostane u tajnosti ili kada su otvoreno pitali oštećenog koliko je spreman dati za „rješenje njegovog problema“.

103. Iz navedenog prozilazi da su optuženi umišljajno preduzeli radnje sa ciljem pribavljanja imovinske koristi, pri čemu je Vijeće je u prednjim pragrafima obrazložilo ozbiljnost prijetnji koje su od optuženih bile upućene oštećenom S., i kako je on shvatio tu pretnje, da je čak pristao na zaključenje za njega nepovoljnog ugovora. Tokom prvostepenog postupka nije izveden zakonit dokaz koji potvrđuje zaključenje ugovora o zakupu predmetnog prostora. Stoga iako je oštećeni S. usljed ozbiljne prijetnje pristao na zaključenje ugovora, nema zakonitog dokaza da je takav ugovor zaključen, te je iznuda u suštini ostala u nedovršenoj formi.

104. Vijeće ističe i da je analiziralo dokaze koje je odbrana optuženih izvodila tokom prvostepenog postupka , radilo se o iskazima svjedoka A.P., J.B., kao i iskaz optuženog Borisa Kordića u svojstvu svjedoka.

105. Svjedok A.P. je naveo da se do 2003. godine bavio turizmom u Međugorju, kada prelazi u samostan, u kojem je obavljao poslove administracije (realizacija projekata, registracije i sl.) i kao prevodilac za više stranih nevladinih humanitarnih organizacija. Po navodima svjedoka, tokom 2003. godine iz NVO „Nuovi Orizzonti“ iz Italije, zatražena je njegova pomoć, s obzirom da je navedeno udruženje započelo sa građenjem svojih objekata u Bijakovićima, nakon čega je postao i direktor predstavništva talijanskog udruženja, koju funkciju je obavljao sedam godina. U odnosu na „Regina della pace“, kojima je sjedište bilo u Zvirovićima i u okviru kojih je poslovala „ Horizonti mira“, svjedok P. istakao da je od 2007. godine vodio projekat, a nakon što se upoznao sa predstavništvima i projektima, za koje je investitor F.S. tvrdio da se radi o humanitarnim programima. Svjedok je naveo da su „Novi horizonti“ dovodili bivše ovisnike o drogama na odvikavanje u Međugorje, kao i da je počeo osjećati pritisak zbog rada na tom mjestu (međunarodne NVO su bile negativno ocijenjene radi poslovanja - gradnja luksuznih objekata koji postaju konkurencija lokalnom stanovništvu). Tako je svjedok opisao da je krajem 2010. godine/početak 2011. godine, doživio neugodnu situaciju u banci, te da ga je upraviteljica banke prozvala pred prisutnima kao predstavnika firme „Horizonti mira“, te

rekla da neće imati pristup računima u toj banci, jer postoje informacije o pranju novca. Takođe, svjedok je naveo da je imao problema i u „Regina della pace“, iz razloga što su pristizale donacije u velikim novčanim iznosima (100.000,00 EUR), te su se carinski inspektori interesovali oko projekta. Po saznanjima svjedoka, bilo je i drugih udruženja koji su morali naknadno platiti poreze, jer je utvrđeno da se ne radi o humanitarnim projektima, nego o komercijaliziranim djelatnostima, ali i da „Novi horizonti“ i dalje nisu poslovali u skladu sa prvobitnim projektom. Svjedok je došao do saznanja da su italijani - volonteri, tokom 2010/2011. godine imali veće prihode od njega. Nakon proteka određenog vremena, svjedok je dao otkaz u „Regina della pace“, te je poslije radio u zajednici „Blaženstvo“ kao menadžer. Zbog rada na predmetima časnih sestara, svjedok je redovno išao u Ured za strance u Mostaru, kada je upoznao optuženog Borisa Kordić i postao prijatelj s njim. Svjedok je u daljem svjedočenju potvrdio profesionalni odnos optuženih prema njemu, te da nikad nisu tražili od njega neku protuuslugu niti je Služba tražila specijalni nadzor nad italijanskim organizacijama, ali je negirao da optužene prvenstveno poznaje kroz rad u „Regina della pace“ ili „Novi horizonti“. Što se tiče saznanja svjedoka o A.C., naveo je da je ona članica „Novi horizonti“, ali da njeno ime nije bilo u pravnim aktima vezano za udruhu u BiH.

106. Svoj iskaz je dao i svjedok J.B. koji je potvrdio da je u periodu od oktobra 2012. godine do februara 2014. godine bio direktor Centra za socijalni rad Ljubuški, te je tokom svjedočenja negirao poznanstvo sa optuženima Borisom Kordić i Josipom Kvesić, kao i to da su isti dolazili u Centar. Što se tiče A.C., svjedok je naveo da mu nije poznata niti je ikada s njom kontaktirao, te je negirao da je ikada zaprimio zahtjeve Službe za poslove sa strancima, Terenski cetar Mostar u vezi italijanskih humanitarnih organizacija, niti je Centar imao zahtjeva prema Službi za poslove sa strancima. Na kraju, svjedok je potvrdio da je da su mu poznate NVO „Regina della pace“ i „Nuovi orizzonti“ i to preko T.P., koji je radio za te organizacije, ističući da nisu imali problema u radu s njima.

107. Ako se analiziraju ova svjedočenja u kontekstu odbrane optuženih, jasno je da svjedoci uopšte ne govore o djelovanju optuženih niti im je poznato bilo šta od navoda optuženja. Jedina jasna činjenica koja se može zaključiti na temelju ovih iskaza je činjenica da poznaju optužene i djelovanje predstavništava talijanskih humanitarnih udruženja „Regina della Pace“ u Zvirovićima i „Nuovi Orizzonti“ i Bijakovićima, koje okolnosti nisu bitni elementi djela koje se optuženim stavlja na teret.

108. Također, u svojstvu svjedoka svoje odbrane, tokom prvostepenog postupka svjedočio je i optuženi Kordić koji je u vezi sa ugovorom o zakupu nekretnine u vlasništvu „Nuovi Orizzonti“, istakao da isti nije sačinio, niti je davao bilo kakve upute da se sačini u smislu bitnih elemenata, nego je to radio advokat T., a da je navedeno čuo od A.C. i osuđenog L.C.. Optuženi je istakao da je predmet ugovora o najmu bilo zemljište u Bijakovićima sa jednom velikom kućom koje pripada „Nuovi Orizzonti“, te da se ni u kojem slučaju nije radilo o hotelu. Na upit branitelja optuženi je istakao da udruženje „Regina della pace“ nema nikakve veze s tim objektom, te da je to udruženje dobilo drugo veliko zemljište za neku povoljnu cijenu, čija namjena je bila humanitarni rad i smještaj šticećenika udruženja. S tim u vezi, optuženi je naveo da je jedne prilike tu zatekao volontere iz Italije koji su radili u obližnjem hotelu, zbog čega je optuženi predložio da se napravi jedna sveobuhvatna akcija svih pravnih lica u Međugorju uz asistenciju PU Čapljina. S tim u vezi, optuženi je pojasnio da je nakon provedene akcije u hotelu „Joy“, inspekcija zatekla skladište komercijalne robe, „...što nije bilo logično ako se oni bave humanitarnim radom..“. Optuženi je negirao tvrdnje optužbe da je on insistirao na potpisivanju ugovora o najmu nekretnina kako bi se dozvolio boravak volontera u „Regina della Pace“, kao i tvrdnje da je optuženi obećao talijanskim udruženjima blokade krivičnih prijava. U odnosu na sastanak sa F.S. u Hotelu „Spa“ u Međugorju, optuženi Kordić je prvenstveno potvrdio da se navedene prilike sastao sa istim, istakavši da je predmet razgovora bio humanitarni rad udruženja „Regina della pace“, odnosno način da se isti ostvari u zakonskim okvirima, naglasivši da to nema bilo kakve veze sa ugovorom o zakupu, niti da je bilo kada tražio kontakt sa A.C., te dodajući da je upravo ona dolazila da tajno snima optuženog, zbog čega je optuženi bio šokiran, istovremeno navodeći da je detektovao zamku koju mu je tužilaštvo postavilo. Odgovarajući na upit branitelja oko niske cijene ugovora o najmu nekretnina, optuženi je istakao da mu nije jasno odakle potiče tvrdnja o postojanju štete u poslovanju, dodavši da optuženi tu nije imao nikakvu dobit, niti ju je tražio.
109. Ocjenom iskaza optuženog Kordića, Vijeće nalazi da je isti u potpunosti neistinit, da negira postojanje činjenica o sastancima i postupanju optuženog za koje su i oštećeni i A.C. potvrdili da su se desila. Njegovom iskazu se ne može pokloniti vjera, budući da je u cjelosti neiskren i očigledno ima za cilj da neutralizira svoju ulogu u opisanim kriminalnim aktivnostima.
110. Odbrana optuženog Kvesića prigovara korištenju iskaza I.T., obzirom da se radi o advokatu koji je sačinjavao ugovor o zakupu poslovnog prostora u vezi sa inkriminacijom u

tački 1. Odbrana optuženog navodi da ovaj advokat ne spominje optuženog Kvesića, osim da je jednom sa optuženim Kordićem bio kod njega, te se postavlja pitanje značaja svjedočenja ovog svjedoka, budući da svjedok navodi da je sva komunikacija išla preko V.P., a koja je u vezi sa ovim navela da je „imala svoj cilj, a to je da Vlamon preuzme posao, a ostalo sam prepustila drugima.“, pa odbrana implicira da se u takvoj situaciji gdje samo jedna osoba ima svoj cilj, ne može govoriti o organiziranom kriminalu.

111. Ne može se prihvatiti predmetni prigovor u kojem odbrana navodi da ovaj svjedok ne spominje optuženog Kvesića, implicirajući da je osuđena P. imala interes da se zaključi nepovoljni ugovor sa oštećenim S. Međutim, vijeće napominje da je optuženi Kvesić optužen kao dio organizirane grupe počinio krivično djelo Iznude, te u skladu sa tom kvalifikacijom, njegove radnje su bile neodvojiv dio djelovanja kriminalne grupe. Osim toga, brojni svjedoci su potvrdili postupanje optuženog Kvesića u vezi sa inkriminiranim radnjama opisanim u tački 1., pa sama činjenica da ga ovaj svjedok nije posebno isticao, ne može biti uvažena na način da diskreditira iskaz ovog svjedoka.

112. Odbrana optuženog Kvesića je prigovarala i korištenju iskaza T.B., koji je opisao da se jedne prilike u firmi u kojoj je bio zaposlen, Horizonti mira, bio prisutan kada je došla inspekcija 11.1.2013. godine Službe za strance. Odbrana ističe da tada nije samo inspekcije te službe došla, tu je također u kontrolu došla i Turističko županijska inspekcija, kao i ugostiteljska. Odbrana ne nalazi ovdje ništa sporno, jer su to redovni inspeksijski poslovi, a naročito kada je u pitanju konkurencija koja na taj način stvara „pritisak“ konkurentima u određenoj oblasti. A što se tiče optuženih, oni su samo radili svoj posao i u tome odbrana ne nalazi ništa sporno.

113. Vijeće ne prihvata ni ovakav prigovor odbrane kojim se nastoji reletivizirati uloga optuženih tokom inspeksijskog pregleda 11.10.2023. godine. Može se prihvatiti tvrdnja da su redovni inspeksijski poslovi nešto što je u domenu nadležnosti Službe za strance, no međutim, ako se uzmu u obzir okolnosti krivičnog djela u cjelosti, gdje su oštećenom konstantno upućivane prijetnje da će biti protiv njega inicirane inspeksijski pregledi, ako se uzme u obzir da je optuženi Kordić u to vrijeme bio na čelu Službe za strance TC Mostar, a optuženi Kvesić kao inspektor i u tom svojstvu uživali autoritet u svojoj sredini, te ako se uzme u obzir i ponašanje optuženih tom prilikom za koje su svjedoci naveli da je bilo vrlo „neugodno“, može se zaključiti da je i takav inspeksijski pregled bio u svrhu kreiranja atmosfere straha, a kako bi se u konačnici izdejstvovao kriminalni cilj grupe.

4. Tačka 2. izreke presude

114. Tačkom 2. izreke presude utvrđeno je da su optuženi počinili krivično djelo Iznude iz člana 295. Krivičnog zakona Federacije BiH u okviru krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 250. Krivičnog zakona BiH, i to optuženi Kordić kao rukovodilac grupe krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, a optuženi Kvesić krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH.
115. Vijeće je van svake razumne sumnje našlo dokazanim događaj opisan u tački 2., da su optuženi Boris Kordić kao rukovodilac grupe za organizovani kriminal i optuženi Josip Kvesić kao pripadnik grupe za organizovani kriminal, zajedno sa pravosnažno osuđenim pripadnicima grupe, L.C., V.P. i pravnim licem „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, stavili u izgled ozbiljnu prijetnju oštećenim talijanskim državljanima, G.C. i T.D.L., da će na osnovu svog službenog položaja, koristeći službena ovlaštenja posredovati kod različitih inspekcija kako bi onemogućili poslovanje Hotela “Spa” u Međugorju, sve u cilju sticanja protivpravne imovinske koristi, ishodeći na opisani način beskamatnu pozajmicu u iznosu od 100.000,00 EUR od pravnog lica “Granmir&Co”, d.o.o. Čitluk, u okviru kojeg posluje Hotel “Spa” Međugorje, a koje je u suvlasništvu talijanskih državljana bračnog para G.C. i T.D.L.
116. Nesporno je da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić u inkriminisano vrijeme, imali svojstvo „službene osobe u institucijama Bosne i Hercegovine”, svojstvo ovlaštenih službenih osoba u Terenskom centru Mostar Službe za poslovanje sa strancima, kako je to detaljno navedeno u prethodnom dijelu²⁴ obrazloženja ove presude.
117. Vijeće je u vezi sa prethodnom tačkom 1.izreke presude, utvrdilo da je stvarni razlog osnivanja osuđenog pravnog lica “Vlamon” d.o.o. Čitluk, čiji je direktor i pravni zastupnik osuđena V.P., bio dio kriminalnog cilja djelovanja organizirane grupe, te navedene činjenice neće ponavljati.

²⁴ Vidi para. 51.- 55.;

118. Činjenica postojanja zajedničkog plana i dogovora organizirane grupe optuženog Borisa Kordića i Josipa Kvesića, sa ostalim osuđenim članovima grupe L.C. i V.P., vezano za vršenje iznude novčanih sredstava u iznosu od 100.000,00 EUR od pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, u okviru kojeg posluje Hotel „Spa“ Međugorje, pri čemu je svaki od navedenih pripadnika ostvarivao svoju ulogu i zadatak, van razumne sumnje proizlazi iz provedenih dokaza. Jasno je da je optuženi Kordić zatražio novac od oštećenih, da je optuženi Kvesić postupao kao lice koje je novac preuzimalo od firme Vlamon, da je osuđena V.P. bila direktor firme na koju je novac doznačen i u dogovoru sa Kvesićem ga isplaćivala, a L.C. iskoristio svoje poznanstvo sa i oštećenima i optuženima, te kod oštećenih posredovao da daju novac optuženom Kordiću, pri tome pripremiši ih na činjenicu da su optuženi službenici Službe za strance, da su moćni ljudima koji oštećenom mogu ugroziti poslovanje ukoliko ne pristanu na pozajmnicu.
119. Činjenica je da su se optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić poznavali sa osuđenim L.C., što su nedvosmisleno potvrdili svjedoci optužbe, uposlenici Hotela „Spa“ Međugorje, i to: A.K., L.K. i M.B. Pa tako svjedok A.K. potvrđuje da je od 2012. godine zaposlen u firmi „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, u hotelu „Spa“ u Međugorju, čiji su vlasnici G.C. i D.L.T., a da je u vrijeme inkriminacije, direktor hotela bio L.C.. Svjedok K. je istakao da poznaje optuženog Kvesića, da radi u službi za strance, pojasnivši da ga je upoznao 2012. godine, kada je došao u Hotel „Spa“, kojom prilikom je tražio putnu ispravu L.C., nakon čega je zatražio od njega da pristupi u prostorije Službe za strance u Mostaru. Svjedok je naveo da je otišao sa L.C. u Mostar, gdje se u Službi za strance zadržao sat/sat i po, nakon čega je L.C. izašao, te svjedoku rekao „...da je sve u redu i da svjedok ništa ne treba brinuti..“. Svjedok je dalje istakao da su od tog trenutka, optuženi Kordić i Kvesić dolazili stalno u hotel, koristili wellnes i spa usluge hotela, uzimali sobe, te sjedili, jeli, pili i družili se sa L.C., te da se navedene usluge, po instrukciji direktora, nisu evidentirale, niti naplaćivale optuženima.
120. Svjedok M.B. je navela da je u periodu od 2012. godine do 12.03.2014. godine, bila uposlena u računovodstvu firme „Granmir&Co“, u hotelu „Spa“, čiji vlasnici su bili G.C. i T.D.L., dok je direktor bio L.C.. Firma se kroz hotel „Spa“ bavila turističkom djelatnosti, u smislu smještaja hodočasnika koji su dolazili u Međugorje, uz napomenu svjedoka da je u hotelu ukupno bilo između 20 do 30 zaposlenih, uz određeni broj sezonskih radnika, državljana BiH ili R. Italije. Svjedokinja je istakla da je znala da je direktor L.C. imao problema sa boravišnom dozvolom, iz kojeg razloga su jedan dan u hotel došli inspektori

Službe za poslovanje sa strancima, dodavši da joj je direktor kasnije rekao da se radilo o optuženima Borisu Kordić i Josipu Kvesić. Svjedokinja M.B. je pojasnila da nije znala kako se ta situacija riješila, ali je dodala da joj je L.C. rekao da je sve riješeno, te da mu je u tome pomogao optuženi Boris Kordić. Istovjetno kazivanju svjedoka A.K. i svjedok B. je potvrdila da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, nakon tog događaja sa direktorom, često dolazili u hotel, ponekad i više puta sedmično, da su imali status „VIP gostiju“, te da ih je viđala u restoranu i u wellness centru. Svjedokinja B. je istakla da su „VIP gosti“ tretirani na način da ne plaćaju nikakve usluge, te dodala da je u društvu optuženih Kordića i Kvesića, viđala i optuženu V.P., napominjući da je L.C. uvažavao optuženog Borisa Kordić, te da je svjedoku rekao „...da se na Borisa može računati u bilo kakvom problemu..“

121. Saglasnu izjavu sa prethodna dva svjedoka, dala je i svjedokinja L.K., koja je je istakla da je u firmi „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk uposlena od aprila 2012. godine, te da radi na poslovima recepcionera, u Hotelu „Spa“ u Međugorju. Hotel „Spa“ se bavio pružanjem turističkih i ugostiteljskih usluga, baziran najviše na hodočasniciima koji dolaze u Međugorje. Svjedokinja K. je potvrdila da je šef recepcije bio A.K., da je u računovodstvu radila M.B., te da je direktor hotela bio L.C.. Na upit tužioca, svjedokinja L.K. je u sudnici identifikovala i pokazala optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića. Navela je da je optuženog Kvesića prvi put upoznala kada je došao u Hotel „Spa“, kada je tražio L.C., na šta ga je svjedok pitala da se predstavi, što optuženi nije uradio, nego joj je pokazao službenu značku, pa ga je odmah odvela do L.C., nakon čega su se obojica odvezli u nepoznatom pravcu. Nakon tog događaja, svjedokinja je pojasnila da su tada počela druženja sa optuženim Kordićem i Kvesićem u hotelu, te da ih je direktor predstavio kao njegove prijatelje – „VIP goste“. Svjedokinja je istakla da su optuženi Kordić i Kvesić koristili i usluge prenoćišta, restorana i wellnesa, nakon čega je posebno istakla da svjedoku lično, dok je radila u smjeni na recepciji, bilo čudno što joj optuženi nikada nisu platili korištenje tih usluga, kao i da ju je direktor posebno upoznao o činjenici da im ne treba ništa naplaćivati. Na kraju, svjedokinja je potvrdila da poznaje V.P. iz djetinjstva, te da je istu viđala u Hotelu „Spa“ sa optuženim Kvesićem u restoranu.

122. Da su optuženi Boris Kordić kao rukovodilac grupe za organizovani kriminal i optuženi Josip Kvesić, kao pripadnik grupe za organizovani kriminal, zajedno sa pravosnažno osuđenim pripadnicima grupe, L.C., V.P. i pravnim licem „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, stavili u izgled ozbiljnu prijetnju da će na osnovu svog službenog položaja, koristeći

službena ovlaštenja posredovati kod različitih inspekcija kako bi onemogućili poslovanje Hotela "Spa" u Međugorju, sve u cilju sticanja protivpravne imovinske koristi, ishodeći na opisani način beskamatnu pozajmicu u iznosu od 100.000,00 EUR od pravnog lica "Granmir&Co", d.o.o. Čitluk, u okviru kojeg posluje Hotel "Spa" Međugorje, za Vijeće van svake razumne sumnje proizlazi iz iskaza oštećenih - svjedoka optužbe G.C. i T.D.L., oštećenih suvlasnika pravnog lica "Granmir&Co" d.o.o. Čitluk, u sklopu kojeg posluje Hotel "Spa" Međugorje.

123. Svjedok oštećeni G.C. je naveo da je prvi put u BiH došao sa suprugom 2009. godine, kako bi se lično uvjerio kako napreduje izgradnja započetog projekta, Hotela „Spa“ Međugorje, u okviru pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, čiji je osnivač i suvlasnik bio svjedok, zajedno sa svojom suprugom T.D.L.. Svjedok je dalje naveo da je izgradnja hotela okončana 2012. godine, te da je u tom trenutku direktor hotela bio L.C., kao i da je hotel u sezoni imao oko 35 radnika, sve bosanskohercegovačkih državljana, dok je van sezone tu bilo oko 15-tak uposlenika. U odnosu na rad osuđenog L.C., svjedok C. je istakao da ih je isti obavještavao o svemu jednom do dva puta sedmično, ističući da „...on je osoba koja nije pričljiva, posebno onda kada su se dešavale stvari koje nije htio da ja znam, pa sam ja morao da pitam..“. U odnosu na optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića, svjedok je istakao da ih lično poznaje, te da su se sreli dva do tri puta u Hotelu „Spa“, navodeći da je L.C. svjedoku predstavio optuženog Borisa Kordića kao njegovog prijatelja, te kao uticajnu i važnu osobu, da je isti direktor Ureda za strance, u kojem svojstvu je pomogao osuđenom L.C. oko dozvole boravka.

124. U odnosu na pitanje pozajmice, svjedok G.C. je naveo da mu je L.C. jedan dan rekao da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić upitali za pozajmicu u iznosu od 100.000,00 EUR, ukoliko je svjedokova firma u mogućnosti da je realizuje, sa napomenom „...da bi bilo dobro da to damo..“, kao i da je navedena pozajmica potrebna za proširenje poslovanja pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, čije su vlasnice supruge optuženih Kordića i Kvesića, a da istovremeno optuženi Kordić i Kvesić, s obzirom da su državni službenici, ne mogu tražiti kredit u tolikom iznosu. U tom smislu svjedok je istakao da mu je istom tom prilikom, L.C. spominjao „Nuove Orizzonte“ za čije je postojanje svjedok znao od ranije, da su isti zatvoreni od strane policije, jer su pronađene određene nepravilnosti u radu. U odnosu na navedenu pozajmicu, svjedok C. je istakao sljedeće: „...ja sam shvatio da je taj zahtjev malo čudan, ali pošto sam u to vrijeme imao apsolutno povjerenje u L.C., te pošto mi je rekao da su iste te osobe svojevremeno zatvorili Nuove Orizzonte, da bi bilo dobro

da se da ta pozajmica..“. Dalje je naveo da je L.C. u novembru 2013. godine uputio prijedlog za pozajmicu pravnom licu „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, ali da je svjedok insistirao da rok za vraćanje pozajmice bude dvije ili tri godine, a ne pet kako je početno bilo zatraženo.

125. Svjedok je dodao da je tražio da osim pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, na ugovoru o pozajmici potpisnici budu i optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić kao garanti ugovora, s obzirom na njihovo svojstvo državnih službenika, posebno iz razloga što prije nego je došlo do zaključenja ugovora, osim što mu je sve navedeno sugerisano od strane osuđenog L.C., identičan iznos pozajmice i iz istih razloga, mu je zatražen od optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića. U odnosu na ugovore o pozajmici od 11.12.2013. godine i 13.12.2013. godine, svjedok je potvrdio da ih je vidio nakon što su isti bili potpisani, te je istakao da je iznos dogovorene pozajmice bio 100.000,00 EUR ali da je suma od 15.000,00 EUR u gotovini bila zatražena odmah. Svjedok je pojasnio da je takav način isplate pozajmice izvršen, jer mu je rečeno da je novac potrebno hitno isplatiti za pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, dok je ostatak od 85.000,00 EUR isplaćen putem bankovne transakcije, navodeći da je svjedok lično odobrio isplatu pozajmice, a da je sve ostale poslove oko isplate, formalno obavljao L.C..

126. Svjedok je objasnio i razloge pristanka na takvu pozajmicu, i u tom smislu je izjavio sljedeće: „nije to baš jednostavna i laka stvar, ali u tom trenutku smo se nalazili u jednoj stranoj zemlji, imali smo već prethodno povelike probleme, među kojima i blokada jednog terena od 4000 m2 koji smo kupili za izgradnju, ali su na taj teren postavili jedan križ od pet-šest metara, te je taj teren još uvijek blokiran, a imali smo saznanja i oko Nuovi Orizzonti, te smo se plašili da ukoliko ne budemo prihvatili taj prijedlog, da bismo mogli imati loše posljedice..“. Svjedok je naveo da mu je L.C. više puta naglašavao da bi mogli izbjeći negativne posljedice, ukoliko svjedok prihvati realizaciju pozajmice, a koje posljedice, prema svjedokovom kazivanju, osuđeni L.C. nije specificirao, ali ga je stalno napominjao „...da bi moglo doći do problema, da bi nam se moglo desiti isto kao Nuovi Orizzonti, konstantne kontrole policije, te da bi mogli imati probleme u hotelu..“. O L.C., svjedok G.C. je potvrdio da je on u to vrijeme bio osoba od apsolutnog povjerenja, te da mu je L. stalno predlagao da se izvrši pozajmica, nakon što je i sam optuženi Kordić lično isto upitao i svjedoka. U odnosu na neugodnosti koje bi hotel „Spa“ imao, svjedok je naveo da mu je osuđeni L.C. rekao da bi se i hotelu „Spa“ moglo desiti zatvaranje, kao što se desilo sa „Nuovi orizzonti“, te da je to isto čuo od više osoba u Međugorju. Svjedok je potvrdio da su prijedlog za pozajmicu zatražili lično i optuženi Kordić i Kvesić, ističući da

kada su došli kod svjedoka da traže novac, da je svaki put govorio optuženi Kordić, a da je optuženi Kvesić uvijek bio tu, ali da je po položaju bio podređeniji u odnosu na optuženog Kordića. Svjedok je dodao da je optuženi Kvesić u svim situacijama pratio optuženog Kordića i da je odobravao sve ono što je optuženi Kordić govorio. Odgovarajući na upit odbrane optuženog Kvesića, svjedok je naveo da mu je osuđeni L.C. rekao „...da je Boris na čelu ureda za strance, da je on (L.C.) kod njih rješio problem dozvole, a da je Josip Borisov saradnik..“. Svjedok je naveo da mu je osuđeni L.C. rekao „..da bismo mogli imati problema sa kojekakvim inspekcijama, te da bi nas mogli blokirati u radu kao Nuove Orizzonte“.

127. Osim iskaza oštećenog G.C. koji je dao u toku glavnog pretresa u toku prvostepenog postupka, a kada je u pitanju postojanje motiva i razloga iz kojih je svjedok, kao suvlasnik pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, odobrio zatraženu beskamatnu pozajmicu u iznosu od 100.000,00 EUR od strane optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, Sud je utvrdio i na osnovu uvida u Zapisnik o saslušanju svjedoka G.C. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 0 KTO 000 7967 14 od 15.05.2014. godine²⁵, prezentovanog svjedoku tokom glavnog pretresa u toku prvostepenog postupka, gdje je naveo sljedeće: „...ja ističem da sam se na ovaj korak posudbe novca prema firmi „Vlamon“, koju su navodno vodile supruge Kvesić Josipa i Kordić Borisa, kako je to meni predstavljeno od strane C.L., odlučio iz razloga što sam ja prethodno u razgovoru sa C. L. saznao da je firma „Nuovi Orizzonti“ zatvorena i to upravo od ovih osoba, a koje su tražile posudbu novca, pa sam ja bojeći se da mi hotel SPA koji je vlasništvo mene i moje supruge, ne bi bio zatvoren, jer sam u isti uložio puno novca, što sam ja shvatio kao i određenu vrstu pritiska, odnosno plašio sam se, pa sam se odlučio na ovaj korak, a da bih, kao što sam već istakao, to shvatio tek prije 2 dana da sam prevaren, kako od strane C. L., tako i lica za koja je tražio posudbu novca, odnosno kada sam čuo dok sam se nalazio u Italiji da je izvršeno hapšenje lica, među kojima i C.L. koji je bio direktor hotela SPA..“

128. Svjedok oštećena T.D.L. je također svjedočila saglasno svjedočenju svjedoka C. i izjavila je da je prvi put došla u BiH kao hodočasnik u Međugorje, nakon čega se, zajedno sa svojim suprugom G.C., odlučila na pokretanje hotelijerskog biznisa. Svjedokinja je navela da je Hotel „Spa“ otvoren 2012. godine, te da su kao direktora hotela, postavili L.C.

koji im je preporučen od njihovih prijatelja kao kompetentna osoba od povjerenja. Objasnila da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića upoznala prilikom otvorenja restorana u Hotelu „Spa“ u decembru 2012. godine, navodeći da ih je L.C. predstavio kao „...izuzetno važne ljude..“. U odnosu na pozajmicu novca, svjedokinja T.D.L. je navela da se to dešavalo već krajem 2013. godine, kada je njen suprug, G.C., odobrio isplatu pozajmice, putem njihovog posrednika, direktora hotela L.C.. U tom smislu, svjedokinja je pojasnila da ih je u to vrijeme L.C. konstatno upozoravao „..da ima problema u poslovanju hotela, u smislu konstatnih kontrola različitih organa, te da su istovremeno imali neugodnost oko građevinskog zemljišta kojeg su kupili u Međugorju, zbog čega nisu mogli vršiti planirano građenje..“ Svjedokinja je dalje navela da je nekad u isto to vrijeme došao i zahtjev za pozajmicu preko L.C., a koji zahtjev je upućen tačno u trenutku kada su u Hotel „Spa“ počeli pristizati novci od poslovanja, što je svjedoka i njenog supruga jako iznenadilo. Svjedokinja je navela da su se u tom trenutku konsultovali sa L.C., koji im je rekao „...da ukoliko to može da se uradi, da bi to bilo bolje da se uradi“. Prije nego što su potpisani ugovori o pozajmici, svjedokinja D.L.T. je pojasnila da su se ona i njen suprug sreli sa optuženim Borisom Kordićem i Josipom Kvesićem, kojom prilikom je svjedokinja pitala optuženog Kordića „zašto i čega mi ovdje u Međugorju treba da se plašimo za naše aktivnosti?“, nakon čega joj je optuženi Kordić odgovorio: „Svega!“. Navela je da u tom trenutku nije razumjela šta se dešava, ali da je pozajmica odobrena, kao i da je sve ostale radnje oko toga izvršavao njihov direktor L.C., napominjući da se od iznosa od 100.000,00 EUR, odmah tražila isplata od 15.000,00 EUR u gotovini.

129. Svjedokinja je potvrdila da su joj poznati ugovori od 11.12.2013. godine i 13.12.2013. godine, da je iste dobila kada su prevedeni na talijanski jezik, kao i da im je rečeno od strane L.C. i optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, da supruge optuženih Kordića i Kvesića trebaju taj novac da započnu ili prošire poslovnu aktivnost koja se odnosi na trgovanje hotelskom opremom. U odnosu na ugovor o pozajmici, svjedokinja je navela da nisu tražene nikakve kamate, s obzirom da banka s kojom sarađuju u Italiji, nije tražila nikakve dodatne uplate, napominjući da su ona i njen suprug tražili da rok otplate bude tri godine. Svjedokinja T.D.L. je posebno dodala da su ona i njen suprug u tom periodu bili „...pod određenim pritiskom, odnosno tenzijama jer sve ono što se dešavalo oko nas bilo je kao nekakva nesigurnost, postojala je prijetnja da nam mogu zatvoriti hotel, mi smo imali dozvolu za rad, ali nismo još uvijek legaliziran hotel, sve je bilo u nekakvom

²⁵ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-52

okruženju nesigurnosti i nejasnoće od kako smo bili u Međugorju. Sva ta problematika ili ono što bi nam se moglo desiti, bilo nam je uvijek komunicirano od strane našeg direktora..“. Na upit tužioca da li je novac koji je dat na ime pozajmice vraćen, svjedokinja je istakla da „...novac nije vraćen, a nakon toga smo shvatili da je taj novac protraćen, osjećali smo se jako poniženi i ne znam koliko te iste osobe, koje su predstavljale državu BiH, imaju uopšte poštovanja prema nama i njihovim obiteljima..“. Na kraju svjedokinja T.D.L. je izjavila da je oštećena i navela da potražuje iznos za koji su oštećeni, posebno zato što se sva ta situacija odrazila i na njihovo poslovanje, navodeći da nakon što je njihov direktor (osuđeni) L.C. uhapšen, da su počeli da izlaze čudni članci o njihovom hotelu, nakon čega su hodočasnici koji su gosti hotela počeli da otkazuju smještaje, što je dovelo do smanjenog poslovanja i povrede ugleda Hotela „Spa“ Međugorje.

130. Činjenicu postojanja straha kod svjedoka G.C. i T.D.L., kao osnovnog motiva i razloga zbog čega je odobrena zatražena beskamatna pozajmica u iznosu od 100.000,00 EUR od strane optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, kao i ulogu osuđenog L.C. prilikom realizacije iste, Vijeće zaključuje i na osnovu uvida u Zapisnik o saslušanju svjedokinje T.D.L. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 0 KTO 000 7967 14 od 15.05.2014. godine²⁶, prezentovanog svjedokinji tokom glavnog pretresa u toku prvostepenog postupka, gdje je navela: „...ne znam da li je (osuđeni L.C.) razgovarao sa mojim mužem, al on je govorio da su to jako važne osobe koje posjeduju moć i L. je rekao da ukoliko bi se to moglo učiniti, bilo bi dobro. G. je pitao L. šta da radimo, šta bi ti uradio? L. je na to odgovorio ukoliko se može bilo bi dobro zadovoljiti ih..“, nakon čega je dodala sljedeće: „...strah zbog mjesta s kojeg je stizao taj zahtjev je preovladao kod mene i kod muža da smo mi i pored toga što smo znali da se radi o većem iznosu, znali da nema garancija za siguran povrat novca, te beskamatnu posudbu, što su bili razlozi zbog kojih smo ja i moj muž pristali na ovakvu posudbu, a opet ponavljam da je L. uporno tvrdio da se radi o vrlo važnim osobama koji svojim uticajem, a pogotovo Boris, su u takvoj mogućnosti da mogu donijeti razne, a za nas nepovoljne odluke. Iako nije bilo direktnih prijetnji, bilo je teško odbiti takav zahtjev, jer ja sam bila sigurna da bi mi odbijanjem zahtjeva za posudbu proizveli negativne posljedice po mene i mog muža..“

²⁶ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-53

131. Iz ovih iskaza jasno proizilazi više odlučnih činjenica. Osuđeni L.C. imao je ključnu ulogu posredovanja i pripreme za pozajmnicu kod oštećenih, na način da im je predočavao da su optuženi moćni ljudi iz Ureda za strance, sa kojima mogu imati problema, te je pri tom naveo primjer sa organizacijom koju su prethodno ova lica „zatvorila“. Obzirom da je L.C. bio osoba od povjerenja, te im je u izgled stavljena ozbiljna prijetnja da će njihova ulaganja u hotel „Spa“ biti ugrožena, nisu imali drugog izbora već da prihvate više nego nepovoljne uslove pozajmnice. Da je optuženi Kordić bio rukovodilac organizirane grupe jasno proizilazi iz načina ophođenja i donošenja odluka u vezi sa načinom na koji je trebalo ostvariti kriminalni cilj. Svjedok oštećeni C. je izjavio da ga je L.C. upoznao sa činjenicom da je Kordić na čelu Ureda za strance i da je on kod njih riješio pitanje boravišne dozvole. Oštećeni C. je izjavio da su optuženi Kordić i Kvesić došli lično kod njega da traže novac i da je uvijek Kordić govorio, a da je optuženi Kvesić uvijek bio tu, ali da je po položaju bio podređeniji u odnosu na optuženog Kordića. Očigledno je da je optuženi Kordić rukovodio cijelom grupom, kao i da je optuženi Kvesić uvijek bio dio zajedničkog dogovora, kako je to i sam oštećeni primjetio da je uvijek bio uz Kordića i saglašavao se sa njegovim aktivnostima.
132. Svjedokinja M.B., potvrdila je da je joj je poznato da su optuženi Kordić i Kvesić, zajedno sa L.C. išli u Italiju u decembru 2013. godine, u posjetu G.C., te dodala, da joj je G. u razgovoru oko pozajmice, rekao da je istu „..dao optuženom Kordiću kako bi pokrenuo neki biznis..“, što govori da je očigledno cijela ideja u vezi sa pozajmnicom potekla zapravo od Kordića. Svjedokinja B. je navela da joj je L.C. spominjao optuženog Josipa Kvesića, te da ga je okarakterisao kao „potrčka Borisa Kordića, odnosno kao nekoga ko radi s njim“, što je upravo u skladu sa načinom na koji je osmišljeno djelovanje ove organizirane grupe, prema kojem je upravo Kordić rukovodila, a optuženi Kvesić član koji slijedi upute optuženog, kao i ostali L.C. i V.P. koji su imali tačno određene uloge pri izvršenju ovog djela. Iskaze ovih svjedoka, Vijeće nalazi u potpunosti međusobno saglasnim i nedvosmislenim kada opisuju ključnu ulogu optuženog Kordića kao rukovodioca, i Kvesića kao dijela grupe kojoj je ostvarivanje protivpravne imovinske koristi na štetu oštećenog C. bio krajnji cilj.
133. Dokaz o postojanju ugovora o beskamatnoj pozajmici u iznosu od 100.000,00 EUR između pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o Čitluk i pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk na osnovu kojeg je ista realizovana, osim iz iskaza svjedoka G.C. i T.D.L., proizilazi i na osnovu analize uložene materijalne dokumentacije, i to Ugovora o zajmu od 11.12.2013.

godine²⁷ i 13.12.2013. godine²⁸, privremeno oduzetih od osuđene V.P., na osnovu Potvrde o privremenom oduzimanju – Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 16-02/3-5/14 od 26.02.2014. godine. Uvidom u pomenutu dokumentaciju, Vijeće je utvrdilo da je ista u pogledu sadržaja, u potpunosti saglasna sa iskazima svjedoka - oštećenih G.C. i T.D.L. Evidentno je da je najprije sklopljen ugovor o zajmu 11.12.2013. godine, da bi dana 13.12.2013. godine, potpisan novi ugovor o zajmu, istovrsnog sadržaja kao i raniji, uz dodatak da su na njemu i svojeručni potpisi/parafi optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića u svojstvu jemaca, kao i da su navedeni ugovori, nakon što su potpisani, notarski ovjereni dana 17.12.2013. godine, od strane A.M., notara iz Mostara.

134. Da je istovremeno sa naprijed opisanim aktivnostima osuđena V.P., kao pripadnica grupe za organizovani kriminal i direktorica osuđenog pravnog lica "Vlamon" d.o.o. Čitluk, u skladu sa unaprijed dogovorenim planom, vršila unaprijed dogovorene pripreme radnje vezane za raspodjelu beskamratne pozajmice nakon što ista bude isplaćena, Sud se nesporno uvjerio nakon što je izvršio uvid u Ugovor o zajmu od 16.12.2013. godine²⁹, privremeno oduzet od osuđene V.P., na osnovu Potvrde o privremenom oduzimanju – Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 16-02/3-5/14 od 26.02.2014. godine. Iz citiranog akta nesporno proizlazi da je dana 16.12.2013. godine, neposredno prije isplate beskamratne pozajmice u iznosu od 100.000,00 EUR, sačinjen ugovor o zajmu između pravnog lica "Vlamon" d.o.o. Čitluk kao zajmodavca, zastupanog od strane direktora – V.P. i osuđene V.P. kao zajmoprimca, u kojem je kao predmet beskamratne pozajmice naznačen iznos od 40.000,00 EUR, koji zajmodavac ustupa zajmoprimcu na period od tri godine. Vijeće cijeni da je navedenim postupanjem osuđene V.P., omogućeno neposredno raspolaganje protivpravnom imovinskom koristi članovima grupe za organizovani kriminal kojom je rukovodio optuženi Boris Kordić, a koja je stečena iznuđenom beskamratnom pozajmicom od strane pravnog lica "Granmir&Co" d.o.o. Čitluk.

135. U odnosu na okolnosti koje se tiču načina isplate i realizacije iznuđene beskamratne pozajmice u iznosu od 100.000,00 EUR, svjedočili su svjedoci Tužilaštva BiH, M.B., u inkriminisano vrijeme uposlenica u računovodstvu Hotela "Spa" Međugorje, te kao dodatni

²⁷ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-48**

²⁸ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-49**

²⁹ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-50**

svjedok Tužilaštva BiH, osuđena V.P., direktor i pravni zastupnik osuđenog pravnog lica "Vlamon" d.o.o. Čitluk.

136. Svjedokinja M.B. je potvrdila da je lično vidjela ugovor o pozajmici koji je glasio na iznos od 100.000,00 EUR između firme „Vlamon“ d.o.o. Čitluk i firme „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk. Svjedokinja je dalje istakla da je dio navedene pozajmice u iznosu o 15.000,00 EUR, kao akontacija, odmah isplaćena na način da su iznos od 10.000,00 EUR preuzeli optuženi Kvesić i osuđena P. u hotelu, a da je svjedokinja kasnije, kroz blagajnu vidjela da je i ostatak od 5.000,00 EUR isplaćen istim licima. Svjedokinja je istakla da joj je poznato da su optuženi Kordić i Kvesić, zajedno sa L.C. išli u Italiju u decembru 2013. godine, u posjetu G.C., te dodala, da joj je G. u razgovoru oko pozajmice, rekao da je istu „..dao optuženom Kordiću kako bi pokrenuo neki biznis..“. Svjedokinja je navela da joj je L.C. spominjao optuženog Josipa Kvesića, te da ga je okarakterisao kao „potrčka Borisa Kordića, odnosno kao nekoga ko radi s njim“. O činjenici predaje dijela pozajmice u gotovini, svjedokinja B. je odgovorila da je „..direktor L.C. izvadio novac, stavio ga na sto, te ga gurnuo prema optuženom Kvesiću i V.P..“, nakon čega je svjedok izašla iz prostorije, te nije vidjela ko je tačno uzeo novac. Svjedokinja B. je također istakla da je pozajmica evidentirana kroz knjige i to na pravno lice „Vlamon“ d.o.o. Čitluk.

137. Pored ovih dokaza, cijenjen je i iskaz svjedoka optužbe V.P., koja je pravosnažno osuđena za navedene krivičnopravne radnje počinjenje u svojstvu pripadnika grupe za organizovani kriminal. Svjedokinja V.P. je potvrdila da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića upoznala posredstvom osuđene A.M. početkom 2013. godine, te da su nakon toga aktivno nastavili druženje. U odnosu na pozajmicu u iznosu od 100.000,00 EUR od pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, svjedokinja V.P. je pojasnila da joj je optuženi Kvesić tokom 2012. godine govorio da ima određenih dugovanja u porodičnoj firmi, te da mu je osuđeni L.C. rekao da će dobiti pozajmicu od njega, kako bi iste rješio. Svjedokinja je dalje pojasnila da je „..pozajmica trebala ići na „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, a kad pare legnu, da se dio novca isplati optuženom Kvesiću da rješi dugove, a drugi dio za poslovanje pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk.“ Svjedokinja je pojasnila da je u to vrijeme, za nju osuđeni L.C. bio vlasnik firme „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, a da je kasnije saznala da to nije istina, s obzirom da se ona nije bavila detaljima ugovora o pozajmici, posebno jer su optuženi Kordić i Kvesić bili jemci te pozajmice. Svjedokinja V.P. je navela da joj je optuženi Kvesić rekao da će 15.000,00 EUR biti isplaćeno u gotovini, a da će ostatak novca biti uplaćen preko računa. U tom smislu, svjedokinja V.P. je navela da je jedan dan,

na poziv optuženog Josipa Kvesića, otišla s njim do L.C. u njegovu kancelariju, kojom prilikom su na ruke dobili 5.000,00 EUR, uz napomenu da će ostalih 10.000,00 EUR biti isplaćeno kasnije, kao i da će jedan dio tog novca otići u ruke optuženom Borisu Kordiću.

138. Svjedokinja je dalje navela, da je ostatak novca u iznosu od 85.000,00 EUR uplaćen na račun pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, nakon čega je svjedokinja htjela da odmah prebaci dio novca na račun porodične firme optuženog Josipa Kvesića, ali on nije pristao na to, nakon čega je svjedokinja, po instrukciji svoje knjigovođe, napravila ugovor o pozajmici između sebe i pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, po tom osnovu isplatila 40.000,00 EUR, a onda u različitim iznosima do 30.000,00 KM podizala novac sa svog računa i davala ga optuženom Josipu Kvesiću. Kada je na savjet svoje knjigovođe, svjedokinja zatražila da na ime navedenih posudbi, optuženi Josip Kvesić potpiše izjave da je primio novac, isti je burno reagovao, nakon čega je po kazivanju svjedoka, izjavu zapalio, ili poderao ne može se sjetiti. Svjedokinja P. se, nakon što je suočena sa zapisnikom o ispitivanju u svojstvu osumnjičene od 20.03.2014. godine, decidno izjasnila da je jedina istina ono što je izjavila tokom svog svjedočenja u sudnici, kao i na zapisnicima o saslušanju u svojstvu svjedokinje iz 2019. godine, ističući da je 2014. godine bila pod uticajem optuženog Josipa Kvesića kojeg je htjela da zaštiti od krivičnog gonjenja, dodajući da je u septembru 2014. godine shvatila „..da se radi o manipulatoru koji joj je preko svojih prijatelja prijetio da će završiti u grobu, ukoliko nastavi raditi šta je radila do sada..“

139. Osim ovog iskaza svjedokinje V.P., Vijeće je imalo u vidu i Zapisnik o saslušanju svjedokinje V.P. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 0 KTO 000 7967 14 od 11.10.2019. godine³⁰, kada je svjedokinja P. istakla: „sjećam se da mi je Josip Kvesić, ne mogu se sjetiti tačnog datuma, to je bio mjesec oktobar 2013. godine, rekao da na ime obiteljske firme koja je u tom periodu loše poslovala, te imala neka plaćanja, trebao dobiti pozajmicu od vlasnika Hotela „Spa“. Žalio mi se da li je pametno ili ne da na svoju obiteljsku firmu dobiva taj novac ili ne, jer je imao sumnje da je pod istragom i da ne bi bilo pametno da on kao državni inspektor za strance, prima novac od stranaca, pogotovo jer je tolika količina novca trebala ići preko računa, pa bi bilo evidentirano i sumnjivo. Rekao mi je da taj novac koji bi bio dobiven, bio zasluga njega i Borisa i njihovog poznanstva i prijateljskog odnosa

sa vlasnicima Hotela „Spa“. Tek tada sam saznala da je L.C. samo direktor u Hotelu „Spa“, a ne vlasnik kao što sam do tada mislila“

140. Optuženi Boris Kordić svjedočio je u korist svoje odbrane tokom prvostepenog postupka, te je izjavio da je određeno vrijeme bio u prijateljskim odnosima sa G.C., te „..da je često bio gost hotela „Spa“ koji je bio u njegovom vlasništvu, da ga je L.C. častio u par prilika, kao i da je optuženi sam organizovao par druženja u tom hotelu, koje je sam finansirao..“. Što se tiče hotela „Spa“ u Međugorju, optuženi je ukazao da se radilo o rijetkom slučaju ugostiteljskog objekta koji je u Međugorju radio cijelu godinu i isplaćivao plate radnicima, iako sezona u Međugorju traje 6 mjeseci, navodeći da je pravno lice „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, u okviru koje je poslovao hotel, bila dobrostojeća firma. Izjašnjavajući se o razlozima zbog kojih je došlo do sporne pozajmice, optuženi Kordić je pojasnio da je u tom periodu saznao da je V.P. ostala bez posla, pa je povezo osuđene L.C. i V.P., pri tome garantirajući svom svojom imovinom za eventualni dug V.P.. Kao razloge za navedeno postupanje, optuženi je istakao da je htio pomoći V.P., te u krajnjem slučaju i sebi obezbijediti potencijalno radno mjesto, jer je imao naznake da mu se želi nauditi u Službi za poslove sa strancima. Vezano za ugovor o pozajmici, optuženi je istakao da je isti zaključen krajem 2013. godine, da je bio određen na način da su prve tri godine bile grace period, nakon čega je dospjevala obaveza vraćanja duga. Optuženi je istakao da je u trenutku potpisivanja jamstva imao informaciju da je novac prebačen na „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, ali da je iz dokumentacije tužilaštva saznao da je novac blokiran.

141. Međutim, pomenuti iskaz optuženog Borisa Kordića, je neprihvatljiv budući da je kontradiktoran vrlo uvjerljivim svjedočenjima oštećenih i svjedokinje V.P., kao i svjedoka A.K., L.K., M.B.

142. Za krivično djelo Iznude bilo je neophodno utvrditi postojanje bitnog obilježja krivičnog djela koje se odnosi na „ozbiljnu“ prijetnju, koja je upućivana oštećenima, pa je s tim u vezi Vijeće van svake razumne sumnje utvrdilo da su prijetnje koje su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, uputili talijanskim državljanima, bračnom paru G.C. i T.D.L., suvlasnicima firme „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, te hotela „Spa“ u Međugorju, koji je poslovao u sklopu pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, imale izrazito visok stepen

³⁰ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1.1**

ozbiljnosti i kao takve su ih oštećeni i doživjeli i vrlo jasno su se tokom svjedočenja o tome izjasnili. Okolnosti koje su činile prijetnju ozbiljnom su se ogledale u činjenici da su navedenim stranim državljanima, prijetnje dolazile direktno od predstavnika države u kojima su talijanski državljani boravili, odnosno od ovlaštenih službenih lica Službe za poslove sa strancima, a koji su koristeći nepoznavanje pozitivnih pravnih propisa u BiH od strane G.C. i T.D.L., stvorilo je atmosferu pritiska, neizvjesnosti, ali i strepnje kod navedenih oštećenih stranih državljana, posebno jer im je osuđeni C. uvjerljivo stavljao u izgled “sudbinu koje su doživjeli objekti u Bijakovićima u vlasništvu “Nuovi Orizzonti”³¹, što su kroz svjedočenje više puta pred Sudom potvrdili i sami oštećeni strani državljani.

143. Dakle, iz perspektive oštećenih koji su se nalazili u stranoj državi u koju su uložili velika novčana sredstva i započeli posao, takve okolnosti bile su više nego zabrinjavajuće i sasvim je izvjesno da su bili prinuđeni da pristanu da daju novac, iako to za njih nije bilo povoljno. Optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić su nesumnjivo znali u kakav su položaj bezizlaznosti doveli oštećene i znali su da oni nemaju drugog izbora već da im daju novac kako bi onemogućili probleme u poslovanju Hotela “Spa” u Međugorju kroz različite vidove nametnutih inspeksijskih kontrola, kao i čestih kontrola gostiju – stranih državljana, od kojih uveliko zavisi poslovna aktivnost Hotela “Spa” u Međugorju. Vijeće nalazi dokazanim van razumne sumnje da je upravo sve ovo navedeno, u potpunosti opredjelilo oštećene C. i T.D.L., suvlasnike firme „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, te hotela „Spa“ u Međugorju, koji je poslovao u sklopu pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, da na svoju štetu sklope ugovor o beskamatnoj pozajmici u iznosu od 100.000,00 EUR sa rokom otplate od tri godine, sa licima koje do momenta izvršenja iznude nisu poznavali.

144. Vezano za krivičnopravne radnje krivičnog djela Iznude koje su, kako je naprijed nesporno utvrđeno, preduzimali optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, prvi kao rukovodilac grupe, drugi kao pripadnik grupe, Vijeće zaključuje da su djelovali sa direktnim umišljajem, budući da je utvrđeno da su obojica bili potpuno svjesni da zajednički djeluju u sastavu grupe za vršenje krivičnih djela. Vijeće nalazi da su optuženi Boris Kordić, kao rukovodilac grupe za organizovani kriminal i optuženi Josip Kvesić, kao pripadnik grupe za organizovani kriminal, zajedno sa pravosnažno osuđenim pripadnicima grupe L.C., V.P.,

kao i uz korištenje osuđenog pravnog lica „Vlamon“ d.o.o. Čitluk, stavili u izgled ozbiljnu prijetnju da će na osnovu svog službenog položaja, i to optuženi Kordić u svojstvu šefa Terenskog centra Mostar, Službe za poslove sa strancima, a optuženi Kvesić u svojstvu inspektora Terenskog centra Mostar, Službe za poslove sa strancima, koristeći službena ovlaštenja, posredovati kod različitih inspekcija kako bi se onemogućilo poslovanje Hotela “Spa” u Međugorju. Sve navedeno je u cilju sticanja protivpravne imovinske koristi, odnosno ostvarivanja beskamratne pozajmice u iznosu od 100.000,00 EUR od pravnog lica “Granmir&Co”, d.o.o. Čitluk, u okviru kojeg posluje Hotel “Spa” Međugorje, a koje je u suvlasništvu talijanskih državljana G.C. i T.D.L. Oni su na ovaj način u potpunosti ostvarili obilježja krivičnih djela opisanih u izreci presude i to optuženi Boris Kordić kao rukovodilac grupe krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. KZ FBiH, a optuženi Josip Kvesić kao pripadnik grupe krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. KZ FBiH.

145. Branilac optuženog Kordića tvrdi da optuženi nikakvu imovinsku korist nije stekao iz pozajmice i da prvobitna tvrdnja tužilaštva o kupovini vozila iz ovih sredstava, tokom dokaznog postupka nije dokazana. Odbrana je svojim izvedenim dokazima potvrdila da je vozilo kupljeno iz zakonitih sredstava optuženog.

146. Ovakvi navodi odbrane su neosnovani. Svjedoci koji su ispitani u okviru ove tačke potvrđuju dominantan položaj optuženog Kordića u odnosu na optuženog, neki ga čak nazivaju „potrčom Borisa Kordića“. Svjedokinja V.P. potvrđuje da je dio novca iz pozajmice koji je isplaćen u gotovini trebao otići optuženom Kordiću. Imajući u vidu rukovodeću ulogu optuženog Kordića u grupi za organizovani kriminal, jedini mogući zaključak koji se nameće je da je optuženi Kordić iz beskamratne pozajmice stekao određenu materijalnu korist.

147. Vijeće podsjeća da je članom 1. KZ BiH koji propisuje osnovne pojmove, između ostalog regulisano da je grupa za organizirani kriminal grupa koja je formirana radi sticanja materijalne koristi. Za ispunjenje ovog uslova bitno je da je motiv formiranja same grupe za organizirani kriminal sticanje materijalne koristi. Sam način raspodjele stečene materijalne

³¹ Nesporno utvrđeno od strane Vijeća u obrazloženju tačke 1 osuđujućeg dijela presude.

koristi među članovima grupe za postojanje krivičnog djela iz člana 250. KZ BiH, nije bitan. Bitno je da je grupa za organizirani kriminal dobila materijalnu korist. Također, nije bitno ni da su svi članovi grupe dobili neki ili isti iznos. Stoga, pri nesporno utvrđenoj činjenici da je zaključenjem ugovora o pozajmici stečena materijalna korist za grupu u iznosu od 100.000,00 EUR-a, za utvrđivanje krivice članova grupe je potpuno nebitno koliki iznos je dobio pojedini član grupe. Konačno, tvrdnja odbrane da je vozilo optuženog Kordića kupljeno iz zakonitih sredstava, za utvrđivanje njegove krivice u vezi ove tačke optuženja je pravno irelevantna.

5. Tačka 3. izreke presude

148. Tačkom 3. izreke presude, utvrđeno je da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, zajedno sa ranije osuđenima V.P. i A.M. u periodu od mjeseca oktobra 2013. godine do kraja 2013. godine optuženi Boris Kordić kao šef Terenskog centra Mostar - Službe za poslove sa strancima, a optuženi Josip Kvesić kao inspektor Terenskog centra Mostar - Službe za poslove sa strancima, u skladu sa prethodnim međusobnim dogovorom sa V.P. i A.M. koje su postupajući po uputama i naredbama optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, a Josip Kvesić postupajući po nalogima Borisa Kordića, opisanim radnjama počinili krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. Krivičnog zakona BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. Krivičnog zakona BiH i krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. Krivičnog zakona Federacije BiH, na štetu talijanskog državljanina L.D.I., vlasnika pravnog lica „Shara Argenteria“ d.o.o. Čitluk.

149. Radnje kojima su ostvarena obilježja ovog krivičnog djela ogledaju se u tome što je optuženi Boris Kordić kao rukovodilac grupe za organizovani kriminal i šef Terenskog centra Mostar i optuženi Josip Kvesić, kao pripadnik grupe za organizovani kriminal i inspektor Terenskog centra Mostar, po prethodnom dogovoru zajedno sa pravosnažno osuđenim pripadnicima grupe V.P. i A.M., a koje su postupale po uputama i naredbama optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, u više navrata uputili ozbiljne prijetnje talijanskom državljaninu L.D.I. da će na osnovu svog službenog položaja, koristeći službena ovlaštenja, donijeti rješenje o protjerivanju L.D.I. iz Bosne i Hercegovine na pet godina, ali da se navedeno može izbjeći ili smanjiti na kraći period izгона ukoliko L.D.I., osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M. preda iznos od 20.000,00 EUR, na koji način bi, zloupotrijebivši svoj službeni položaj, optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, zajedno sa osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal,

iznudom pribavili navedeni iznos novca kao protupravnu imovinsku korist od ovog oštećenog stranog državljanina.

150. Nesporno je utvrđeno da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić u inkriminisano vrijeme, imali svojstvo „službene osobe u institucijama Bosne i Hercegovine”, svojstvo ovlaštenih službenih osoba u Terenskom centru Mostar Službe za poslovanje sa strancima, kako je to detaljno navedeno u prethodnim dijelovima³² obrazloženja presude.
151. Radnje kojima su optuženi ostvarili obilježja imenovanih krivičnih djela opisanih u tački 3. izreke presude, dokazane su van razumne sumnje na temelju prvenstveno iskaza svjedoka i to oštećenog L.D.I., te B.B., ali i lica koja su vršila unutrašnju kontrolu rada Službe za strance TC Mostar E.O. i D.M., kao i svjedoka B.J. i svjedokinja – osuđenih V.P. i A.M., te ostalih svjedoka.
152. Kao nespornu činjenicu koja je i dokumentovana u prihvaćenim dokazima, Vijeće je prihvatilo da je talijanski državljanin L.D.I., dana 18.10.2013. godine, u Terenskom centru Mostar Službe za poslove sa strancima, kojim je u svojstvu šefa terenskog centra, rukovodio optuženi Boris Kordić, izvršio prijavu adrese boravka u BiH, nakon čega mu je istog dana, izdata Potvrda o prijavi adrese boravka, broj: ...³³. Vijeće je također utvrdilo da se talijanski državljanin L.D.I., u inkriminisano vrijeme bavio trgovačkom djelatnošću, te da je u Bijakovićima bb, Međugorje, opština Čitluk bio vlasnik pravnog lica „Shara Argenteria“ d.o.o. Čitluk, koja se bavila prodajom suvenira, dok je direktor navedenog pravnog lica bilo lice B.B., prema kazivanju samog svjedoka oštećenog L.D.I., i svjedoka B.B..
153. Oštećeni L.D.I. saslušan je u svojstvu svjedoka u toku prvostepenog postupka i tada je izjavio da je prvi put došao u Bosnu i Hercegovinu krajem 2010. godine, a zatim ponovo 2011. godine i da je primarni razlog njegovog dolaska bilo hodočašće. U 2011. godini osnovao je trgovinsku firmu u Međugorju „Shara Argenteria“ d.o.o. Čitluk, te istakao da je direktor firme bio B.B., da je firma je ukupno imala tri trgovine, iz kojih razloga su njegovi dolasci od 2012. godine bili poslovne prirode. Svjedok je objasnio da je dana 13.10.2013. godine, podnio prvi zahtjev za dozvolu boravka u BiH, na način da je prvo

³² Vidi para. 51.- 55.;

³³ Uložena kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-104**

otišao u Sarajevo u Italijansku ambasadu, a zatim je dana 18.10.2013. godine, otišao u Službu za strance u Mostaru sa dokumentacijom firme, nakon čega mu je izdat karton sa potpisom i pečatom, koja je vrijedila 90 dana, sa napomenom da mu je rečeno da je dozvola boravka od 90 dana prvi korak kako bi dobio dozvolu boravka na godinu. Oštećeni je detaljno opisao probleme sa kojima se suočio nakon što je dobio potvrdu o dozvoli boravka od 18.10.2013. godine. Naveo da je 20. ili 22.10.2013. godine, u njegov dućan koji je bio u fazi pripreme i gdje su radovi bili u toku, došao optuženi Josip Kvesić, kojeg nije poznao ranije, ali je saznao kasnije da je inspektor u Službi za strance u Mostaru. Svjedok je istakao da mu je tom prilikom optuženi Kvesić tražio putnu ispravu, te je svjedok prije nego mu ga je predao, nazvao B.B. telefonom, kako bi mu pomogao oko prevoda. Tom prilikom, B.B. je saopštio svjedoku da treba predati pasoš optuženom Josipu Kvesiću, „..s obzirom da postoji problem..”, što je svjedok i uradio, napominjući da je odmah nakon toga optuženi Kvesić otišao, bez davanja obrazloženja za oduzimanje pasoša ili potvrde o predaji pasoša. Svjedok L.D.I. je dalje istakao da je istog dana do njega došao B.B., koji mu je rekao da sutra dan trebaju ići u Službu za poslovanje u Mostar. Svjedok je dalje pojasnio da je dan nakon toga, odnosno 25.10.2013. godine, u obližnjem kafiću, zabrinut ispričao svoj problem koji mu se desio osobi po imenu A., koja mu je rekla da ona poznaje jednu osobu, koja bi mogla to sve razriješiti i nakon A. poziva telefonom nakon nepunih pet minuta u kafić dolazi osoba koja se predstavlja kao V.. Svjedok je naveo da je A. objasnila njegov problem V., da su mu prethodnog dana uzeli pasoš, na šta je V. rekla „...da nema nikakvih problema, da ona ima puno prijatelja i da se može taj problem lako riješiti..“. V. je onda rekla da mogu svi zajedno otići u Službu za strance u Mostar ili da mogu nazvati, na šta svjedok nije pristao, tražeći vremena za samog sebe da razmisli o daljim koracima, jer nije shvatao u čemu je problem.

154. Svjedok L.D.I. je potom opisao odlazak sa B.B. u Službu za strance u Mostar, ističući da dok je čekao u hodniku, primjetio je da V. izlazi iz kancelarije inspektora Službe za strance optuženog Josipa Kvesića. Nakon što je ušao u kancelariju, svjedok je istakao da su tu bili optuženi Josip Kvesić i prevodilac, da je ispitivanje je trajalo jedan i po do dva sata, kao i da je sve vrijeme optuživan od strane optuženog Kvesića da se bavi trgovinom oružja i zlata, što je svjedok negirao, tražeći da mu se vrati pasoš. Svjedok je dalje naveo da je optuženi Josip Kvesić to odbijao da uradi, napominjući svjedoku da postoji mogućnost da bude protjeran iz BiH, što je svjedoku bilo nerazumljivo, s obzirom da je pet dana prije toga dobio dozvolu boravka i ovjeren karton. Tokom ispitivanja, svjedok je naveo da mu je optuženi Josip Kvesić rekao da izađe napolje, „...da mu B. treba nešto

saopštiti..“ uz napomenu svjedoka da za vrijeme trajanja njegovog ispitivanja, jedina stvar koju je primjetio je bila da se optuženi Josip Kvesić konstatno dopisivao sa nekim putem mobitela. Oštećeni je dalje istakao da nakon što je izašao iz kancelarije, sačekao ga je B.B. te mu je rekao da je bio na kafi sa V.P. koja mu je rekla da se „.L. problem može riješiti na način da se treba dati 30.000,00 EUR ili će biti protjeran iz BiH na vremenski period od 5 godina..“, a koju istu informaciju je svjedok već ranije čuo od optuženog Josipa Kvesića tokom ispitivanja u kancelariji. Svjedoku je od strane tužioca tokom sjedočenja predložen Zapisnik o saslušanju svjedoka, broj: T20 0 KTO 007967 14 od 07.04.2014. godine³⁴ i svjedok L.D.I. je potvrdio da se na zapisniku nalaze njegovi potpisi kao i tačnost sadržaja citiranog dijela iskaza od strane tužioca, kako slijedi: „prije nego što smo otišli vidio sam da je ušao i ponovo izašao drugi inspektor Boris prepoznao sam ga kasnije kad sam vidio njegovu fotografiju i onda se sjetio da je to bio on, i da je slušao i izašao iz Josipove kancelarije a prije toga ga nisam poznavao..“. Vijeće je cijeno i ono što je oštećeni izjavio u pomenutom Zapisniku o saslušanju svjedoka - oštećenog L.D.I. u Tužilaštvu BiH, u kojem je navedeno: „kad su mi tako nešto rekli, ja sam se strašno osjećao, dva i po sata su me ispitivali, pitali su me sve moguće, porijeklo familije, moj dosadašnji život, ponašanje, što me je sve veoma teško pogodilo, bio sam jako uzbuđen, pogotovo što nisam nikada imao problema sa zakonom. Nakon dva i po sata, a oni su kontantno pisali porukice na mobitel, inspektor mi je rekao da izađem napolje da mi B. mora nešto reći.“

155. U odnosu na zatraženi iznos od 30.000,00 EUR, svjedok je naveo: „Izašao sam iz kancelarije, a tamo je bio i B. i on mi je rekao „L. ima problema“, da bi se zatvorilo jedno oko, „zažmirilo“, treba platiti 30.000,00 EURa. Ja sam se jako loše osjećao, to me je toliko pogodilo, malo je falilo da mi od svega toga pozli.“ Svjedok je dalje naveo: „više volim da se vratim u Italiju, nego da pristanem na ovu „ponudu“, jer sam sve ovo shvatio kao ucjenu prvenstveno od strane inspektora, a mislim na Josipa, te V. i A., jer sam do tog trenutka upoznao te tri osobe.“ Svjedok je potvrdio da je tog dana vidio i optuženog Borisa Kordića, ističući: „prije nego što smo otišli vidio sam da je ušao i ponovo izašao drugi inspektor. Znači Boris.“

³⁴ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-5

156. Da je dana 24.10.2013. godine izvršena kontrola poslovnih prostorija pravnog lica "Shara Argenteria" d.o.o. Čitluk od strane optuženog Josipa Kvesića, nakon čega je po uputama optuženog Josipa Kvesića, L.D.I. dana 25.10.2013. godine, pristupio u službene prostorije Službe za poslove sa strancima – Terenski centar Mostar, kojom prilikom su inicirane radnje iznude od strane optuženog Josipa Kvesića, upućivanjem ozbiljnih prijetnji da će L.D.I. biti protjeran iz BiH, s obzirom na postojanje navodnih saznanja da se isti bavi nedozvoljenim prometom oružja i zlata, dok je istovremeno osuđena V.P., obavijestila B.B. da L.D.I. može dobiti dozvolu boravka u BiH za iznos od 30.000,00 EUR, proizilazi osim iz iskaza oštećenog, također i iz iskaza svjedoka B.B., kao i osuđenih pripadnica grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M..
157. Potpuno saglasnu izjavu izjavi oštećenog pred Sudom BiH u toku prvostepenog postupka dao je i svjedok B.B.. Svjedok je potvrdio da poznaje L.D.I., koji mu je predložio da bude direktor u njegovoj firmi „Shara Argentaria“, koju je L.D.I. osnovao 2011. godine, radi prodaje suvenira. Svjedok B. je naveo da ga je u drugoj polovini 2013. godine, telefonom kontaktirao L.D.I., kada mu je rekao da je u njegovu radnju došao inspektor za strance, s kojim je svjedok razgovarao putem L. telefona, jer L.D.I. nije poznao jezik. Svjedok je istakao da mu je u tom razgovoru inspektor rekao da je došao da izvrši uvid po kom osnovu L.D.I. boravi u BiH, nakon čega se svjedok zaputio ka radnji, ali kad je stigao, nije zatekao inspektora, nego samo L.D.I. koji mu je saopštio da mu je inspektor uzeo putnu ispravu bez ikakvog dokumenta, uz instrukciju da se L.D.I. sutra dan mora javiti u Službu za poslove sa strancima – Terenski centar Mostar. Svjedok je dalje naveo da je prije odlaska u Mostar, L.D.I. kontaktirao svoju kolegicu, osuđenu A.M. kojoj je ispričao šta mu se desilo, s obzirom da je upravo ona L.D.I. 15 dana prije opisanog događaja, rekla da će doći do kontrole njegove radnje od strane nadležnih organa. Svjedok je dalje naveo da se u tom trenutku pojavljuje i osuđena V.P., s kojom se L.D.I. zajedno sa osuđenom A.M. nalazi u kafiću „Alf“, kojom prilikom osuđena „..V.P. nudi pomoć da se riješi situacija oko problema koji je L. imao.“ Svjedok je dalje opisao odlazak sa L.D.I. u Službu za strance u Mostar, te istakao da je pred kancelarijom lično upoznao optuženog Josipa Kvesića, koji svjedoku nije dozvolio da uđe zajedno sa L.D.I., s obzirom da mu je rečeno da „..služba ima svog prevodioca..“, nakon čega svjedoku prilazi osuđena V.P. koja je u tom trenutku izlazila iz kancelarije optuženog Kvesića, te svjedoka poziva na kafu, „..prikazujući mu da L. ima problem i da je osumnjičen za šverc oružjem i zlatom, te ona nudi svoju uslugu, obećavala je da može riješiti situaciju, skloniti je sa strane i da L. neće biti protjeran iz BiH, ali da L. prijete protjerivanje od 5 godina iz BiH, te da neće biti protjeran ukoliko podmite,

odnosno ako se plati 30.000 EURa određenim ljudima koji su na fukciji u Sarajevu, odnosno da će nakon njene intervencije pasoš biti vraćen..“. Svjedok je posebno istakao činjenicu da je tokom tog razgovora, osuđena V.P. od njega tražila da mobitel ostavi na sto kako bi ona vidjela da se razgovor ne snima, ali da se ona sve vrijeme dopisivala s njemu nepoznatim licem tekstualnim porukama, nakon čega je rekla da „...ona mora ići, te da će L. brzo završiti sa ispitivanjem..“.

158. Svjedok je dalje naveo da kad je došao do Službe za poslove sa strancima nakon kafe sa osuđenom V.P., L.D.I. je bio ispred tačno kako mu je osuđena P. i rekla da će biti, kojom prilikom je ista svjedoku rekla da „...Idi i razgovaraj sa L. ...“. Kad se sastao sa L.D. I., isti mu je rekao da mu je optuženi Josip Kvesić rekao identičnu stvar, odnosno da L.D.I. i svjedok moraju razgovarati. Svjedok je posebno istakao da su na udaljenosti od oko 5 metara od njega i L.D.I., stajali optuženi Josip Kvesić i osuđena V.P. koji su nešto razgovarali, nakon čega im prilazi optuženi Josip Kvesić i govori L.D.I., a što je svjedok B. L. prevodio „...da se može rješiti situacija, ali da se L. tereti da trguje drogom, oružjem, zlatom, da se može rješiti za 30.000 EURa..“, na što je L. negodovao, uz napomenu svjedoka da je isti bio preplašen.

159. U pogledu odlučne činjenice postojanja zajedničkog plana i prethodnog dogovora između optuženog Borisa Kordića i Josipa Kvesića sa osuđenim članovima grupe, pripadnicama grupe V.P. i A.M., oko upućivanja ozbiljniji talijanskom državljanu L.D.I. u mjesecu oktobru 2013. godine, kako bi navedeni na štetu svoje imovine, isplatio traženi iznos novca optuženima, iskaz su dale osuđene V.P. i A.M., koje su, kako je već prethodno navedeno, priznale izvršenje krivičnog djela i osuđene presudom Suda BiH.

160. Osuđena pripadnica grupe za organizovani kriminal V.P. je tokom prvostepenog postupka, potvrdila da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića upoznala posredstvom osuđene A.M. početkom 2013. godine, te da su nakon toga aktivno nastavili druženje. U odnosu na talijanskog državljanina L.D.I., svjedokinja je navela da je prvi put čula za to ime na jednom od druženja, kojom prilikom je osuđena A.M. optuženom Kvesiću govorila o njemu, kada mu je sugerisala da se „..L.D.I. bavi nelegalnim stvarima, da je L. pun novca, da drži suvenirnice, te da bi bilo šteta da se oni ne pokušaju okoristiti od njega..“, s obzirom na to da bi L. sigurno htio platiti svoj boravak u BiH, za koji je osuđena M. optuženom Kvesiću rekla da je nelegalan, te da bi optuženi Kvesić to mogao provjeriti. Svjedokinja P. je opisala da je nedugo nakon toga došlo do sastanka između nje, osuđene

M. i L.D.I. u kafe „Alf“ u Bijakovićima, kada je osuđena A.M. ispričala da je kod L. izvršena kontrola, te da se sjetila V.P., u smislu „..da bi ona mogla “pomoći” L.“.

161. Pored iskaza osuđene V.P. tokom glavnog pretresa, u pogledu činjenice postojanja prethodnog dogovora o vršenju iznude prema L.D.I., Vijeće je cijenilo i Zapisnik o saslušanju svjedokinje V.P. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 17.05.2019. godine³⁵, u kojem je svjedokinja P. detaljnije objasnila postupanje i ulogu optuženog Josipa Kvesića. U tom smislu, svjedokinja V.P. je navela da je prvi put čula za L.D.I. od osuđene A.M., te istakla da „prilikom jednog od tih druženja sa Kvesić Josipom, na kojem je bila prisutna i A.M., a to je bilo mislim početak 10. mjeseca 2013. godine, A.M. je Josipu Kvesiću govorila o L., njegovom poslovanju u Međugorju, govorila mu je o tome da se L. bavi nezakonitim uvozom nekog srebra i zlata. Ona mu je rekla da je direktor te L. firme njen bivši kolega koji je konobar, B.B., te da misli da su u velikim novcima i Josipa navodi do L., govoreći mu da je tu nezakonito i da bi mogao nabaviti, pribaviti sebi posla. Između ostalog i ranije mi je Josip u našim druženjima govorio kako strani državljani dobivaju dozvole, neki odmah, neki kasnije, tj. ovisno od njihove finansijske situacije i njihovih poznanstava. Pričao mi je o nekim stranim državljanima koji su posredstvom njihovih poznanika dobivali brže dozvole. O tim razgovorima je znala i A., prisustvovala je tim razgovorima, a ponekad i Josip i ja smo nasamo pričali o tome, ali bih ja to A. u razgovoru rekla. A.M. je tada rekla da je L. u odličnoj finansijskoj situaciji, a da ima velik interes da oстане na području BiH, te da bi mogli samo njega malo „uzdrmati“ i na taj način uzeti od njega novac. „ U odnosu na novčani iznos koji je L. trebao da plati, svjedokinja V.P. je navela da „... ne mogu se sjetiti ko je rekao, odnosno čija je ideja bila 30 tisuća EURa, ali znam da Josip Kvesić, A.M. i ja smo otvoreno za kavom prilikom druženja pričali o tome i tako je Josip pitao A. da li ona ima direktni pristup L. i da li mu može pristupiti kao prijateljica. Ista je rekla da može i tada smo se dogovorili da ćemo od L. nakon što Josip izvrši uvid u njegove kancelarije tražiti 30 tisuća EURa, da bi dobio dozvolu boravka na području BiH i još neke dodatne pogodnosti koje bi njemu zatrebale.“

162. Kada je u pitanju uloga optuženog Josipa Kvesića i osuđene V.P., u smislu načina obavješćavanja L.D.I. oko visine iznosa novca koji treba da bude plaćen, a da zauzvrat L.D.I. dobije dozvolu za boravak u BiH, svjedokinja P. je na navedeni Zapisnik o

saslušanju svjedoka u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 17.05.2019. godine navela: „Josip mi govori da će napraviti neki sastanak sa L., a da u međuvremenu vidimo A. i ja da li će B. pristati na iznos od 30 tisuća EURa za L. ostanak u BiH. Tada sam ja izašla iz ureda Josipa Kvesića i uputila se autu, a na izlazu sam srela B.B. i L.. Tom prilikom B.B. me pozvao na kavu, dok je L. kod inspektora i daje izjavu, s napomenom da je B. očekivao da će moći prisustvovati na tom sastanku, ali mu je Josip Kvesić rekao da ne može prisustvovati jer imaju svog službenog prevodioca. Tada B.B. i ja idemo u obližnji kafić blizu Službe za poslove sa strancima i govorim mu o saznanjima ta L. i njegove firme kojom je B. rukovodio“.

163. Svjedokinji P. je tokom prvostepenog postupka predložen zapisnik o ispitivanju u svojstvu osumnjičene od 20.03.2014. godine, ali pojasnila je da je jedina istina ono što je izjavila tokom svog svjedočenja u sudnici, kao i na zapisnicima o saslušanju u svojstvu svjedoka iz 2019. godine, ističući da je 2014. godine bila pod uticajem optuženog Josipa Kvesića kojeg je htjela da zaštiti od krivičnog gonjenja, dodajući da je u septembru 2014. godine shvatila „..da se radi o manipulatoru koji joj je preko svojih prijatelja prijetio da će završiti u grobu, ukoliko nastavi raditi šta je radila do sada..“

164. Pored ovog iskaza, Vijeće je cijenio i iskaz osuđene pripadnice grupe za organizovani kriminal A.M., koji je dala u toku prvostepenog postupka kada je navela da osuđenu V.P. poznaje duži niz godina, a da je optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića, upoznala 2013. godine, na druženjima u V. salonu ili u Hotelu „Spa“ u Međugorju. U odnosu na lice L.D.I., svjedokinja A.M. je istakla da ga odavno poznaje, s obzirom da su bili u poslovnom odnosu oko prodaje suvenira u Međugorju. Svjedokinja je navela da je optuženi Josip Kvesić njoj i osuđenoj V.P. rekao da će se raditi pojačana kontrola stranaca u Međugorju, nakon čega je osuđena P., koja je bila u lošoj finansijskoj situaciji, pitala svjedokinju kako L.D.I. stoji sa parama, na šta joj je svjedokinja M. odgovorila da L. uvozi dosta skupe stvari i da ima novaca. Tom prilikom, svjedokinja je istakla da je osuđena P. rekla „da nije bitno da li L. ima dozvolu ili nema, nego je jedino bitno da pod istim brojem predmeta, oni mogu izdati novi papir kojim poništavaju boravak stranaca na području BiH.“

³⁵ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1**

165. Svjedokinja A.M., je pojasnila da je u oktobru 2013. godine, optuženi Josip Kvesić dolazio kod L.D.I. u svojstvu službene osobe, kojom prilikom mu je on oduzeo putnu ispravu bez potvrde o privremenom oduzimanju, sa instrukcijom da se sutra javi u Službu za strance u Mostaru. S tim u vezi, svjedokinja A.M. je istakla da je u tom trenutku, L.D.I. imao "uredne papire". Nakon što je putna isprava oduzeta, svjedok je navela da joj je osuđena V.P. rekla "...da je sada njeno vrijeme da nastupi", nakon čega je svjedok M. istakla "...onda sam ja otišla do L., on mi je ispričao situaciju da je jedan inspektor došao, upao kao indijanac u njegovu radnju, da mu je izuzeo pasoš jer kao nije imao dozvolu, a onda sam ja rekla da ja poznajem osobu koja mu može pomoći.." Svjedokinja je dalje pojasnila da su nakon tog razgovora, L.D.I. i B.B. otišli do Službe za poslovanje sa strancima kod optuženog Kvesića, u kojem trenutku se tamo nalazila i osuđena V.P., te nakon što je L.D.I. uveden u kancelariju optuženog Josipa Kvesića, osuđena V.P. je rekla B.B. "...da ima ljude koji mogu sve srediti, ali da će se za to morati platiti 30.000,00 EUR.". Svjedokinja M. je istakla da joj je sve navedeno rekla lično osuđena V.P., dodavši da je optuženi Josip Kvesić zaprijetio L.D.I. da će mu se zaplijeniti sva imovina, nakon čega je L.D.I. rekao osuđenoj P. da želi da ostane u BiH, te da će skupiti traženi iznos.

166. U odnosu na oduzimanje putne isprave od L.D.I. bez izdavanja potvrde o oduzimanju, svjedokinja A.M. je istakla da joj je optuženi Kvesić lično govorio o načinu kako se te potvrde sačinjavaju, te "...da se to može sve naknadno uraditi..". Na dan oduzimanja putne isprave, svjedokinja je napomenula da L.D.I. nije dobio ništa osim usmene instrukcije da se sutradan mora javiti u Službu za poslove sa strancima TC Mostar. U odnosu na pitanje branitelja Hadžića u kojem trenutku optuženi Kordić saznaje da će se uzeti pare od L.D.I., svjedokinja je istakla da je optuženi Josip Kvesić govorio njoj i osuđenoj V.P. "...da su oni to tako i prije radili, da su uzimali novac.." Svjedokinja je objasnila momenat u kojem su trebali od oštećenog uzeti novac i navela je: „ništa se ne događa dok Josip ne kreće u akciju, sve kreće s Josipom, on mu je uzeo putovnicu, da bismo mu mi iznudili pare. Znam to jer je to bio dogovor. Dogovor je bio da Josip uzima putnu ispravu, ja onda zovem L. da mu predložim V. kao kontakt koja će srediti vraćanje pasoša..“

167. Iz navedenih iskaza svjedokinja optužbe V.P. i A.M., Vijeće je utvrdilo da je postojao prethodni dogovor i plan, kao i načina kreiranja uslova za upućivanje ozbiljne prijetnje ka L.D.I., a sve u cilju iznuđivanja novca od oštećenog. Njihovi iskazi dati pred

Sudom i izjave date na Zapisnik, ovo Vijeće nalazi istinitim i pouzdanim, naročito ako se dovedu u vezi i sa iskazom oštećenog L.D.I. i svjedoka B..

168. Osim iz naprijed analiziranih iskaza svjedoka, Vijeće je iz materijalne dokumentacije utvrdilo da je L.D.I. dana 25.10.2013. godine pristupio u Terenski centar Mostar Službe za poslove sa strancima, radi davanja izjave na okolnosti boravka u Bosni i Hercegovini, na osnovu uvida u Zapisnik o usmenoj izjavi stranke, Služba za poslove sa strancima – Terenski Centar Mostar, broj: 18.10-07.8-12-1-811/13 od 25.10.2013. godine³⁶. Analizirajući sadržaj navedenog zapisnika, činjenica je da je u zapisniku isključivo konstatovana izjava L.D.I. vezana za periode ulaska i izlaska iz Bosne i Hercegovine, kao i instrukcija optuženog Josipa Kvesića da L.D.I. pristupi u Terenski centar Mostar na dan 25.10.2013. godine, uz potpuni izostanak bilo kakvih navoda o ilegalnim aktivnostima L.D.I. vezano za trgovinu oružjem i zlatom, a što mu je, kako to proizlazi iz do sada provedenih dokaza, stavljano na teret i korišteno kao jedan od razloga za protjerivanje iz Bosne i Hercegovine.
169. Okolnost da je optuženi Josip Kvesić nakon pristanka L.D.I. na plaćanje iznosa od 30.000,00 EUR pripadnicima grupe za organizovani kriminal, a koji iznos je kasnije smanjen na 20.000,00 EUR, izvršio vraćanje ranije oduzete putne isprave L.D.I. bez potvrde o privremenom oduzimanju, a što su potvrdili saglasni iskazi svjedoka oštećenog L.D.I., B.B., te osuđenih pripadnica grupe za organizovani kriminal, svjedokinja V.P. i A.M..
170. U tom smislu, svjedok L.D.I. je naveo da je nakon što je završeno prvo ispitivanje u Službi za poslove sa strancima, postojala učestala komunikacija sa A.M. i V.P. ali preko B.B., s obzirom da svjedok nije govori domaći jezik. Svjedok je pojasnio da kada bi A.M. i V.P. dolazile u Međugorje, razgovaralo se o predaji novca, navodeći da je prva suma novca o kojoj se razgovaralo bila 30.000,00 EUR, nakon čega je (osuđena) V.P. predložila smanjenje, odnosno iznos od 20.000,00 EUR, uz uslov da se odmah da 5.000,00 EUR, a koji novac, u tom trenutku svjedok nije imao. Nakon što je svjedok odlučio da prijavi navedene osobe organima gonjenja, istakao da je zajedno sa B.B. ponovo otišao u Službu za poslovanje sa strancima, gdje mu je optuženi Josip Kvesić vratio pasoš i rekao „...da

³⁶ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: DT-11

nema nikakvih problema..“, ali da mora dodatno da ode na granicu da mu se stavi pečat, što svjedok nije uradio.

171. Svjedok B.B. je istakao da su po povratku iz Mostara, L.D.I. i on nazvali par prijatelja, koji su ih posavjetovali da sve prijave policiji. Istovremeno, svjedok je pojasnio da (osuđena) V.P. kontaktira L.D.I., ali pošto on ne zna jezik, svjedok je taj koji je komunicirao s njom, te se nalaze u kafiću „Alf“, gdje je tema razgovora bila „...rješavanje problema boravka L. i na koji način bi se moglo isplatiti 30.000 EUR..“, na šta je svjedok odgovorio da nemaju novca, cjenkajući se i odugovlačeći sa pregovorima tvrdeći da novac treba da se dopremi iz Italije, prevodeći i obavještavajući L.D.I. o svemu šta se govorilo. Svjedok je objasnio da je u tim trenucima L.D.I. „...bio izgubljen, nije znao šta se dešava, reagovao je na način da je htio da ide iz BiH, ali je isto tako želio znati koji su to razlozi zbog kojih treba ići jer nije kriv..“, nakon čega sve prijavljuju Središnjem uredu za strance, gdje je L. ispitan od strane dva inspektora. Svjedok je naveo da se ne može se sjetiti kada je L.D.I. vraćen pasoš ali zna da se to desilo nakon što se složio sa (osuđenom) V.P. da će biti isplaćena određena suma novca, kada je ista tražila isplatu i obratila mu se riječima „...vratila sam ti pasoš gdje su pare?“- Svjedok je istakao da je 28.10.2013. godine dobio poziv od (osuđene) V.P. sa instrukcijom da se „...treba dati bilo koji iznos jer ljudi u Sarajevu čekaju..“, da bi kasnije svjedok od L.D.I. saznao da je isti razgovarao sa (osuđenim) A.M. i V.P., te da ni one nisu bile zadovoljne činjenicom da novac nije predan, zbog čega se govorilo da se L.D.I. mora ponovo javiti u Službu, kao i da ljudi u Sarajevu čekaju novac, sve zbog dogovora oko vraćanju pasoša.

172. Saglasan iskaz sa naprijed navedenim iskazima oštećenog L.D.I. i B.B., na ročištu za nastavak glavnog pretresa od 08.11.2021. godine, dala je osuđena pripadnica grupe za organizovani kriminal A.M., koja je istakla da ju je par dana nakon prvog oduzimanja i vraćanja putne isprave L.D.I., nazvao B.B. sa upitom da se iznos novca smanji, na šta je svjedokinja odgovorila da o tome treba da kontaktira (osuđenu) V.P., te da je kasnije saznala da se iznos smanjio na 20.000,00 EUR i da treba da bude predan do 15:00 sati, nakon čega će se L. vratiti putna isprava i boravišna dozvola.

173. U tom smislu, svjedokinja osuđena V.P., navela je da ju je nakon prvog ispitivanja L.D.I. u Mostaru, učestalo počeo kontaktirati B.B. koji radio kao direktor u L. firmi, te da mu je svjedok tada prenijela da se L. može pomoći oko boravka za iznos od 20.000,00 EUR. Svjedokinja V.P. je navela da su novac od L.D.I. tražile ona i (osuđena) M., a koji novac bi

zadržale za sebe, sa napomenom da je dio novca trebao biti predan i optuženom Josipu Kvesiću, u smislu da ga se "počasti" za urađeno.

174. Činjenica da je optuženi Josip Kvesić odlučio da se traženi iznos novca smanji na 20.000,00 EUR, kao i načina raspodjele navedenog novca među članovima grupe za organizovani kriminal, vijeće je osim iskaza svjedoka L.D.I., B.B., V.P. i A.M., utvrdio i na osnovu uvida u Zapisnik o saslušanju svjedokinje V.P. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 17.05.2019. godine³⁷, u kojem je (osuđena) V.P. nedvosmisleno istakla: „...nisam sigurna je li navečer ili sutradan, primam poziv od A. i B. da se nađemo u prostorijama L. firme da bi dogovorili kada će biti plaćen iznos i koliki jer je B. tražio da se prvobitni zahtjev malo smanji. Znam da je došlo do sastanka, kada smo se našli A., B., L. i ja, ja sam rekla da iznos može biti 20 tisuća EURa jer je Josip Kvesić rekao meni i A. da možemo reći i 20 tisuća EURa da će ga to koštati. Međutim, za par dana dogovoreni iznos od 20 tisuća EURa nije bio predat A. i meni kako je dogovoreno, a koji smo mi trebali predati Josipu, s tim što je bilo dogovoreno da će od tog iznos od 20 tisuća EURa, biti isplaćen dio meni i A., kao usluga za posredovanje. Nakon toga, odnosno poslije par dana, a pošto dogovoreni iznos nije predat, Josip Kvesić je rekao da će ponovno izvršiti kontrolu i uzeti putovnicu L..“

175. Da je dana 30.10.2013. godine, nakon što L.D.I. nije izvršio uplatu dijela dogovorenog iznosa novca od 20.000,00 EUR osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M., optuženi Josip Kvesić ponovo izvršio oduzimanje putne isprave L.D.I., u prisustvu osuđenih V.P. i A.M., Vijeće je van svake razumne sumnje utvrdilo na osnovu iskaza svjedoka – oštećenog L.D.I., svjedoka B.B. i osuđenih pripadnica grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M.. Tako je u odnosu na ponovni sastanak sa osuđenima A.M. i V.P., svjedok oštećeni L.D.I. opisao da ga je tog dana (osuđena) A.M. više puta zvala, te kada se javio, razgovarao je sa njenim mužem koji je svjedoku rekao da ga (osuđena) A.M. čeka u obližnjem kafiću, nakon čega je odmah otišao tamo gdje je zatekao (osuđene) M. i P. koje su mu rekle da imaju neki problemi, u kojem trenutku mu je prišao optuženi Josip Kvesić, ponovo zatražio pasoš, a kada je svjedok odbio da mu ga da, optuženi Kvesić je počeo nasilno navaljivati na svjedoka

³⁷ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1**

tražeći da mu preda pasoš, nakon čega je svjedok L.D.I. otišao do svoje radnje, uzeo i predao pasoš optuženom Kvesiću.

176. Pored ovog iskaza oštećenog, o načinu na koji mu je drugi put oduzeta putna isprava od strane optuženog Josipa Kvesića, te uloge osuđenih A.M. i V.P. u smislu dovodenja L.D.I. u obližnji kafić gdje je oduzimanje izvršeno, Sud je utvrdio na osnovu uvida u Zapisnik o saslušanju svjedoka L.D.I. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 07.04.2014. godine³⁸, u kojem je svjedok detaljnije opisao citirani događaj navodeći pri tom opisujući i strah koji je osjećao: „...Kad sam izašao ispred dućana da odem kod A. na kafu, bili su A. i V. su sjedili ispred bara za stolom, a kad sam malo bolje pogledao vidio sam inspektora koji stoji u dnu bara u ćošku. Kad sam sjeo, on je ustao sa svog mjesta i došao je do mene i rekao je A. da mu moram predati i pasoš i dokument koji sam dobio dan prije (priznanicu prilikom vraćanja pasoša prije nego što je oduzet drugi put). Rekao sam da nemam sada pasoš da to ima moj računovođa, on je ustao, stavio je ruku pored pištolja i rekao A. da ako mu istog trena ne dam pasoš i dokument da će me uhapsiti i odvesti. Ja sam otvorio tašnu i izvadio pasoš i dokumente i predao mu iste. Prilikom predaje odnosno prije nego sam što sam predao tražena dokumenta, vidjevši situaciju i arogantnost navedenog inspektora i njegovo držanje, ja vam najiskrenije kažem da sam se izgubio, bio jako uplašen i sva ta situacija je jako djelovala na mene.“

177. Saglasno iskazu oštećenog, svjedočio je i svjedok B.B. vezano za sastanak u kafiću „Alf“ gdje su se sastali (osuđene) A.M., V.P. i L.D.I., ističući da je „...tema razgovora je bilo rješavanje L. problema, a u kafiću se nalazio i inspektor Josip Kvesić koji ponovo prilazi L. i oduzima mu pasoš i potvrdu o oduzimanju, a razlog je ponovo bio protivpravni boravak. U razgovoru L. je inspektor ponovo prijetio da će biti izgnan, a L. je izgledao je prepadnut i zabrinut..“.

178. Na okolnosti ponovnog oduzimanja putne isprave L.D.I. od 30.10.2013. godine, svjedočila je i osuđena A.M. koja je navela da s obzirom da se B.B. nije javljao (osuđenoj) V.P. vezano za predaju dogovorenog iznosa novca od 20.000,00 EUR, da je zajedno sa (osuđenom) V.P. otišla na kafu sa L.D. I., kojom prilikom je tu došao i optuženi Josip

³⁸ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1**

Kvesić, uhvatio L.D.I., ponovo oduzeo putnu ispravu i boravišnu dozvolu koju je ranije dobio, nakon čega mu je rekao „ da se s njim ne može zajebavati i da će ga uhapsiti.“

179. U tom pravcu u potpunosti saglasan iskaz sa iskazom osuđene A.M., dala je i osuđena V.P., na zapisniku o saslušanju svjedoka V.P. u Tužilaštvu BiH, broj: T20 KTA 0017498 19 od 17.05.2019. godine³⁹, u kojem je osuđena V.P. istakla sljedeće: „A.M., L. i ja smo sjedili na terasi i tada je za naš stol došao Josip Kvesić i pitao L. za putovnicu. L. je bio začuđen i htio da zove B., međutim A. mu je rekla tj. prevela ono što je rekao Josip, a i ja sam to razumjela, da preda putovnicu. L. je prvo rekao da nema putovnicu uza se, nakon toga je Josip rekao da će ga trebati privesti ako nema putovnice uza se, tada je L. predao putovnicu Josipu, a na vaš upit da li je Josip kao službena osoba, prilikom oduzimanja putne isprave u kafiću istom dao kakvu potvrdu o oduzimanju predmeta, mogu da izjavim da ja to nisam vidjela iako smo svi bili za istim stolom.“

180. Nakon naprijed opisanog događaja dana 31.10.2013. godine optuženi Josip Kvesić je zajedno sa inspektorom Službe za poslove sa strancima Đ.Đ., posjetio L.D.I. na adresi stanovanja. Tom prilikom ga je tražio lupajući na vrata i prozore, zbog čega je L.D.I. od straha odbio da izađe i odmah kontaktirao svog advokata B.J., s kojim je istog dana otišao u Terenski centar Mostar. Tu mu je od strane optuženog Borisa Kordića i Josipa Kvesića uručeno Rješenje o protjerivanju sa teritorije Bosne i Hercegovine u periodu od pet godina, kao i Rješenje kojim se L.D.I. stavlja pod nadzor. Ove činjenice Vijeće je utvrdilo van svake razumne sumnje na osnovu saglasnih i uvjerljivih iskaza svjedoka – oštećenog L.D.I., B.B., B.J., Đ.Đ. i S.M.

181. U tom smislu, a nakon ponovnog oduzimanja pasoša, svjedok L.D.I. je istakao da je zajedno sa B.B. otišao do policije gdje je opisao šta mu se sve dešava, nakon čega se optuženi Josip Kvesić, isti ili sljedeći dan, ponovo vratio pred dućan svjedoka, gdje ga je dozivao, lupao na vrata pokušavajući nasilno da uđe u prostoriju, zbog čega se svjedok preplašio, te je nazvao B.B. koji je obavjestio advokata B.J. da dođe na lice mjesta. Svjedok je objasnio da je iz dućana izašao tek kada je došao advokat B.J., s kojim je otišao u Službu za strance u Mostar na novo ispitivanje, gdje mu je rečeno da se mora svakih pet (5) ili sedam (7) dana javljati u Službu za strance u Mostaru, te da će biti

prognan iz BiH, napominjući da je rješenje o izgonu dobio početkom decembra, ali da nije razumio razloge samo je razumio riječ „izgon“, što mu je rečeno prilikom posljednjeg ispitivanja gdje su bili prisutni optuženi Josip Kvesić, jedna gospođa, prevodilac i njegov advokat.

182. I svjedok B.B. je na isti način opisao situaciju od 31.10.2013. godine, kada je do objekta L.D.I. „...došao inspektor Josip Kvesić, rukom i šakama je lupao u prozor, htio je nasilno ući u prostoriju, tražio odakle se može ući, galamio, zazivao ime L., jadni čovjek se sakrio jer je mislio da mu se radi o glavi..“, nakon čega su svjedok, L.D.I. i advokat J. ponovo otišli na ispitivanje u Službu za strance u Mostaru.

183. U potpunosti saglasan iskaz sa prethodna dva svjedoka dao je svjedok B.J., najprije ističući da optuženog Borisa Kordića poznaje od ranije, a da je optuženog Josipa Kvesića upoznao u Službi za poslove sa strancima Terenski centar Mostar, gdje je zastupao oštećenog L.D.I.. Svjedok je pojasnio da ga je u oktobru 2013. godine telefonom pozvao B.B., te ga obavijestio da „...u firmi postoji problem sa službom sa poslovanje sa strancima i gospodinom L...“, napominjući da se radilo o situaciji da je L.D.I. bila oduzeta putovnica na neodređeno vrijeme, pa se svjedok tu uključio po punomoći, s obzirom da je L.D.I. bio neuka stranka. Svjedok je opisao dan kada je došao pred poslovni prostor L.D.I., preko puta kojeg su u obližnjem kafiću sjedili optuženi Josip Kvesić i inspektor Đ.Đ., na šta je svjedok upitao „...u čemu je problem, a Josip mi je rekao da L. mora ići s njima, L. je onda izašao, ja sam rekao da ću ga ja odvesti gdje treba, da nema potrebe da on ide s njima..“ Svjedok je pojasnio da je L.D.I. u tom trenutku bio vidno uznemiren, na način da „...on nije htio otvoriti vrata, bio je u strahu, sav je bio crven u licu, mahao je glavom, umokrio se od straha. Ja ne znam jezik, ali L. je bio jako uzbuđen, prepao se. Tada niko nije bio tu ko je vršio prevod. Nakon toga, L. i ja smo otišli u Mostar, u Službu za poslovanje sa strancima. Tamo sam zatekao portira, bili su Đ. i Josip, ne mogu se sjetiti da li je još neko bio. Kad smo došli, prezentirali su nam da L. boravi u BiH mimo dozvole, Josip je rekao da je uhvaćen bez dozvole, te da se zna procedura..“ U odnosu na saslušanje L.D.I. u TC Mostar, svjedok J. je naveo da je L.D.I. faktički tek tada prvi put saslušan u svojstvu stranke u postupku, iako je po istom pitanju u Terenski centar Mostar dolazio tri do četiri puta, ističući da su 31.10.2013. godine u postupku učestvovali optuženi Boris Kordić i

³⁹ Uložen kao dodatni dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DDT-1**

Josip Kvesić, te uposlenici Službe S.M. i Đ.Đ., te jedan dečko koji često prevodi talijanski jezik za Službu za poslovanje sa strancima.

184. Svjedok je naveo da je nakon toga doneseno rješenje o protjerivanju L.D.I. na pet godina iz BiH, na šta je svjedok uložio žalbu, s obzirom da rješenje nije sadržavalo bilo kakvo obrazloženje i razloge zbog čega toliko visoka kazna, ističući da je „...razlog što sam uložio je što takvu kaznu nikad niko iz Federacije nije dobio..“. Svjedok je istakao da je njegova žalba usvojena te je rješenje ukinuto i vraćeno na ponovno odlučivanje, uz navođenje tačnih uputa kako prvostepeni organ treba da postupi, nakon čega je doneseno novo rješenje sa vremenom protjerivanja u trajanju od tri godine. Svjedok je posebno istakao da mu je tada u Službi za poslovanje strancima, optuženi Josip Kvesić sve vrijeme govorio da je L.D.I. “problematična osoba i da švercuje oružje”, što je po svjedoku bilo potpuno nemoguće, jer ga je poznavao dobro. U odnosu na pojavljivanje optuženog Borisa Kordića u Službi za strance, svjedok J. je naveo da ga je vidio u dva navrata, jednom kad je bio u prolazu, kojom prilikom ga je svjedok upitao „...kako pet godina, na šta mi je on isto rekao da se radi o problematičnoj osobi..“, a drugi put kad je L.D.I. odveden u imigracijski centar, tu je bio zajedno sa optuženim Josipom Kvesićem i S.M., koja je radila rješenje o protjerivanju. Svjedok je posebno opisao ponašanje optuženog Josipa Kvesića prilikom odlaska u Službu za poslovanje sa strancima sa L.D.I., navodeći da „...razgovor je bio vrlo neugodan, on se vrti na stolici, zvižduće, provocira, drži me tu pet sati, niko ništa ne radi, a onda nam dođe i kaže „...ako ne možeš čekati, ti idi..“. Josip mi je rekao za L. da je to opasna osoba, da je to kriminalac, da se bavi svim i svačim..“

185. U odnosu na optuženog Borisa Kordića, te komunikaciju koju je imao s njim, svjedok je naveo sljedeće: „...Boris mi je isto skrenuo pažnju da se radi o kriminalnoj osobi, te da ima lični interes da protjera L. iz BiH, pa mi je onda rekao da ja radim svoje, oni će svoje, a da će sve biti po zakonu. Boris mi je rekao nakon toga, da će mi u nekim drugim predmetima za druga lica koja ja zastupam, pomoći, te da će mi riješiti predmete povoljno po mene..“ Svjedok je potvrdio da je putna isprava L.D.I. više puta oduzimana, na način „...da je jednom oduzeta pa vraćena, pa onda opet oduzeta, sa dogovorom da se L. mora javljati u Službu na tačno određene dane, ali nije bilo naznačeno kome, pa kako L. nije bilo dobro objašnjeno, desilo se to da je on kao prekršio mjere, pa su došli po njega..“, ističući da L.D.I. nikada nije saznao prave razloge za oduzimanje putne isprave. Svjedok je naveo da mu je B.B. naknadno javio da su L.D.I. odveli u imigracioni centar, ali da su ga na pola puta pustili, nakon čega je L.D.I. otišao nazad u Italiju. Svjedok je potvrdio da je u

nekoj posljednjoj fazi cijelog događaja čuo za (osuđene) V.P. i A.M. od strane L.D.I. i B.B., „...da se njima trebalo platiti, da bi se sve to rješilo...da se V. i A. treba platiti iznos od 30.000,00 EUR, koji se kasnije smanjio na 20.000,00 EUR..“ Na kraju, svjedok je istakao da je podnio prijavu protiv optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića Ministarstvu sigurnosti BiH, objašnjavajući da „...ma to je bilo maltretiranje, stojite i čekate, nevjerovatno ponašanje. Odnos prema L. koji su imali je bio strašan, od strane Josipa pogotovo. L. se znao toliko uznemiriti, da je bio u opasnosti da ga srce ne izda. Mislim da je još jedan italijan imao sličan problem, sjećam se da je bila neka pizzeria u pitanju. Prijava je bila upravljena zbog njihovog postupanja, u odnosu na Borisa Kordić i Josipa Kvesić. Inicijator prijave je bilo postupanje i ponašanje Josipa Kvesić, to kako se on ponašao nikada niko nije doživio..“

186. U svojstvu svjedoka Tužilaštva BiH, svoj iskaz je dao i Đ.Đ., koji je naveo da je po zanimanju dipl. pravnik, zaposlen u Službi za poslove sa strancima TC Mostar od 2011. godine, te da od momenta zaposlenja poznaje optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesić, kao i (osuđene) V.P. i A.M., koje je upoznao posredstvom optuženog Josipa Kvesića, kada mu je isti rekao da su to „...njegovi informanti..“

187. Svjedok je dalje istakao da mu je lice L.D.I. poznato zbog kontrole koja se desila dana 31.10.2013. godine, u kojoj je učestvovao zajedno sa optuženim Josipom Kvesićem. Svjedok je istakao da je upoznat sa informacijom da to lice boravi na teritoriji BiH bez odobrenog boravka, da ima privatnu firmu u Međugorju, iz kojeg razloga su otišli na adresu firme kako bi ga zatekli i s njim obavili razgovor. Prema informacijama koje je dobio od optuženog Josipa Kvesića, L.D.I. je u BiH boravio duže od 90 dana, dodavši da je lice i zatečeno u prostorijama firme kako obavlja poslove, u smislu prodaje suvenira, za šta nije imao dozvolu. Svjedok je detaljno opisao kako su navedenog dana, na prijedlog optuženog Josipa Kvesića otišli u kontrolu u Međugorje, uz napomenu svjedoka da „...mislim da je Josip obavio konsultacije sa šefom i da je bilo odobreno da idu njih dvojica zajedno u Međugorje. Namjera je bila da zateknu L. u objektu i da mu daju poziv da dođe u njihove prostorije, odnosno da krene sa njima u službene prostorije. Nakon što smo otišli na adresu njega nije bilo. Nije izlazio iz prostorije, iako su vidjeli kroz staklo da se neko nalazi unutra, kucali su ali niko nije otvorio, pa smo pretpostavili da je to L. ali nisu bili sigurni..“. Svjedok je dalje istakao da pošto nisu zatekli L.D.I., da su on i optuženi Kvesić otišli do obližnjeg kafića gdje su ih već čekale (osuđene) V.P. i A.M., te „...da je tema razgovora bila pronalazak L., pošto su one bile informanti kako mu je rekao Kvesić..“,

nakon čega svjedok i optuženi Kvesić ponovo odlaze do firme L.D.I. gdje zatiču direktora firme, B. iz Međugorja, koji im je saopštio da će L.D.I. uskoro doći, nakon čega se isti i pojavio u pratnji advokata B.J.. Svjedok je istakao da je u tom trenutku došlo do rasprave između advokata B.J. i optuženog Josipa Kvesića, nakon čega je odlučeno da će advokat svojim autom dovesti L.D.I. i B.B. u prostorije Službe za poslove sa strancima. Kada su navedena lica došla u službene prostorije svjedok je naveo da se sjeća da „...kada se L. pojavio, izgledao je uznemireno, uplašeno..“. Svjedok je naveo da mu nije poznato kada je optuženi Josip Kvesić oduzeo putnu ispravu L.D.I., ističući da je imao informacije kasnije da mu je izrečena mjera protjerivanja na pet godina, koje mjere se obično izdaju ako su u pitanju teška krivična djela.

188. Imajući u vidu činjenicu da je tokom istrage, svjedok Đ.Đ. dao detaljniji iskaz u odnosu na naprijed citirani događaj, svjedoku je izjava predočena i u tom smislu Vijeće je cijeno i sadržaj Zapisnika o saslušanju svjedoka Đ.Đ., broj: T20 0 KTO 000 7967 od 05.03.2014. godine⁴⁰ u kojem se osvrnuo na rad u predmetu “L.D.I.”, te istakao: „...obzirom da se u konkretnom predmetu radilo o Josipovom predmetu, te nakon što mi je šef Boris Kordić rekao da krenem sa istim i da mu pružim određenu asistenciju, ja se nisam mnogo interesovao za detalje predmeta, ali mi je Josip ispričao da boravi duže od 90 dana i da radi bez radne dozvole i odobrenog privremenog boravka, kao i to da se bavi „prljavim poslovima.“, dok je u odnosu mjere protjerivanja koje su izrečene L.D.I., na Zapisnika o saslušanju svjedoka Đ.Đ., broj: T20 0 KTO 000 7967 od 05.03.2014. godine⁴¹ naveo da „...od kako sam ja zaposlen u ovoj Službi, a kada sam čuo za navedenu mjeru izгона i koliko je vremenski ova mjera izrečena, mogu reći da do tada nismo imali da je izrečena ovakva mjera i u ovom trajanju, jer se obično za ovakve i slične slučajeve izricala mjera protjerivanja najviše do godinu dana, jer je običaj bio da ukoliko je nekom od lica već izrečena mjera i ponovi, odnosno za vrijeme trajanja mjere ilegalno uđe, da bi se u tom slučaju izricala mjera od dvije ili tri godine, a nikako od pet godina.“

189. Nadalje, svoj iskaz u svojstvu svjedoka optužbe dala je i svjedokinja S.M., na ročištu u toku prvostepenog postupka navela da je po zanimanju dipl. pravnik, zaposlena u Ministarstvu sigurnosti - Službi za poslove sa strancima od 2006. godine, gdje je do 2008.

⁴⁰ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-7** i odbrane optuženog Borisa Kordića, broj: **DO I-4**

⁴¹ Uložen kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-8** i odbrane optuženog Josipa Kvesića, broj: **DO II-1**

godine bila vršilac dužnosti šefa Terenskog centra u Mostaru, nakon na tu poziciju dolazi optuženi Boris Kordić. Svjedokinja je istakla da je zadatak Službe bio evidencija kretanja i boravka stranaca, uzimanje izjava od stranaca, utvrđivanje njihovog identiteta, te privođenje u službene prostorije. U odnosu na L.D.I. svjedokinja je navela da ga je upoznala kada je od njega uzimala izjavu, nakon što je drugostepeni organ Ministarstva sigurnosti poništio prvostepeno rješenje kojim je navedenom licu izrečena mjera protjerivanja iz BiH na pet godina, napominjući da joj nije poznato ko je od kolega iz Službe radio na tom prvostepenom rješenju, ali da ga u svakom slučaju potpisuje šef Terenskog centra. Koliko joj je poznata sadržina tog prvostepenog rješenja, stranka je zatečena da radi u pravnom licu „Shara Argenteria“ u Međugorju, a da je stranka izjavila da je tu došla kao hodočasnik tokom 2010/2011. godine. S tim u vezi, svjedokinja je navela da u konkretnom slučaju nije bilo sporno što je donijeto rješenje o protjerivanju, jer je lice nesporno boravilo ilegalno u BiH, ali ono što jeste bilo problematično je što je izrečena mjera protjerivanja na period od pet (5) godina. Svjedokinja S.M. je navela da je do 2012. godine na snazi bio Zakon o kretanju i boravku stranaca, na osnovu kojeg je propisana mjera protjerivanja bila u opsegu od jedne (1) do deset (10) godina, a da je od 2012. godine, donesen novi zakon kojim je mjera protjerivanja bila u opsegu od jedne (1) do pet (5) godina, napominjući da su se u većini slučajeva u praksi donosila rješenja sa mjerom protjerivanja od jedne (1) do tri (3) godine. Svjedokinja je napomenula da kada su se donosila rješenja o mjerama u periodu više od jedne (1) godine, „...morala je biti utvrđena prijetnja po nacionalnu sigurnost ili da je ta stranka jednom ili više puta načinila isti prekršaj, pa da joj se onda da izrekne strožija mjera i to se moralo u obrazloženju rješenja i obrazložiti, navesti te činjenice zbog čega mu se izriče mjera više od jedne godine..“ U tom smislu, svjedokinja je potvrdila da je u ranijoj praksi Terenski centar Mostar samo u odnosu na dva lica izreklo mjeru proterivanje na pet (5) godina.

190. Analizirajući citirane iskaze svjedoka L.D.I., B.B., B.J., S.M., Đ.Đ., Vijeće je utvrdilo da su isti detaljni i pouzdani, ali također i potpuno saglasni u bitnim činjenicama u odnosu na navode optužbe vezano za radnje optuženih koje su poduzimali prema L.D.I., u okviru službenih ovlaštenja, kao i da se isti po svom sadržaju podudaraju sa ostalim materijalnim dokazima, iz kojih razloga ih ovo Vijeće nalazi pouzdanim i uvjerljivim.

191. Osim iskaza ovih svjedoka, činjenicu da je optuženi Boris Kordić kao šef Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima, nakon izvršenih prethodnih službenih radnji inspeksijske kontrole L.D.I. od strane optuženog Josipa Kvesića u svojstvu

inspektora navedenog centra, donio Rješenje Službe za poslove sa strancima, broj: UP-1-18.10-07.3-91/13 od 29.10.2013. godine⁴², Vijeće je utvrdilo i na osnovu neposrednog uvida u navedeni akt, kojim se "Protjeruje sa teritorije BiH na period od 5 (pet) godina, D.I.L. državljanin Italije, rođen ... u C.F., nositelj putne isprave br. ..., sa rokom valjanosti do Nalaže se imenovanom da napusti teritoriju BiH u roku od 3 (tri) dana od dana dostavljanja konačne odluke pod prijetnjom prisilnog udaljenja". U tom smislu Vijeće primjećuje da u obrazloženju citiranog rješenja niti na jednom mjestu nisu konstatovana operativna saznanja da se L.D.I. bavi "nezakonitim uvozom i trgovinom oružja i zlata", a što je, kako to jasno iz provedenih i uloženi dokaza optužbe proizlazi, u više navrata od strane optuženog Josipa Kvesića istaknuto kao primarni razlog za protjerivanja L.D.I. iz Bosne i Hercegovine.

192. Vijeće je također utvrdilo da je u skladu sa ovlaštenjima koja je imao kao šef Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima, navedeno rješenje lično potpisao optuženi Boris Kordić, nakon čega je optuženi Josip Kvesić lično uručio navedeno rješenje L.D.I., dana 01.10.2013. godine u 17.45 sati, kako to nedvosmisleno proizlazi iz priložene dostavnice.

193. Da su osuđene pripadnice grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M. bile u potpunosti svjesne svojih uloga i zadataka koje su obavljale po uputama optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, kao i činjenice da su zauzvrat znale da će za navedene budu nagrađene u vidu isplate dijela dogovorenog novca u iznosu od 20.000,00 EUR, Vijeće je utvrdilo na osnovu iskaza osuđene pripadnice grupe za organizovani kriminal A.M., koja je nedvosmisleno izjavila da je dogovor oko novca pravio optuženi Josip Kvesić, te da je trebalo svako da dobije jednak dio, dakle pored njega i optuženi Boris Kordić, (osuđena) V.P. i ona, svjedokinja M., uz napomenu da je dio novca trebalo izdvojiti da se počasti uposlenik Službe za poslove sa strancima Đ.Đ..

194. Navode optužnice da je dana 27.11.2013. godine Sektor za imigraciju, Ministarstva sigurnosti BiH, kao drugostepeni organ, donio rješenje kojim se prvostepeno rješenje, broj: UP-1-18.10-07.3-91/13 od 29.10.2013. godine, poništava i predmet vraća na ponovni postupak iz razloga jer je Terenski centar Mostar Službe za poslove sa strancima

propustio da obrazloži razloge za izricanje maksimalnog perioda zabrane ulaska od pet godina u BiH L.D.I., nakon čega je optuženi Boris Kordić u ponovljenom postupku dana 13.12.2013. godine donio rješenje kojim je mjeru zabrane protjerivanja L.D.I. skratio sa pet godina na tri godine i kojim je istom ostavio rok od sedam dana za dobrovoljno napuštanje BiH, te istovremeno donio rješenje, broj:UP-1-18.10-07.3-95/13 od 13.12.2013. godine, kojim se L.D.I. stavlja pod nadzor u Imigracijski centar radi osiguranja rješenja o protjerivanju sa teritorije Bosne i Hercegovine, koje je doneseno s ciljem daljeg zastrašivanja L.D.I., proizlazi iz uložene materijalne dokumentacije Tužilaštva BiH, i to: Rješenje Službe za poslove sa strancima, broj: UP-1-18.10-07.3-91-1/13 od 13.12.2013. godine⁴³ kojim se L.D.I. protjeruje sa teritorije BiH na vremenski period od tri godine, te se istovremeno nalaže da napusti teritoriju BiH u roku od sedam (7) dana od dana dostavljanja konačne odluke, kao i Rješenje Službe za poslove sa strancima, broj: UP-1-18.10-07.3-95/13 od 13.12.2013. godine⁴⁴, kojim se L.D.I. stavlja pod nadzor u Imigracijski centar u Istočnom Sarajevu, radi osiguranja rješenja o protjerivanju sa teritorije BiH.

195. Vijeće je cijenilo i iskaz svjedoka Tužilaštva BiH D.M. koji je u inkriminisano vrijeme obnašao dužnost direktora Službe za poslove sa strancima. S tim u vezi, svjedok M. je na ročištu za nastavak glavnog pretresa od 19.03.2018. godine detaljno opisao svoja saznanja vezano za lice L.D.I., kao i službene radnje koje u navedenom predmetu, u svojstvu šefa Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima, obavljao optuženi Boris Kordić.

196. Svjedok D.M. izjavio je da mu je ostao u sjećanju jedan stranac po imenu L., koji je bio žrtva pokušaja iznude, u smislu da se taj talijan na razne načine ucjenjivao, kako bi pristao na određene ustupke ili davanja, sve radi koristoljublja. Svjedok je istakao da se prema L.D.I., primjenjivale određene mjere, te da je isti dobio rješenje o protjerivanju, jer je navodno prekoračio dozvoljeni boravak na osnovu bezviznog režima. Po kazivanju svjedoka, Terenski centar Mostar je zbrajanjem dana utvrdio da je L.D.I. prekoračio rok od 90 dana, te donio rješenje o protjerivanju na pet godina i naložio izvjesni rok u kojem mora napustiti BiH i donio zabranu, zaštitnu mjeru gdje mu se u roku od pet godina zabranjuje

⁴² Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-68**

⁴³ Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-65**

ponovni ulazak u BiH. S tim u vezi, svjedok D.M. je objasnio da je „...pet godina rok koji u okviru prakse za takve prekršaje nije bio standardan, te da uopšte nije ni znao da je doneseno i da se pet godina izricalo osobama koji su predstavljali prijetnju po nacionalnu bezbjednost BiH. Svjedok M. je dalje istakao da se L.D.I. na sporno rješenje žalio putem advokata, koju je Ministarstvo bezbjednosti kao drugostepeni organ u odnosu na Službu kao upravnu organizaciju, uvažilo i ukinulo rješenje, vratilo na ponovni postupak, „...sa mišljenjem da nije adekvatno odmjerena kazna.“ Svjedok je dalje istakao da je uobičajena praksa za takav prekršaj bila jedna godina, a za teže prekršaje dvije do tri godine, dok je za prijetnju po nacionalnu bezbjednost mjera bila pet godina, napominjući da u praksi ne zna da li su postojali primjeri ovakvog teškog kažnjavanja za ovu vrstu prekršaja, ističući da je nakon ovoga, mjera zabrane protjerivanja L.D.I. smanjena za tri godine. Svjedoku je potvrdio da mu je poznato Rješenje Službe za poslove sa strancima, broj: UP-1/18.1-07.3-50/13 od 13.12.2013. godine⁴⁵ i potvrdio je da je na njemu svjedokov potpis, kao i da se radilo o rješenju kojim se oglašava ništavnim rješenje koje je optuženi Boris Kordić donio 13.12.2013. godine o određivanju mjere nadzora smještajem L.D.I. Imigracioni centar.

197. U tom smislu, svjedok je istakao da je praksa u takvim slučajevima je da se ostavi strancu dobrovoljni rok za napuštanje zemlje, te ako ne napusti u dobrovoljnom roku da se stranac stavi pod nadzor. Svjedok je izjavio da je najrigoroznija mjera, stavljanje stranca u imigracioni centar, te ako stranac ne želi ispoštovati dobrovoljni rok, onda ide mjera prisilnog protjerivanje stranca. Na kraju, svjedok je istakao da se u konkretnom slučaju provela unutrašnja istraga o čitavom predmetu, nakon čega je svjedok stekao utisak da se L.D.I. šikaniran od strane optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića. Da je svjedok D.M. po naprijed navedenim saznanjima o postupanju optuženog Borisa Kordića na štetu L.D.I., najprije donio Rješenje, broj: UP-1/18.1-07.3-50/13 od 13.12.2013. godine⁴⁶ kojim se u cjelosti oglašava ništavnim Rješenje Terenskog centra Mostar, broj: UP-1-18-10-07.3-95/13 od 13.12.2013. godine, kojim je u odnosu na L.D.I., određena mjera nadzora u Imigracionom centru, nakon čega je isti dobrovoljno napustio Bosnu i Hercegovinu, Vijeće je utvrdilo uvidom u Rješenje Službe za poslove sa strancima, broj: UP-1/18.1-07.3-50/13 od 13.12.2013. godine. Nakon toga, svjedok D.M., kao direktor Službe za poslove sa strancima, donio odluku kojim se ukidaju/smanjuju široka ovlaštenja

⁴⁴ Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-66**

⁴⁵ Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-67**

optuženom Kordiću, koja je kao šef Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima imao u inkriminisano vrijeme u skladu sa Rješenjem Službe za poslove sa strancima, broj: 1871-1-34.2-311-2/13 od 17.01.2013. godine⁴⁷.

198. Na kraju, uvidom u Informacije o postupanju državnih službenika Službe za poslove sa strancima, broj: 18.3.1.07.9-73-14/13 od 31.01.2014. godine⁴⁸, navedena dokumentacija u potpunosti potkrepljuje iskaze svih prethodno spomenutih svjedoka, kao neposrednih učesnika u događaju opisanom u tački 3. presude. U tom pravcu naročito značajna su svjedočenja svjedoka E.O. i D.M., a koji se odnose na prikupljena saznanja o nezakonitom postupanju optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića u predmetu "L.D.I.", na osnovu izvršenog vanrednog inspekcijskog pregleda rada Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima.

199. U tom smislu Vijeće je u vezi sa naprijed obrazloženim dokazima, analiziralo i cijeno sadržaj gore spomenute Informacije o postupanju državnih službenika, a koji se odnosi na hronologiju postupaka u obavljanju svojih službenih ovlaštenja optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića u postupanju u predmetu "L.D.I.". Tako iz sadržaja pomenute informacije najprije proizlazi da je dana 21.10.2013. godine Služba za poslove sa strancima zaprimila anonimnu pisanu predstavku u kojoj se opisuju nezakonita postupanja službenika Terenskog centra Mostar, i to optuženog Borisa Kordića kao šefa Terenskog centra i optuženog Josipa Kvesića kao inspektora u navedenom Terenskom centru, u smislu da su svi talijanski državljani koji se bave bilo kakvim obrtom, "na meti pomenutog dvojca, koji istima prijete izgonom i velikim novčanim kaznama, a koji strani državljani plaćaju velike novce u strahu od izгона."

200. U odnosu na predmet "L.D.I.", u smislu postojanja višestrukog broja nezakonitosti u vršenju službenih dužnosti optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, konstatovano je da je dana 24.10.2013. godine optuženi Josip Kvesić prilikom vršenja inspekcijskog nadzora pravnog lica "Shara Argentaria" d.o.o. Čitluk L.D.I. oduzeo putnu ispravu bez izdavanja potvrde o privremenom oduzimanju, nakon čega je sačinjen zapisnik sa kratkim, nedovoljnim i neadekvatnim paušalnim obrazloženjem, kojom prilikom je L.D.I. dat da isti

⁴⁶ Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-67**

⁴⁷ Uloženo kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-60**

potpiše ali bez obezbjeđivanja prevodioca u datom trenutku. Nakon što je dana 25.10.2013. godine L.D.I. po uputama optuženog Josipa Kvesića pristupio u prostorije Službe za poslove sa strancima, kojom prilikom je po izjavi lica utvrđeno da je L.D.I. nezakonito boravio u BiH više od 90 dana u periodu od šest (6) mjeseci, optuženi Josip Kvesić propušta da imenovanom odmah izrekne mjeru protjerivanja, kako je to predviđeno čl. 87. i 88. Zakona o kretanju i boravku strana i azilu. U informaciji je također konstatovano da se tokom preduzimanja službenih radnji prema L.D.I., dio službenih radnji obavlja preko izvjesne V. i njene prijateljice A., preko kojih optuženi Josip Kvesić obavještava L.D.I. o određenim službenim radnjama: poziv za dolazak u Terenski centar, pregovaranje V. sa direktorom pravnog lica "Share Argentaria" d.o.o. Čitluk B.B. oko iznosa novca, kao i vraćanje i ponovno oduzimanje putne isprave L.D.I. od 31.10.2013. godine.

201. U odnosu na akte Terenskog centra Mostar koje je optuženi Boris Kordić kao šef istog donio i potpisao, u informaciji se navodi da iz analize sadržaja Rješenja Službe za poslove sa strancima, broj: Up-1-8.10-07.3-91/13 od 29.10.2013. godine, proizlazi da je istim izrečena mjera protjerivanja sa zabranom ulaska u BiH na period od pet (5) godina, što je neuobičajeno za slučajeve kada se po prvi put konstatuje da je stranac ostao u BiH duže od vremena važenja bezviznog boravka, posebno uzimajući u obzir da je Terenski centar Mostar tokom 2013. godine donio 29 rješenja o protjerivanju, te da su samo u dva slučaja - L.D.I. i E.S. (lice pokušalo nožem napasti ovlaštenu službenu osobu) donesene tako rigorozne mjere. U tom smislu, konstatovano je da se maksimalna zabrana od pet godina izriče strancima koji su višestruki povratnici u kršenju zakona ili koji su evidentirani kao prijetnja po nacionalnu sigurnost zemlje, što upućuje na zaključak da je izrečena mjera zabrane bila nepravilna i kao takva imala određeni nezakonit cilj, u funkciji iznuđivanje novca od L.D.I. U informaciji je dalje navedeno da je na osporeno rješenje advokat B.J., punomoćnik L.D.I., izjavio žalbu koja je uvažena od strane Sektora za imigraciju kao drugostepenog organa, te kojom se prvostepeno rješenje poništava i vraća na ponovni postupak, sa obrazloženjem da činjenice pravilno utvrđene, ali da je prvostepeni organ propustio da posebno obrazloži razloge maksimalnog trajanja perioda zabrane. Postupajući po uputama drugostepenog organa, optuženi Kordić donosi novo rješenje o protjerivanju od 13.12.2013. godine, kojim se vrijeme protjerivanja iz BiH smanjuje sa pet

⁴⁸ Uložena kao dokaz Tužilaštva BiH, broj: **DT-57**

godina na tri godine, uz ostavljanje roka od sedam dana da dobrovoljno napusti BiH, te zajedno sa optuženim Josipom Kvesićem nastavlja aktivnosti u cilju zastrašivanja L.D.I., donošenjem rješenja o stavljanju stranca L.D.I. pod nadzor u Imigracioni centar u Istočnom Sarajevu, bez dokaza o postojanju namjere L.D.I. da dobrovoljno ne napusti teritorij BiH.

202. Na kraju, u informaciji je konstatovano da o činjenicama navodne kriminalne aktivnosti L.D.I. u spisu predmeta nije zapisan niti jedan takav navod, te je očito da su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić svjesno licima u okruženju L.D.I. (B.B., B.J.) predočili ovakvu priču kako bi kod L.D.I. izazvali strah s ciljem iznuđivanja novca kako ne bi bio protjeran iz BiH. U informaciji se također posebno napominje da nakon što je Inspektorat za unutrašnju kontrolu dana 16.12.2013. godine izuzeo predmet "L.D.I.", optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić svjesni ozbiljnosti situacije, naknadno, odnosno tek 30.12.2013. godine, u CIDA bazu ubacili "određena saznanja" do kojih su provjerama došli, vezano za navodne kriminalne aktivnosti L.D.I., na koji način su naknadno pokušali opravdati svoje nepravilne i nezakonite postupke prema navedenom stranom državljaninu.

203. Na okolnosti svih ovih saznanja o nezakonitim postupanjima optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, u svojstvu ovlaštenih službenih lica Službe za poslove sa strancima – Terenski centar Mostar i u vezi sa izvršenom vanrednom kontrolom rada Terenskog centra, te posljedično tome i pokretanja istrage u krivičnom postupku, u toku prvostepenog postupka svjedočili su svjedoci Tužilaštva BiH čije je iskaze i ovo vijeće prihvatilo i to: E.O., D.M.

204. Svjedok E.O. je naveo da je u periodu od 2012. godine do 2014. godine bio zaposlen u Službi za poslove sa strancima na poziciji Glavnog inspektora Inspektorata za unutrašnju kontrolu, u kojoj su, zajedno sa svjedokom radili i stručni savjetnici M.K. i L.B. Svjedok je potvrdio da poznaje optuženog Borisa Kordića, kao šefa Terenskog centra Mostar i optuženog Josipa Kvesića kao inspektora za istrage u navedenom Terenskom centru. Svjedok O. je naveo da je zajedno sa kolegom M.K., obavio informativni razgovor sa B.B., direktorom pravnog lica „Shara Argenteria“ d.o.o. Čitluk, čiji je vlasnik bio talijanski državljanin L.D.I.. Svjedok je istakao da im je tom prilikom B.B. rekao da se od L.D.I. zahtjeva isplata mita u iznosu od 30.000,00 EUR, uz napomenu svjedoka da je to za njih u tom trenutku bilo frapantno saznanje, te da je sljedeći korak bilo izuzimanje kompletnog predmeta „L.D.I.“ iz TC Mostar.

205. Svjedok je detaljno naveo da je doneseno rješenje o protjerivanju L.D.I., sa zabranom ulaska od 5 godina. Na to rješenje je opunomoćenik L.D.I., advokat J., izjavio žalbu, jer je navedeno da je dužan napustiti Bosnu i Hercegovinu u periodu od 3 dana, a po zakonu minimalni rok u kojem neko ima da napusti Bosnu i Hercegovinu je 7 dana. Na to je advokat u žalbi ukazao, a TC Mostar je donio zaključak o ispravci greške u rješenju i proslijedio to drugostepenom organu. Drugostepeni organ je poništio rješenje i vratio prvostepenom organu. Prvostepeni je donio istovjetno rješenje o protjerivanju istog lica i zabranio mu ulazak 3 godine. Paralelno sa te dvije odluke, prvostepeni organ je kad je donio rješenje o protjerivanju sa zabranom ulaska od 5 godina, donio još jedno o stavljanju pod nadzor, određujući italijanskom državljaninu da se javlja u TC Mostar. Drugo rješenje kada je donošeno u ponovnom postupku – određena je strožija mjera: Smještaj lica u imigracioni centar, u Istočnom Sarajevu/Lukavica. Taj dan kada je doneseno to rješenje, direktor Službe za poslove sa strancima, koji je prenio svoja ovlaštenja na šefove organizacionih jedinica, radi ekspeditivnosti u rješavanju upravnih postupaka, dao im ovlaštenja da ljudi na terenu mogu u njegovo ime da potpišu. Zbog tog slučaja oni se već imali otprilike jasnu sliku šta se dešava na području Mostara i kako se postupa prema tom stranom državljaninu.

206. Svjedok O. je dalje naveo da tu noć kada je tadašnji direktor Službe D.M. oduzeo ovlaštenje optuženom Borisu Kordiću, istovremeno je stavio rješenje o protjerivanju L.D.I. na tri godine van snage, nakon čega je L.D.I. o svom trošku napustio BiH preko GP Doljani. U odnosu na dužinu trajanja mjere protjerivanja L.D.I., svjedok je istakao da u Službi za poslovanje sa strancima postoji evidencija o mjerama koje se izriču za svih 16 terenskih centara u BiH, te je svjedok istakao da je Inspektorat za unutrašnju kontrolu „Zainteresovalo nas je u konkretnom slučaju to i onda smo vidjeli. Nije ovdje stvar procjene, pogrešno se interpretira, nije nama niko zabranio, niti mi na to utičemo koliko će neko biti protjeran, naš je posao da vidimo kako neko radi i ako neko nekome da godinu dana, a drugome 5, nije nimalo moglo proći to, a da interna kontola ne obrati pažnju na to. Bili su parametri - obično je bilo godinu dana, zato što je neko ostao duže i tako dalje. Ali 5 je išlo samo za terorizam, za persone non grata, jer nije moglo više od 5, za izuzetno drastične slučajeve..“.

207. Svjedok je ponovio da je razlog njegovog dolaska u Terenski centar Mostar u inkriminisano vrijeme bila anonimna prijava vezana za nezakonit rad optuženih Borisa

Kordića i Josipa Kvesića u Terenskom centru Mostar, nakon čega je svjedok, po nalogu tadašnjeg Direktora Službe za poslovanje sa strancima D.M., sačinio plan postupanja, u kojem je bilo predloženo saslušanje određenih lica kao i prikupljanje informacije vezano za navedenu anonimnu prijavu. Svjedok je istakao da nakon što je anonimna prijava stigla, dana 30.10.2013. godine su uzete izjave od B.B. i L.D.I., ističući da je L.D.I. u potpunosti prihvatio navode koji su mu prezentovani iz izjave B.B., nakon čega je svjedok naveo da je iz svega navedenog zaključeno da postoje nezakonitosti u postupanju optuženog Borisa Kordića, te je shodno tome sačinjen izvještaj o poduzetim radnjama, te zajedno sa prikupljenim dokazima, poslan na provjeru u SIPA-u.

208. Na upit optuženog Kvesića o operativnim saznanjima u pravcu postojanja elemenata poreske utaje na strani firme L.D.I. „Shara Argenteria“, svjedok je odgovorio da su optuženi Kordić i Kvesić u bazama evidentirali da se firma bavi trgovinom zlata, ali da je to urađeno samo kako bi ga disciplinirali.

209. U relevantnim dijelovima potpuno saglasan iskaz iskazu prethodnog svjedoka u toku prvostepenog postupka dao je svjedok optužbe D.M., izjavivši da je u periodu 2013. do 2014. godine obavljao funkciju direktora Službe za poslove sa strancima, upravne organizacije u sastavu Ministarstva bezbjednosti BiH. U odnosu na informacije o nepravilnostima poslovanja Terenskog centra Mostar, svjedok je izjavio da je imao određenih dojava, a koje su se ogledale u činjenici zaprimanja nekoliko anonimnih pisama, napominjući da ga je jednom prilikom kontaktiralo izvjesno lice „Mario“ iz Međugorja, koji je u službenim prostorijama Službe u Sarajevu upoznao o nezakonitostima u radu Terenskog centra Mostar, da se neka lica favoriziraju, a da se neki ljudi istovremeno šikaniraju, da se vrši pritisak na strance, da se od nekih stranaca pokušava iznuditi novac i druge materijalne vrijednosti, da se stvorila organizovana grupa koja se bavi time, u koju su uključeni službena lica Boris Kordić i Josip Kvesić. Svjedok je dalje naveo da se još par puta sastao sa licem „Mario“, te da je na jedan od sastanaka, svjedok pozvao E.O., kojeg su upoznali sa nepravilnostima, pa su se i navela određena imena osoba koje učestvuju u tome, i jedan broj stranaca na koje se vrši pritisak i pokušava izvršiti iznuda. Svjedok M. je dalje naveo da je u svojstvu direktora službe odlučio da se pošalje grupa iz Inspektorata za unutrašnju kontrolu kako bi se utvrdila pouzdanost dobijenih informacija, ali i da se uzme i niz drugih predmeta da se izvrši upravni inspeksijski nadzor. Svjedok je izjavio da su do njega dolazile informacije da se prema strancima u Međugorju vrše pritisci, zastrašivanje, traženje novca, kao i da ima određenih

nezakonitosti koje bi se u početnim indicijama mogle smatrati eventualno izvršenjem krivičnih djela. U odnosu na L.D.I., svjedok je naveo da su provjeravali da li je L.D.I. u nezakonitom boravku u BiH, pa kada su saznali za određene činjenice, sačinio se plan i dao se nalog za inspekcijsku kontrolu. Svjedok M. je dalje izjavio da je po njegovom mišljenju, bilo indicija o šikaniranju, jer je neuobičajeno i po praksi neprihvatljivo, ako čovjek iz bezviznog boravka ostane koji dan duže, da se izriče takva rigorozna kazna, ističući da se takva mjera u praksi isključivo izricala osobama koje su predstavljale prijetnju za nacionalnu bezbjednost BiH ili se sumnjiče za teška djela organizovanog kriminala. Svjedok je naveo da je takvo nešto neprihvatljiva praksa, te da nikad nije doneseno takvo rješenje za prekoračenje viznog boravka, nakon čega je svjedok dodao da i mjera protjerivanja u trajanju od tri (3) godine, predstavlja neprihvatljivu praksu.

210. Od dokaza odbrane optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića u vezi sa ovom tačkom, a koji su provedeni tokom prvostepenog postupka, Vijeće je cijeno iskaze svjedoka Đ.Đ., kao i optuženog Borisa Kordića u svojstvu svjedoka.

211. U tom smislu, iskaz kao svjedok odbrane optuženog Josipa Kvesića dao je Đ.Đ., najprije potvrdivši da je uposlenik Službe za poslove sa strancima, kao i da poznaje optužene Borisa Kordića i Josipa Kvesića. Svjedok Đ. je potvrdio da mu je poznata osoba L.D.I., u odnosu na kojeg je zajedno sa optuženim Josipom Kvesićem sprovodio službene radnje, u smislu privođenja u službene prostorije, s obzirom da je po tvrdnjama optuženog Kvesića, L.D.I. nezakonito boravio na teritoriji BiH, gdje se bavio djelatnostima za koje nema dozvolu. Svjedok je dalje naveo da je tog dana zajedno sa optuženim Kvesićem otišao do L. poslovnog prostora, gdje su pokušali stupiti u kontakt s njim kucanjem na vrata poslovnog prostora, ali L. nije izlazio. Nakon toga, svjedok je naveo da je zajedno sa optuženim Kvesićem sjeo u obližnji kafić, kada je došao advokat J., a potom i L., kojom prilikom se advokat J. obratio optuženom Josipu Kvesiću riječima „pokazat ću ja tebi“. Svjedok je dalje naveo da su njegovi zadaci tog dana bili da asistira optuženom Josipu Kvesiću u vršenju službenih radnji, te nakon što su svjedok, optuženi Kvesić i L.D.I. došli u službene prostorije, svjedok Đ.Đ. je naveo da ih je napustio, jer je njegov zadatak bio završen. Svjedok je istakao da se sjeća da je dana 25.10.2013. godine, zajedno optuženim Kvesićem potpisao zapisnik koji se odnosio na L.D.I., dodavši da mu je poznato da se L. nije odazvao na poziv da preuzme rješenje o protjerivanju. Svjedok Đ.Đ. je potvrdio da poznaje osuđene V.P. i A.M., te da je s njima dvjema, po instrukciji optuženog Borisa Kordića, bio na kafi nekima mjesec dana prije nego se desila kontrola kod L.D.I.,

kojom prilikom mu je optuženi Josip Kvesić rekao da su osuđene V.P. i A.M. “informanti službe”. Svjedok je istakao da tom prilikom nije bilo bilo kakve priče da se L.D.I. bavi prodajom zlata ili nakita.

212. Vijeće je cijenio i iskaz optuženog Kordića koji je dao kao svjedok svoje odbrane, koji je negirao da je ranije imao saznanja ili bilo kakvog kontakta sa navedenom strankom i da se sa predmetom upoznao tek kada je spis došao kod njega kao šefa Terenskog centra Mostar na potpis, dana 31.10.2013. godine, negirajući bilo kakvu ulogu u činjeničnim navodima kako je to predstavljeno u tački 3. optužnice. Vezano za navode da je optuženi Kvesić uzeo putnu ispravu od L.D.I., optuženi Kordić je objasnio da je zakonsko pravo inspektora da izuzme putnu ispravu od stranca i izda potvrdu ili ukoliko se to ne može tada obaviti, da naloži strancu da dođe u Službu. Ukoliko inspektor kod sebe nije imao obrazac potvrde da je izuzeo putnu ispravu stranca, istu je po navodima optuženog mogao izdati i sutra dan, a putnu ispravu da deponuje u sef Službe, što je optuženi Kvesić i uradio, po navodima optuženog. Na dan dolaska stranke u Terenski centar – 25.10.2013 godine, optuženi je konstatovao da svake godine na taj datum posjećuje sajam knjige u Beogradu, pa pretpostavlja da je tako bilo i u tom slučaju, te da je i to jedan od razloga zašto je inspektor Kvesić oduzeo putnu ispravu i istu pohranio u sef, te stranku uputio da dođe u Terenski centar naredni radni dan, kada bude prisutan šef Terenskog centra, što stranka nije učinila, zbog čega je inspektor Kvesić lično otišao u Međugorje kako bi stranka preuzela rješenje o protjerivanju, napominjući da je stranka isto odbila, s obzirom da prevodilac nije bio prisutan. Iz navedenih razloga, optuženi Kvesić je zajedno sa Đ.Đ. ponovo otišao u Međugorje, kada su optuženom Kordiću prenijeli da su imali neugodnosti prilikom ponovne posjete, što je konstatovano u službenoj zabilješci koja je bila sastavni dio tog predmeta. Optuženi Kordić je dalje naveo da u pravilu nacrt rješenja sačinjavaju inspektori za strance Terenskog centra, u konkretnom slučaju optuženi Josip Kvesić, koji je i predložio izricanje mjere protjerivanja na pet (5) godina, a koji nacrt rješenja zajedno sa ostalom dokumentacijom, se internom poštom putem kurira donosio optuženom Kordiću kao šefu Terenskog centra na konačnu ocjenu i potpis. Optuženi je naveo da je u konkretnom slučaju jedino i isključivo mogla biti donesena mjera protjerivanja u odnosu na ovu stranku, ukoliko se sagleda cjelokupno činjenično stanje i u odnosu na isto primjene konkretne zakonske odredbe. Naime, prilikom izvršenja kontrole, a po navodima optuženog, L.D.I. je zatečen za pultom objekta, prilikom obavljanja posla, bez radne dozvole, te je boravio duže od dozvoljenog perioda u BiH, što je prema navodima optuženog, najteže kvalifikovan prekršaj, iz kojih razloga te da je bilo sasvim

opravdano što je predloženo izricanje mjere protjerivanja na pet godina, koju ocjenu inspektora je optuženi kao šef Terenskog centra i prihvatio. Po njegovim navodima, navedena mjera nije i najteža, obzirom da Vijeće ministara BiH može stranca protjerati i trajno. Optuženi Kordić je konstatovao da se njemu kao šefu Terenskog centra, obratio advokat stranke, te na njegovo iznenađenje, naveo da je stranka uticajan i bogat čovjek, ali da nije osporavao utvrđeno činjenično stanje, na što je optuženi, po navodima, samo konstatovao da može izjaviti žalbu drugostepenom organu, kao i da L.D.I. nije razumio prevodioca, iako je isti bio prisutan sve vrijeme, te da se isti osjećao loše tokom postupka koji je proveden u Službi, što optuženi cijeni da je subjektivni osjećaj stranke. U daljem kazivanju, optuženi je konstatovao da je žalba proslijeđena na dalje odlučivanje, nakon čega je drugostepeni organ ožalbena rješenje ukinuo i vratio na ponovno odlučivanje, s obzirom da po njihovoj ocjeni nije bilo dovoljno obrazloženo zašto se izriče navedena mjera u maksimalnom trajanju. U ponovljenom postupku, optuženi je potvrdio da je S.M. radila kao inspektor, te se ponovo pristupilo ocjeni razloga, uzeta je nova izjava stranke, uz provođenje novog postupka, te se pristupilo donošenju novog rješenja, kada je optuženi po navodima i prvi put vidio stranku 13.12.2013 godine te je doneseno novo rješenje. Vezano za izricanje mjere smještaja u imigracioni centar, optuženi je naveo da je prilikom donošenja rješenja na koje je izjavljena žalba, izrečena najblaža mjera - mjera stavljanja stranca pod nadzor u mjestu boravka, uz obavezu da se jednom dnevno telefonskim putem javlja u Službu za strance, što stranka, po navodima optuženog nije ispoštovala. Stoga, po tada važećem članu 100. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, optuženi je naveo da je bilo propisano da će se u tom slučaju izreći strožija mjera – stavljanje u imigracioni centar radi izvršenja rješenja o protjerivanju (posebno imajući u vidu da je imigracioni centar imao veći broj ljudstva koji može osigurati provođenje navedenih mjera), te je konstatovano da je izricanje navedene mjere predložila S.M. kao postupajući inspektor za strance u ponovljenom postupku, s čim se složio i optuženi Josip Kvesić. Što se tiče izjave B.B. da je od V.P. saznao da će ona riješiti problem L.D.I. „preko prijatelja u Sarajevu“, optuženi je negirao da je V.P. i A.M. razgovarao o ovom predmetu.

213. Citirani iskaz optuženog Borisa Kordića u svojstvu svjedoka, datog tokom glavnog pretresa, Vijeće ne nalazi istinitim, budući da je u potpunosti u suprotnosti sa brojnim dokazima optužbe, kao i iskazima svjedoka oštećenog L.D.I., B.B., B.J., Đ.Đ., S.M., te dodatnih svjedoka Tužilaštva BiH, osuđenih pripadnika grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M.. Iz ovakvog svjedočenja jasno proizilazi namjera umanjivanja vlastite uloge u kriminalnim radnjama.

214. Dakle, iz naprijed provedenih i detaljno analiziranih dokaza van svake razumne sumnje proizlazi da su optuženi Boris Kordić kao rukovoditelj grupe za organizovani kriminal i šef Terenskog centra Mostar i optuženi Josip Kvesić kao pripadnik grupe za organizovani kriminal i inspektor Terenskog centra Mostar, po prethodnom dogovoru, zajedno sa pravosnažno osuđenim pripadnicima grupe V.P. i A.M., a koje su postupale po uputama i naredbama optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića, u više navrata uputili ozbiljne prijetnje talijanskom državljaninu L.D.I. da će na osnovu svog službenog položaja, koristeći službena ovlaštenja, donijeti rješenje o protjerivanju L.D.I. iz Bosne i Hercegovine na pet (5) godina, kao i da se navedeno može izbjeći ili smanjiti na kraći period izгона ukoliko L.D.I. osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M. preda iznos od 20.000,00 EUR, na koji način bi optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić, zajedno sa osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal, iznudom pribavili za sebe i za grupu navedeni iznos novca kao protupravnu imovinsku korist od oštećenog lica.

215. Jasno je da je optuženi Kordić rukovodio organiziranom grupom koju su činili optuženi Kvesić, te osuđene V.P. i A.M., a sve sa ciljem iznuđivanja novca od oštećenog D.I.. Da su članovi ove kriminalne grupe djelovali po prehodnom dogovoru, a optužene P. i M. i po uputama optuženih, proizilazi iz načina njihovog sveukupog djelovanja i podjele zadataka. Svaka od preduzetih aktivnosti svakog od optuženih, kao i osuđenih P. i M. nije bila slučajna, već koordinirana i evidentno je da je doprinosila zajedničkom cilju. Optuženi Kordić je kao šef Službe za strance TC Mostar, bio u poziciji da rukovodi cijelim procesom, budući da je imao ovlaštenje da zaprijećene radnje prema oštećenom L.D.I. i zaista sprovede u djelo, kao što se u konačnici i desilo donošenjem rješenja o njegovom protjerivanju. Uloga optuženog Kvesića je bila u pravcu operativca na terenu, koji je sprovodio kako pripremne radnje u smislu zastrašivanja, tako i konkretne radnje oduzimanja pasoša i ostalih popratnih kontrola i razgovora sa oštećenim u prostorijama Službe za strance u Mostaru, ali i provjerama na adresi boravka oštećenog. Osuđene P. i M. bile su u stalnom kontaktu sa oštećenim i posredovale su između njega i optuženih Kordića i Kvesića predstavljajući se kao da postupaju za njegovu dobrobit, dovodeći ga u zabludu da će mu pomoći regulisati boravak, a zapravo su bile produžena ruka rukovodioca grupe u ostvarenju kriminalnog cilja. Svi elementi prethodnog dogovora pripadnika grupe, podjele njihovih uloga i prihvaćanja zajedničkog cilja grupe, a sve radi ostvarenja protivpravne imovinske koristi učinjenjem krivičnih djela, van razumne sumnje proizilaze iz provedenih dokaza kako je to opisano u tački 3. osuđujućeg dijela presude i u

cjelosti ostvaruju obilježja krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 250. KZ BiH stav 3. – Kordić, stav 2. Kvesić.

216. U odnosu na krivičnopravne radnje krivičnog djela Zloupotrebe položaja ili ovlaštenja, Vijeće je na temelju iskaza svjedoka O. i M., kao i materijalnih dokaza gore navedenih, utvrdilo povrede službene dužnosti od strane optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića kao službenih lica u vršenju službene dužnosti.

217. Vijeće podsjeća da se ovo krivično djelo može izvršiti sa tri alternativno predviđene radnje: a) iskorištavanjem svog službenog položaja ili ovlaštenja, b) prekoračenjem granica svog službenog ovlaštenja, ili c) neizvršenjem svoje službene dužnosti. Pri tome, iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja postoji kada službeno lice preduzima radnje koje su formalno u granicama njegovog ovlaštenja, ali su one protivpravne u materijalnom smislu, jer su suprotne interesima i zadacima službe. Učinalac u svom postupanju zanemaruje interese i ciljeve službe i zamjenjuje ih svojim ili interesima nekog drugog lica.

218. Prekoračenje granica službenog položaja postoji kada službeno lice postupa izvan svojih ovlaštenja, izvan svoje stvarne nadležnosti. Učinitelj prelazi granice svojih ovlaštenja, jer preduzima službenu radnju koja je u nadležnosti drugog službenog lica, ili pak pripada sasvim drugoj službi.. Konačno, neuzvršenje službene dužnosti postoji kada službeno lice propušta da vrši svoju službenu dužnost, da preduzima službenu radnju koju je obavezan preduzeti; ili kada tu radnju čini tako da se ne može postići cilj koji se njenim preduzimanjem treba ostvariti.

219. Pa su tako optuženi Kordić i Kvesić s ciljem zastrašivanja L.D.I., po prethodnom dogovoru, optuženi Kvesić je prilikom inspeksijskog nadzora pravnog lica „Shara Argenteria“ d.o.o. Čitluk, dana 24.10.2013. godine, od oštećenog L.D.I., suprotno članu 16. Zakona o službi za poslove sa strancima („Službeni glasnik BiH, broj: 54/05 i 26/08“) oduzeo putnu ispravu bez izdavanja potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, nakon čega je dana 25.10.2013. godine, prilikom uzimanja izjave od L.D.I., kojom prilikom je isti detaljno objasnio da se nalazio u nezakonitom boravku u BiH duže od 90 dana u periodu od šest mjeseci, propustio postupiti u skladu sa odredbama čl. 87. i 88. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, u smislu izricanja mjere protjerivanja L.D.I., a koje Rješenje je, po utvrđenom prekršaju L.D.I. moralo biti doneseno od strane Službe za poslove sa strancima, i to nakon pregleda i potpisa šefa Terenskog centra Mostar optuženog Borisa

Kordića. Nadalje, vijeće je također utvrdilo da je dana 29.10.2013. godine, ranije oduzeta putna isprava vraćena L.D.I., da bi je dana 31.10.2013. godine ponovo oduzeo optuženi Josip Kvesić, nakon čega su u prostorijama Službe za poslove sa strance, optuženi Josip Kvesić i Boris Kordić donijeli rješenje o protjerivanju L.D.I. na vremenski period izгона od pet (5) godina, bez obrazloženja i navođenja razloga zbog čega je izrečena maksimalna zabrana ulaska u BiH, s obzirom na to da se ista izricala samo u rijetkim slučajevima postojanja višestrukih povratnika u kršenju zakona ili kod lica koja su bila prijetnja za sigurnost zemlje, a što su potvrdili i svjedoci M. i Đ., što je u cjelosti u suprotnosti sa dotadašnjom praksom odlučivanja Službe za poslovanje sa strancima, u sličnim i/ili istovrsnim prekršajima stranih državljana. Optuženi Josip Kvesić i Boris Kordić su dalje zloupotrijebili svoja službena ovlaštenja, protivno citiranim propisima, i u situaciji kada su po usvojenoj žalbi advokata J., punomoćnika L.D.I. od strane Sektora za imigraciju, donijeli novo rješenje o protjerivanju L.D.I. na vremenski period od tri (3) godine, sa vremenom dobrovoljnog napuštanja lica u trajanju od sedam (7) dana, te istovremeno, u cilju daljeg zastrašivanja navedenog talijanskog državljanina, donijeli Rješenje o stavljanju pod nadzor u Imigracioni centar, protivno citiranim propisima, što je bilo potpuno nesvršishodno, imajući u vidu činjenicu da L.D.I. nije pokazao bilo kakvu namjeru da ne poštuje navedeni rok od sedam (7) dana za dobrovoljno napuštanje države.

220. Vijeće je cijeno i činjenicu da je optuženi Boris Kordić u direktnoj komunikaciji sa direktorom Službe za poslove sa strancima D.M., svjesno prešutio činjenicu donošenja nepravilnog Rješenja o stavljanju lica pod nadzor, s obzirom na to da je znao da je isto nepotrebno, nakon čega su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić tek 30.12.2013. godine u baze operativnih saznanja unijeli informaciju o navodnoj umiješanosti L.D.I. u krijumčarenju zlata i oružja htijući na takav način prikriti svoje ranije izvršene nezakonitosti u vršenju službenih dužnosti.

221. Dakle, iz opisanog jasno proističe način da su optuženi počinili krivičnopravne radnje krivičnog djela Zloupotrebe položaja ili ovlaštenja tako što su koristili svoja službena ovlaštenja protivno citiranim odredbama Zakona o službi za poslove sa strancima („Službeni glasnik BiH, br. 54/05 i 26/08“) i Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12), sve kako bi oštećenom nanijeli štetu u svrhu prinude nad njim da bi ovaj preduzeo opisane radnje na štetu svoje imovine u korist optuženih.

222. Za krivično djelo Iznude bilo je nužno dokazati postupanje optuženih da s ciljem da sebi ili drugom pribavi protupravnu imovinsku korist silom ili ozbiljnom prijetnjom, prisili drugog da što učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine. Stoga, Vijeće je imalo u vidu dijelove iskaza svjedoka koji su ukazivali da su optuženi u više navrata upućivali ozbiljne prijetnje oštećenom, pri čemu se postojanje ozbiljne prijetnje kao elementa vršenja prinude, podrazumjeva kao stavljanje pasivnom subjektu, oštećenom u izgled "nekog zla", odnosno posljedice koja će uslijediti ako se ne postupi po zahtjevu učinioca zahtjeva.

223. Vijeće je van svake razumne sumnje utvrdilo da su prijetnje koje su optuženi Boris Kordić i Josip Kvesić po prethodnom dogovoru, uputili oštećenom talijanskom državljaninu L.D.I., vlasniku pravnog lica "Shara Argenteria" d.o.o. Čitluk, imale izrazito visok stepen ozbiljnosti, a koji se ogledao u činjenici da su navedenom stranom državljaninu prijetnje dolazile direktno od službenih opunomoćenih predstavnika države u kojoj je ovaj talijanski državljan boravio i poslovao, od ovlaštenih službenih lica Službe za poslove sa strancima koji su koristeći nepoznavanje pozitivnih pravnih propisa u BiH od strane L.D.I., kao i ovlaštenja koja su imali kao uposlenici Službe za poslove sa strancima, da su više puta oduzimali i vraćali putnu ispravu, na koji način su stvorili i održavali atmosferu permanentnog straha, strepnje, neizvjesnosti i nesigurnosti kod oštećenog L.D.I., stavljajući mu u izgled da će Služba za poslove sa strancima donijeti Rješenje o protjerivanju L.D.I. sa vremenom protjerivanja od pet godina iz razloga navodnih operativnih saznanja o navodnom bavljenju L.D.I. krijumčarenjem zlata i oružja, kao i da se navedeno može izbjeći ili smanjiti na kraći period izгона, ukoliko L.D.I., osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal V.P. i A.M., preda iznos od 20.000,00 EUR, kao korist koju bi navedenom iznudom ostvarili optuženi Boris Kordić, Josip Kvesić, zajedno sa ostalim osuđenim pripadnicama grupe za organizovani kriminal, V.P. i A.M..

224. Iz iskaza svjedoka jasno je da je ovo inkriminirano postupanje optuženih imalo za cilj pribavljanje iznosa od najprije 30.000,00 EUR, odnosno kasnije korigovano na 20.000,00 EUR od oštećenog. Iskazi svjedoka i oštećenog, kao i osuđenih P. i M., to jasno dokazuju. Bitan element ovog krivičnog djela je postojanje u ovom slučaju ozbiljne prijetnje prema oštećenom, usljed koje bi on bio prisiljen na postupanje na štetu svoje imovine, odnosno isplatu naznačenih 20.000,00 EUR. Koliko je prijetnja bila ozbiljna vrijeće je utvrdilo iz iskaza samog oštećenog koji je bio izložen ozbiljnoj prijetnji koja je ugrožavala njegov boravak u BiH i to u više navrata od strane optuženog Kvesića, a koliko je ona bila ozbiljna, jasno je iz samog svjedočenja oštećenog, koji je izjavio da se strašno

osjećao, da ga je optuženi Kvesić ispitivao u Službi za strance u Mostaru dva i po sata, da ga je sve pogodilo jer nikada nije imao problem sa zakonom. Svjedok B. je potvrdio da je oštećeni D.I. bio izgubljen, nije znao šta se dešava. Pored ovih prijetnji u službi za strance, samo postupanje optuženog Kvesića kada na sastanku u kafiću „Alf“ prilazi oštećenom i držeći ruku pored pištolja, govori osuđenoj M. da mora (drugi put) oduzeti pasoš u protivnom će ga uhapsiti, koje postupanje bi svakom razumnom biću izazvalo strah. Također i svjedok B. je opisao situaciju kada su optuženi Josip Kvesić i inspektor Đ.Đ. došli do poslovnog prostora oštećenog lupajući rukom i šakama na prozor, kada su htjeli nasilno ući, da je galamio i pozivao oštećenog da ga privedu u Službu za strance u oktobru 2013. Svjedok J. koji je tada pozvan na lice mjesta zbog prevođenja, opisao je da je tada vidio oštećenog vidno uznemirenog i da je „bio je u strahu, sav je bio crven u licu, mahao je glavom, umokrio se od straha.“

225. Sve ovo ukazuje da prijetnja koja je u više navrata upućivana oštećenom, bila takvog inteziteta i ako se uzme u obzir okolnost da je oštećeni strani državljanin, da je uložio novac u poslovanju u BiH, da mu je u dva navrata oduziman pasoš bez validne potvrde o tome, da je u potpuno bezizlaznoj situaciji i da je u potpunosti prepušten volji optuženih kao predstavnika države u kojoj se nalazi, može se zaključiti da su prijetnje koje je optuženi pretrpio bile ozbiljne i takvog inziteta da su ga prisilile da pristane da da novac optuženima kako su zahtjevali.

226. Imajući u vidu ranije navode na osnovu svega navedenog, Vijeće je zaključilo da su optuženi Kordić i Kvesić, na opisani način djelujući sa direktnim umišljajem ostvarili obilježja krivičnih djela za koje su oglašeni krivim u vezi sa ovom tačkom, i to optuženi Boris Kordić krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2., u vezi sa stavom 1. KZ BiH, te krivično djelo Iznuda iz člana 295. stav 2. KZ FBiH, a optuženi Josip Kvesić krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2., u vezi sa stavom 1. KZ BiH, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. KZ FBiH.

6. Završna razmatranja o krivici optuženih

227. Vijeće je već dalo svoju argumentaciju u pogledu činjenice da su oba optužena radnje izvršenja iz tačke 1.,2. i 3. izreke presude počinili sa direktnim umišljajem,

ostvarujući krivično djelo Organiziranog kriminala iz člana 250 KZ BiH za koje su oglašeni krivim. Pri tome je utvrđeno da je radnja izvršenja iz tačke 2. izreke presude dovršena potpisivanjem ugovora o pozajmici u iznosu od 100.000,00 EUR za koji iznos je stečena materijalna korist grupi za organizirani kriminal.

228. Za razliku od toga, radnje izvršenja optuženih opisane u tački 1. i 3. izreke presude, u konačnici nisu rezultirale realizacijom dogovorenog cilja. U odnosu na tačku 1. nema dokaza da je zaključen ugovor o zakupu prostora, kao i u odnosu na tačku 3. nema dokaza da je izvršena isplata traženog iznos od 20.000, EUR.

229. Iako iz izvedenih dokaza za tačku 3. izreke presude se van razumnje sumnje može zaključiti da je u odnosu na krivično djelo Zloupotrebe položaja ili ovlaštenja nastupila posljedica iz stava 1. člana 220. KZ BiH u vidu nastanke nematerijalne štete u vidu intenzivnog straha oštećenog L.D.I., umišljaj optuženih u odnosu na ovo krivično djelo bio je finalno usmjeren na pribavljanje materijalne koristi u iznosu od 20.000,00 Eur, što predstavlja radnju izvršenja iz stav 2. navedenog člana, koje pribavljanje je u konačnici izostalo. Međutim, bez obzira na navedeno, i ova radnja se ima smatrati dovršenom u smislu procjene doprinosa grupi i cilju koji ista zastupa.

230. Stav 3. člana 250. KZ BiH za koje djelo je utvrđena krivica optuženog Kordića, propisuje kažnjivost za rukovođenje grupom za organizirani kriminal koja zajedničkim djelovanjem učini ili pokuša učinjene krivičnog djela.

231. Stav 2. člana 250. KZ BiH za koje djelo je utvrđena krivica optuženog Kvesića, propisuje kažnjivost pripadnika grupe za organizirani kriminal koji učini krivično djelo. Imajući u vidu izostanak posljedice u tačkama 1. i 3. izreke presude, *prima facie* može se javiti sumnja u ispravnost pravne kvalifikacije navedenih tačaka, kako je učinjeno u ovoj presudi, odnosno da li bi bilo ispravnije da su te dvije tačke presude, u odnosu na optuženog Kvesića pravno kvalifikovane kao krivično djelo iz stava 4. člana 250. KZ BiH, koja odredba propisuje kažnjavanje za učinjenje i za pokušaj učinjenja krivičnog djela.

232. Prihvatanjem takvog stava optuženi Kvasić bi naizgled došao u poziciju da je počinio dva krivična djela, u odnosu na tačku 2. presude počinio krivično djelo iz stava 2. člana 250. KZ BiH, a u odnosu na tačke 1. i 3. presude krivično djelo iz stava 4. člana 250. KZ BiH. Imajući u vidu pravnu prirodu krivičnog djela iz člana 250. KZ BiH, takva

pravna situacija ne bi bila dopuštena i suprotna je pravnoj prirodi Organiziranog kriminala, budući da se radi o jednom krivičnom djelu organiziranog kriminala koje počinu pripadnici grupe za organizirani kriminal, bez obzira koliko je pojedinih krivičnih djela počinjeno u sastavu te grupe. Stoga u odnosu na optuženog Kvesića u konkretnoj situaciji je jedino logično i pravno opravdano rješenje da se njegove sve tri radnje izvršenja pravno kvalifikuju kao jedno krivično djelo prema najtežoj propisanoj kazni za utvrđene radnje izvršenja. Konkretno da se radnje izvršenja iz sve tri tačke presude u odnosu na optuženog Kvesića pravno kvalifikuju kao jedno krivično djelo iz člana 250. stav 2. KZ BiH.

233. Kada ovako zaključuje, Vijeće prevashodno nalazi da su optuženi svojim umišljajnim radnjama preduzeli sve aktivne radnje na realizaciji konačnog cilja grupe, te da je isti izostao, bez njihove volje, u dvije od ukupno tri tačke presude. Stoga cijeneći njihovu organiziranost i aktivno preduzimanje radnji, kroz različite vrste prisile prilikom navođenja na potpisivanje ugovora, i insistiranju na predaji traženog novca, ne može se reći da su takve radnje ostale u pokušaju samo iz razloga što je, mimo volje optuženih, izostao konačan cilj – potpisivanje ugovora i predaja traženog novca. Navedeno, Vijeće dovodi u vezu i sa samom prirodom poduzimanja radnji u okviru organiziranog kriminala. Kada određeno lice pristupi grupi za organizirani kriminal svaka njegova aktivno preduzeta radnja ima se cijeliti u smislu dovršenog krivičnog djela i kao doprinos grupi i njenom cilju, ali će se naravno, kroz odluku o krivičnopravnoj sankciji procjenjivati takav doprinos, te eventualni izostanak posljedice. Potkrijepu stava da je sa aspekta poduzimanja radnji u okviru organiziranog kriminala suštinski nebitno da li je cilj grupe za organizirani kriminal do kraja realizovan, već da je bitno da je grupa za organizirani kriminal uzela aktivno učešće u realizaciji istog, ovo Vijeće nalazi u odredbi člana 250. stav 3. KZ BiH, koja za organizatora grupe potpuno izjednačava krivicu i sankciju, bez obzira da li su članovi te njegove grupe učinili ili pokušali učiniti krivično djelo. Također, isto je vidljivo i iz stava 4. člana 250. KZ BiH, gdje je inkriminisano samo pristupanje grupi za organizirani kriminal, iz kojeg je vidljivo da je potpuno izjednačena inkriminacija i sankcija za samu pripadnost grupi za organizirani kriminal, bez obzira da li je takva grupa učinila ili pokušala da učini krivično djelo. Konačno, ovo Vijeće ukazuje i na samu prirodu radnji poduzetih u okviru grupe za organizirani kriminal, koje po svojoj prirodi upućuju na koncepciju produženog krivičnog djela, a poznato je da se po istoj svaka od radnji smatra dovršenom, bez obzira što je u pojedinim radnjama potencijalno izostala konačna posljedica.

VI. ODMJERAVANJE KAZNI

234. Vijeće najprije napominje da je drugostepenom presudom broj: S1 2 K 022492 22 KŽ od 21.2.2023. godine, kojom su odbijene žalbe branilaca optuženih Kordića i Kvesića i potvrđene tačke 4. i 5. izreke prvostepene presude broj: S1 2 K 022492 16 K od 28.06.2022. godine, optuženom Kordiću izrečena kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci, a optuženom Kvesiću kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. Shodno odredbama člana 55. KZ BiH, Vijeće je ove kazne optuženima uzelo kao već utvrđene.
235. Kada je u pitanju odmjeravanje kazne optuženima za krivična djela koja su bila predmet ovog postupka u tačkama 1., 2., i 3. izreke ove presude, odredbom člana 48. Krivičnog zakona BiH (Opšta pravila za odmjeravanje kazne), propisano je da će “Sud učinitelju krivičnog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to krivično djelo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i uzimajući u obzir sve okolnosti koje utječu da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti), a osobito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinitelja, njegove osobne prilike i njegovo držanje nakon učinjenog krivičnog djela, kao i druge okolnosti koje se odnose na osobu učinitelja”.
236. Pri odmjeravanju kazne za krivična djela utvrđena ovom presudom, Vijeće je shodno navedenoj odredbi KZ BiH, imalo u vidu svrhu kažnjavanja i cijeno okolnosti koje utječu da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti) i to stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, okolnosti pod kojim je djelo učinjeno, jačina ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, raniji život učinioca, njegovo držanje nakon učinjenog djela i druge relevantne okolnosti koje se odnose na ličnost učinoca.
237. Prilikom odmjeravanja kazne za krivično djelo Organiziranog kriminala u vezi sa krivičnim djelom Iznude, Vijeće je utvrdilo da su oba optužena počinila ova krivična djela u svojim službenim svojstvima državne Službe za strance. Pri čemu, optuženi Kordić kao šef Terenskog centra Mostar - Službe za poslove sa strancima, a optuženi Kvesić kao inspektor Službe za poslove sa strancima u Terenskom centru. Krivično djelo organiziranog kriminala u vezi sa iznudom počinile su dakle službene osobe koje su bile dužne da štite i provode zakon, vladavinu prava i sigurnost kao ovlaštena službena lica, koja lica koja su međutim koristila svoje položaje i ovlaštenja upravo protivno zakonskom cilju, na štetu stranih državljana i službenih ovlaštenja koja su im bila povjerena, kao i na

štetu državne službe i državne uprave u sigurnosnom sektoru. I tu okolnost je Vijeće cijenilo kao naročito otežavajuću okolnost kada je odmjeravalo kaznu za krivična djela Organiziranog kriminala u vezi sa krivičnim djelom Iznude.

238. Također, kao otežavajuće okolnosti Vijeće je cijenilo i činjenicu da je ova grupa brojala ukupno pet pripadnika (pored optuženog Kordića kao rukovoditelja grupe u sastavu je bilo još četiri pripadnika), te da je bila organizirana radi sticanja protivpravne imovinske koristi, kroz vršenja krivičnih djela iznude i zloupotrebe na štetu stranih državljana (fizičkih i pravnih lica) na području Terenskog centra Mostar Službe za poslove sa strancima. Također, i da je za potrebe ove kriminalne grupe bilo osnovano i pravno lice "Vlamon" d.o.o. Čitluk. Kriminalna grupa je djelovala u trajanju od gotovo godinu i po, od oktobra 2012. godine do februara 2014. godine, u okviru kojeg perioda su počinili krivičnopravne radnje krivičnog djela Organizirani kriminal u vezi sa krivičnim djelima Zloupotrebe položaja ili ovlaštenja i Iznude opisane u tri tačke izreke ove presude. Involviran je i veći broj oštećenih lica iz ove tri tačke. Kao otežavajuću okolnost na strani oba optužena, Vijeće je takođe našlo upornost i beskrupuloznost u postupanju, poput okolnosti da su optuženi posjetili oštećenog F.S. u mjestu njegovog prebivališta u Italiji kako bi nad njim lično nastavili radnjama iznude, a optuženi Kvesić je prilikom pokušaja iznude prijeteći naglašavao da je on veoma imućan i da neće pretrpjeti veći štetu ako pristane na tražene radnje, zbog čega je oštećeni F.S. u svojstvu svjedoka izjavio kako je "mafija u BiH jača od one u Italiji".

239. Kriminalne radnje su vršene na štetu stranih državljana koji su istovremeno bili i hodočasnici na tom području, da se radilo o pojedinim stranim državljanima koji su uložili značajna sredstva razvoju hodočasničkog turizma, poput bračnog para C., suvlasnika firme „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, te hotela „Spa“ u Međugorju, koji je poslovao u sklopu pravnog lica „Granmir&Co“ d.o.o. Čitluk, dok se drugi, imućni talijanski državljanin, industrijalac i filantrop, donator F.S. angažovao i sa pobudama da finansira njegova humanitarna udruženja na istom području kao samoodrživi humanitarno komercijalni kompleks, što sve upućuje na jasan zaključak da je nesumnjivo utvrđeno da je šteta koja je tom prilikom nanesena ugledu države BiH i državne službe. Kako je već istaknuto za preduzete radnje nad talijanskim državljanima saznala je i šira međunarodna javnost, nakon što je svjetski poznati operni pjevač A.B. uputio otvoreno pismo na više adresa, sa apelima da se prestane sa iznudama, šikaniranjem i zloupotrebama na štetu stranih turista u BiH.

240. Također, kao otežavajuće okolnosti na strani oba optužena Vijeće je našlo način na koji se preduzeli radnje Iznude prema oštećenom talijanskom državljaninu L.D.I., posebno optuženi Kvesić kada je kao inspektor umišljajno i ciljano zastrašivao ovog oštećenog prijeteći mu hapšenjem, do te mjere da se ovaj sakrio i uneredio (pomokrio) u hlače od straha koji je tom prilikom pretrpio od radnji optuženog Kvesića.
241. Vijeće je također imalo u vidu visinu stečene protivpravne koristi u tački 2. izreke (60.000 KM), kao i ostale iznose koje su namjeravali pribaviti i čije pribavljanje shodno prihvaćenim dokazima u ovom postupku nije dovršeno, ali jasno je da je namjera bila usmjerena na sticanje protivpravne imovinske koristi koju bi ostvarili izdavanjem hotela Spa (tačka 1.) i pribavljanjem ozmosa od 20.000 Eur (tačka 3).
242. Sve su ovo za Vijeće otežavajuće okolnosti na strani oba optužena koje ukazuju na njihovu upornost u ostvarivanju svojih kriminalnih ciljeva i da je kod optuženih postojala kriminalna pobuda lakog sticanja protivpravne imovinske koristi, kako za optuženog Kordića kao rukovoditelja kriminalne grupe, tako i za optuženog Kvesića, pripadnika grupe koji je učestvovao u svim ključnim krivičnopravnim radnjama kojima je rukovodio optuženi Kordić.
243. Kada je u pitanju konkretno odmjeravanje kazne optuženom Kordiću za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH opisano u tač. 3. izreke ove presude, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude, na osnovu navedenih zakonskih propisa, te odredbi čl. 39., 40. i 42. Krivičnog zakona BiH, Vijeće je utvrdilo kaznu zatvora u trajanju od jedanaest (11) godina, pa uzevši kao već utvrđenu spomenutu kaznu zatvora izrečenu presudom Suda BiH broj: S1 2 K 022492 22 Kž od 21.2.2023. godine, u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci u skladu sa članom 55. KZ BiH, primjenom odredaba o sticaju krivičnih djela (član 53. KZ BiH) optuženog Kordića konačno osudilo na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina i 6 (šest) mjeseci.
244. Kada je u pitanju procjena okolnosti koje su uticale na odmjeravanje ovakve kazne ovom optuženom, Vijeće ističe prvenstveno da je optuženi oglašen krivim da je opisana

krivična djela počinio kao rukovodilac ove kriminalne grupe, što podrazumijeva najviši stepen odgovornosti počinitelja u sastavu grupe jer su sve krivično pravne radnje, kako lično njegove, tako i radnje ostalih pripadnika grupe, počinjene po njegovim zahtjevima i uputama u svrhu ostvarivanja kriminalnih ciljeva grupe koja je bila usmjerena na sticanje protivpravne imovinske koristi na štetu stranih državljana koji su bili u njegovoj “zoni odgovornosti”. Ocjenom njegovog učešća u svim opisanim inkriminiranim radnjama, jasno je da je on bio svjestan načina na koji bi mogao realizovati prijetnje koje je upućivao oštećenima, jer bez njegovog djelovanja nijedna od upućenih prijetnji ne bi mogla biti realizovana jer je on imao ovlaštenja donošenja konačnih akata koje bi imali posljedice po legalnost boravka i oštećenih i lica koja su bila povezana s njima. Optuženi je pravno obrazovani rukovodilac, koji je osmislio efikasan stepen organizacije grupe i podjele zadataka pripadnicima, te je u konačnici njeno djelovanje bilo vrlo uhodano u ostvarivanju zacrtanih kriminalnih ciljeva. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće je zaključilo da je kazna koja je izrečena optuženom Kordiću adekvatna njegovom djelovanju, ostvarenim posljedicama i u potpunosti će ispuniti svrhu koja se ogleda kako u specijalnoj prevenciji, tako i u generalnoj.

245. Vijeće je pri odmjeravanju kazne ovom optuženom cijenilo i činjenicu da iz prihvaćenih dokaza u ponovljenom pretresu pred vijećem Apelacionog odjeljenja, nije proizilazilo da je u tački 1. došlo do zaključenja štetnog ugovora o zakupu sa oštećenim F.S. i u tački 3. izreke do realizacije (prijema) traženog iznosa od 20 000 EUR, te je vijeće kaznu prilagodilo u tom dijelu srazmjeru konkretno dovršene inkriminirane radnje.

246. Kada je u pitanju optuženi Kvesić, vijeće je u odnosu na njega za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH opisano u tač 3. izreke ove presude, te krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH radnjama opisanim u tač. 1., 2., 3. izreke ove presude, na osnovu navedenih zakonskih propisa, te odredbi čl. 39., 40. i 42. Krivičnog zakona BiH, utvrdilo kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina, pa uzevši kao već utvrđenu kaznu zatvora izrečenu presudom Suda BiH broj: S1 2 K 022492 22 KŽ od 21.2.2023. godine, u trajanju od 2 (dvije) godine u skladu sa članom 55. KZ BiH, primjenom odredaba o sticaju krivičnih djela (čl. 53. KZ BiH) optuženog Kvesića osudilo na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od osam (8) godina i šest (6) mjeseci.

247. Optuženi Kvesić je oglašen krivim da je opisana krivična djela počinio kao pripadnik grupe za organizirani kriminal. Vijeće primjećuje da je stepen njegovog doprinosa svim radnjama kao pripadnika grupe, izuzetno visok jer je kao pripadnik učestvovao u svakoj od tri tačke optuženja za Organizirani kriminal, na opisane načine u prethodnom poglavlju. Radnje optuženog Kvesića su se ogledale u naročitoj upornosti i beskrupuloznosti, i njegova uloga je bila presudna jer se ova krivična djela ne bi mogla počiniti bez njegovog ključnog doprinosa. Sama organiziranost grupe i podjela zadataka između optuženog Kordića kao rukovoditelja grupe i optuženog Kvesića kao pripadnika grupe je primjetna, budući da je optuženi kao mlađi po godinama i niži po službenoj hijerarhiji i kao inspektor na terenu bio zadužen za službene operativne poslove grupe koje je izvršavao efikasno i predano uvažavajući autoritet optuženog Kordića kao svog neposrednog rukovodioca. Podjela poslova između njih je podrazumjevala optuženog kao rukovodioca grupe, šefa Terenskog centra koji je bio zadužen rukovođenje koje se ogledalo u planiranju i prikriivanju kriminalnih radnji, a optuženi se lično involvirao u prijetnje i zastrašivanje oštećenih u funkciji Iznude.

248. Osim toga, jasno je da je optuženi Kvesić osim što je poduzimao neke od radnji upućivanja prijetnji i zastrašivanja, također izdavao naredbe i ostalim članovima grupe (P.). U tom smislu je i njegov doprinos kriminalnim radnjama bio presudan, jer bez njegovog učešća optuženi Kordić kao rukovoditelj ne bi mogao ostvariti niti jedno djelo organizirane grupe. Stoga se može smatrati da je Kvesić bio "desna ruka" rukovoditelja grupe, ne samo kao izvršitelj plana i ciljeva grupe, već u mnogim situacijama ravnopravan i predan učesnik grupe koji je također trebao učestvovati u ravnopravnoj podjeli protivpravne imovinske koristi. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće je zaključilo da je kazna koja je izrečene optuženom Kvesiću u potpunosti adekvatna konačnim posljedicama njegovog djelovanja i da će ispuniti svrhu koja se ogleda kako u specijalnoj prevenciji, tako i u generalnoj.

249. Također, Vijeće je pri odmjeravanju kazne i optuženom Kvesiću cijenilo činjenicu da iz prihvaćenih dokaza u ponovljenom pretresu pred vijećem Apelacionog odjeljenja, nije proizilazilo da je u tački 1. došlo do zaključenja štetnog ugovora o zakupu sa oštećenim F.S. i u tački 3. izreke do realizacije (prijema) traženog iznosa od 20.000 EUR, te je Vijeće kaznu prilagodilo u tom dijelu srazmjeru konkretno dovršene inkriminirane radnje.

250. Vijeće je od olakšavajućih okolnosti na strani oba optužena za ova počinjena krivična djela cijenilo njihove lične prilike, obojica su roditelji, a ocjenjena je i okolnost

relativno dužeg protoka vremena od počinjenih radnji (2012. - 2014.), dok drugih olakšavajućih okolnosti nije bilo.

251. Vijeće nije cijeniло kao olakšavajuću okolnost činjenicu da optuženi nisu ranije osuđivani, budući da je zakonska i moralna obaveza svakog građanina da ne čini krivična djela, pa se stoga uzdržavanje od činjenja krivičnih djela, posebno težih, ne može podvesti pod olakšavajuće okolnosti u okviru okolnosti "ranijeg života učinitelja" iz citirane odredbe člana 49. KZ BiH. Ova okolnost se nije mogla cijeliti u slučaju ova dva optužena posebno iz razloga jer se radilo o ovlaštenim pripadnicima službe za provođenje zakona na državnoj razini, pa samim tim da bi uopće mogli obnašati ovu službu, moralo se raditi o osobama besprijeckornu prošlost, kao i prethodne krivične nekažnjivosti koja se po prirodi stvari pretpostavlja i očekuje od ovakvih lica.

252. Vijeće je također shodno članu 56. KZ BiH u izrečenu kaznu zatvora optuženima, uračunalo vrijeme koje su proveli u pritvoru i to u vremenu od 26.02.2014 godine do 23.05.2014. godine.

1. Prijedlog Tužilaštva BiH za izricanje mjera sigurnosti

253. Tužilaštvo je predložilo izricanje optuženima mjera sigurnosti zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti i to u okviru poslova koje su do tada obavljali u trajanju od 3 godine.

254. Vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva nalazeći da bi prihvatanje ovog prijedloga bilo protivno principu *reformatio in peius*, sadržanom u članu 307. ZKP BiH. Prijedlog tužilaštva za izricanjem mjere sigurnosti optuženima nije podnošen tokom prvostepenog postupka, tako da nije bio predmet odlučivanja od strane prvostepenog vijeća. Tužilaštvo BiH nije podnijelo žalbu na prvostepenu presudu, stoga bi udovoljavanje ovakvom prijedlogu, koji je tek podniet tokom drugostepenog postupka, od strane ovog Vijeća optužene dovelo u nepovoljniju poziciju u odnosu na prvostepenu presudu u dijelu koji se odnosi na eventualno izricanje mjera sigurnosti optuženima.

VII. ODLUKA O MJERI SIGURNOSTI TRAJNOG ODUZIMANJA PREDMETA

255. Odredbom člana 74. stav 1. Krivičnog zakona BiH propisano je da će "predmeti koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za učinjenje krivičnog djela ili koji su nastali

učinjenjem krivičnog djela oduzeće se, kada postoji opasnost da će biti ponovo upotrijebljeni za učinjenje krivičnog djela ili kada se u cilju zaštite opće sigurnosti ili iz moralnih razloga oduzimanje čini neophodno, ako su vlasništvo učinitelja”.

256. Na osnovu člana 69. stav 1. tačka d) KZ BiH, a u vezi sa članom 74. St. 1. i 2. KZ BiH, Vijeće je izreklo prema optuženom Borisu Kordiću mjere sigurnosti trajnog oduzimanja predmeta, i to predmeta koji su navedeni u tački II izreke ove presude, a ranije oduzetih po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-2/14 od 26.02.2014. godine, budući da se radi o predmetima koji su upotrijebljeni za učinjenje krivičnog djela.

257. Na osnovu člana 69. stav 1. tačka d) KZ BiH, a u vezi sa članom 74. st. 1. i 2. KZ BiH, Vijeće je izreklo optuženom Josipu Kvesiću mjeru sigurnosti trajnog oduzimanja predmeta, i to predmeta kako su navedeni u stavu II izreke ove presude, privremeno oduzeti po Potvrdi o privremeno oduzimanju predmeta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: P-16-02/3-2/14 od 26.02.2014. godine, budući da se radi o predmetima koji su upotrijebljni za učinjenje krivičnog djela.

VIII. ODLUKE O UPUĆIVANJU OŠTEĆENIH NA PARNICU

258. Oštećeni L.D.I. je tokom svjedočenja u prvostepenom postupku podnio imovinsko pravni zahtjev, te ga Vijeće na osnovu odredbe čl. 198. st 2. Zakona o krivičnom postupku BiH upućuje da postavljeni imovinskopravni zahtjev ostvari u parničnom postupku.

IX. ODLUKA O ODUZIMANJU PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI

259. Vijeće je tokom postupka utvrdilo da je pravno lice „Vlamon“ sa V.P. zaključilo ugovor o novčanoj pozajmici, koji iznos je predat optuženom Kvesiću, koji je dalje taj iznos dijelio sa optuženim Kordićem. Način međusobne podjele ovog novca nije utvrđen, te je Vijeće donijelo odluku da od optuženih Borisa Kordića i Josipa Kvesića oduzme iznos od 60.000,00 KM protivpravne imovinske koristi iz tačke 2. presude, te su optuženi dužni solidarno uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine u roku od 60 (šezdeset) dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

260. U skladu sa odredbom člana. 110. KZ BiH, stav 1. Niko ne može zadržati imovinsku korist, prihod, profit ili drugu korist iz imovinske koristi pribavljenu krivičnim djelom. Članom 111. stav 1. KZ BiH propisano je da će se od počinioca oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako

oduzimanje nije moguće, počinitelj će se obavezati na isplatu novčanog iznosa srazmjernog pribavljenoj imovinskoj koristi. U skladu sa navedenim odredbama, Vijeće je donijelo odluku i u pogledu oduzimanja protivpravne imovinske koristi.

X. ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA

261. Kada su u pitanju troškovi krivičnog postupka, odredbom člana 188. stav 1. ZKP BiH je propisano da ukoliko Sud optuženog oglasi krivim, da će istog presudom obavezati da nadoknadi troškove krivičnog postupka, dok je odredbom člana 186. stav 2. ZKP BiH propisano da ukoliko nedostaju podaci o visini troškova, da će o istim Sud odlučiti posebnim rješenjem.
262. Vijeće je na osnovu odredbe člana 188. stav 1. ZKP BiH odlučilo da optužene Kordića i Kvesića obaveže na plaćanje troškova krivičnog postupka koji se sastoje od troškova sudskog paušala, i to optuženog Kordića u visini od 350,00 KM (tri stotine pedeset konvertibilnih maraka), a optuženog Kvesića u visini od 300,00 KM (tri stotine konvertibilnih maraka), kao i drugih troškova o čijoj visini će Sud odlučiti posebnim rješenjem po pribavljanju potrebnih podataka.
263. Na osnovu svega navedenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Zapisničar:

Hilmo Vučinić

Dženana Deljković-Blagojević
Pravna savjetnica

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.